

Государственный архив
Хмельницкой области

Код госархива

Код учреждения

Ф. №	05
Оп. №	1
Д. №	90

Державний архів
Хмельницької області

Листи громадян, насильно вивезених
в Німеччину в роки Великої

Вітчизняної війни

села: Оріхівка, Пашківці, Попоріла

Староконстантинівського району

том 7

1943 рік

на 226 аркуша

зберігати - постійно

Ф. №	Р6077
Оп. №	1
Д. №	90

Бухар

Куда

(индекс)

Конверт № 1 з вкладеннями

з № 1 по № 52

Кому

с. Оріхівка

(индекс)

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Петронія Салавизька

3536

1

Arbeitslager 1
Post Röderau
üb. Riesa / Sachs.

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

19/10-43/1.

Postkarte
mit Antwort

Назву області, пошти і уряду праці
писати латинськими буквами.
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами.

An, Кому: *Peter Salaxinski*

in: *Oriehowka*

Straße: *Starokonstantinow*
Вулиця: *Starokonstantinow*
Улиця:

Kreis: *округа на*
Powiat: *Podibli*
Район:

Dienstpost-
amt oder
Gebiet: *Св.-Константинівська*
Область:

Arbeitsamt: *округа на Поділі*
Уряд праці:
Бюро труда: *с. орихова*

Салавизькому №6

*Доброго дня дорогі мої
татку, мамі, Талі
Нася Вацю і Полінок!!!!
Любімо маю вас, що
я ще ва здорова до кінця
рога часу робота та сама
не важка, но все рівно
документа за рік, ждемо
у видкого часу додому
тільки прошу бога щоб
вам добре було. Слухи в різні.*

Вашу Откритку одержала дуже давно деє за м'яма
вконтрі ти Гая описала про своє казівство
дуже вам погано повезло нашої згадівства
внас цего ніколи небуло щоб свині здохали
а то незнаю, навірно ста житти ніде нікого
не дієдати. чим ви сиїрасте. туті хоті є чим
вигірати. Фигме фадиз що наладувала пакунки
виплати вам шильного порошка і сиринків. но немож
томо чим можна. бо мені то невільно. фадиз
переслала коє, що, то через одну сербку. бо памі не
дозволя. Гая того так довго немає відповіді
послала фото ще 15 серинк; відповіді немає. Адела
теж пише що до вас пише а від вас не одержує павел
пока всі нікого наші не журітея. Ми вамі то журимас
тома ~~фадиз~~ Нам відомо. Божая вам ім найлучшого здоров'я і щасли
вого життіня. всім привіт і цілком кренко. пишійть незабудувайтє
привіт. Мамі і всім стрибка і стрижкам і сусідом фопобогенкя.

Квинни вн очьгол и оны ишми | Квини на лінях | Лінти впріано | Лінти schreiben | Лінти auf der Linse schreiben | Лінти p. auf der Linse schreiben

Absender: Anna Kmitiuk
Надавець: Anna Kmitiuk
Отправитель: Anna Kmitiuk

Postkarte
Wiesbaden - Kassel
Wiesbaden - Kassel
Wiesbaden - Kassel

Викладаю вам як вибачу
мамо хат... зробила і ще трохи
що годіт всего і не плати.
мамо мені дуже жалко що
дівчата од зрізних получаю
а я одрізнього не. Тока досвід
бо келіде писани мамо
це камиїть хто до нас
ходить. Привіт Арештані
Дукаго в. для матерів ми ви
радо м. Привіт дядові, мамі
Тані, Тані, Ніні, Дітківці Рет
всі м. Ваму. клопю чюсті кошту

Postkarte

(Antwort)

Wiesbaden do Wiesbaden

Ort: Wiesbaden
Land: Deutschland

Україна

Убіт. Комелех-подольск

Ан, Кому: Вет. Староком. Станінов

Дорге. Оішкова

Амитіук Іжери. А.

Ort:

Lager- oder

Firmen-

Stempel:

— Дистіжка да
 — Німецьки
 — Отиривка
 — в Германію

Deutl. u. auf der Linie schreiben! Пиши іграю і тільки на ліній! Пиши-депо и только на лини!

Доброго дня або вечора дорогі мої мама і
 брат Степан. Вакри завес і ван повдамаю, що
 жива і здорова і того ван жилаю всего найкращу
 життєвую доданку музики. Мамо чого ви мені
 не відписали мамо написати мені когось Степану в дів
 жінку бо я знаю що він вписався до Фотью ками написав до
 Варки Балчарової що один сити від казався від себе матері. Мамо
 ками я не писала що думала що зуміє зійти, а мамо
 не плахте і не сумуйте бо ми через змісткі зумімо вдала. І якщо
 він відкаже і забудь проває по мамо на одні час перебуду
 проває мамо скажіть братові щоб написав от критичу хот
 одну мамо з думке плакого що і мама брата і мої відкаже.
 От так і тут живу дуже гарно що дуже ні мамо
 і тут так живу як Степан в Западні міст Києві.
 Мамо не плахте, а пишати ти вноє скорова і чеє. Мамо
 згадт всего бо як і суди і хати додому то зрешто

Absender:

Ellenwanda Lubintky
G. Peltunthofer Pilgrimsz
Münzberg 6. Prinj Ob. d

Wohnort, auch Zustell- oder Postamt
Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Werk oder Postschleiffachnummer

Открытка писана 21-го
от твоего рідного брата
добрий день дорогий
брате побідавляю я
тебе що я живий і здоров
до я кого тосу і жилаю
я тобі всою моїкращою
жизня з шалогого жинь-
кою побідавляю я тебе
що я твоего откритку
паложив двадцатого числа
закопав тобі щиро думаю
що ти замериє загадає
раз на дав місяці

Postkarte

Karyen 3

UKZ aind

Кам- Подарська обл.

Староконститутивськ
райони

село Орхіївка накур.

Панівському Панату

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Werk oder Postschleiffachnummer

ти пишеш що я до тебе не пишу отримав
ти давеш каки написави то я тоді навсего
вигляду ніщо але вони здалися верталою
то я вже рився зовсім не писати але каки
парочив біз тебе отримави то я тоді вигляду
ти доповіла драме пишеш що я тепер роблю
мач робота в'яз і доюкова знавляи ривали
не розумавоє ти пишеш що я од тебе нехо
писати що я маю тоді писати прошив герь
добре прошив друзий теж добре туть вже
одівалис вже картофлі посадили тепер ще
приїхали донас західної україни так що вже
маїме вношного каданя то укрощує тепер
я вже з своїм алошани рив до мене
до них три кірапейти ривали се суду рив
зретаює ривує і згорь пердай првем
мачі і сестрі ривує гмь рив Сарава. лета
1918

Absender:

Саробъ №33
Schönböck Josef Post
Pörschenau ad. Kain
Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

обертонан
намане модисна
навару епулетан
уеуаеисову
Смош арументату
манн сабетн марн
анн раинн наетунн
емеану неупн
Паша анн

**Faßt
Kohlenklau!**

Verderbt dem Kohlenklau den Spaß
und spart mit Kohle, Strom und Gas

Postkarte

4

Україна
Кам-на
См. Коет
Севр Опизива
Дунав

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

267
5
Absender: Marie Modroniite

Mantelhof 21 Post

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt
Rosenberg A.M.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer
Ober-Bonath.

моя мамини 28/IX
Добро гоу в брора
горони мои розимени
мама нана ма мо

ригненски сестривски
ланд, Ва. 18 септима!

В перуна сиронах
мои откупники и
вам новисомлену, из

и хоро марго гачу
сета вса нуба ма
горона ма самаро

Faßt Kohlenklau!

Er klaut das Gas
und stiehlt das Licht,
raubt Strom und Kohle.
Düdel's nicht!

Postkarte

Кунстель-Тогел. об.

Ханс Константинов Дорф

Ришорска
Могроний-Велену

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

7

всього найкращого та найкращого у
важкій долі нашій митті. І вважайте
дуже важко як найкращі з вами побачити
як вам подобалося, що я вважав отверткою
озеркала за котрою серцею благодарю, що
ви про мене не забуваєте що до нас
про себе звітуйте як ви поживаєте. А вам
дуже коротенько висловлю про своє миття, як
мені не вистає мені не вистає не так з вами
було з вами було менше роботи, а ти

у мене і зажди у
важкій долі і працювала, а
зара працю з вами збували з Кавказкої
області обидві сторони то мені зара стало
муже до мене ехли розваги поговорити
і мені мені миття з мене зобачи як бачи
з дому той такі є бодіх мало збувало нічого мені
нічого тільки людина платити по спроба. не вистає
доставляти вам збувало маркет

Absender: *Kapitzenska Anna No. 3572*
Надавець:
Отправитель: *Starbeiter-Lage,*

Rienzi
Duisburg-Hamborn

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe *23/9-43r*

*Доброго дня або вечора мої
дорожня сім'я! Передаю Вам свій
привіт. Я бажаю Вам всього на-
йкращого дорожнього мій
Раніше одружки я твій
научила в яких ти меш-
тає сестричка поїхала як
баче мій як я баче це
все перепису як прочита-
ю її відома неабо я не
попила нічого я не одні
маю ніякого відома*

Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіту, уряду праці
писати латинськими буквами
Найди, область и бюро труда
писать латинскими буквами

An, Кому: *Kapitzenski Roman*
Ukraine
in: *Orichowka*
куда:
куда:
Straße:
Вулиця: *Orichowka*
Улица:
Kreis: *Karokontaminow*
Повіт:
Район:
Dienstpost-
amt oder *Ramenez-podolsk*
Gebiet:
Область:
Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

дорогий мій Рашчок напиши мені що ти бідні бабуля
робили як вона їхала золотко все кажи ми щоб вона
не плакала розважайте одно другого може Бог
дасть будеш наші Ви там а ми тут то кажи
будеш даються Рашчок мій що ти бідний будеш
з тими городан робити напиши мені чи хороше
все на городі а особливо картоплі щоб Ви мали
що ділою їсти бо то тільки буде хліба і дохля
Рашчок ти пишеш щоб я тобі написала ти куп
мати тількию золотко все щоне я тобі може
написати як я незнаю що там робиться а ти не
знаєш що тут переживаю дуже то дасть акаорний

пиши мені все і проши золотко не плач стої дасть
якщо подобиться напиши мені що ти бідний будеш

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Arsenik Anna №5356

Ostarbeiter-Lager
Rienzi

Lagerstempel
mit genauer
postalischer

29/7-41
Duisburg-Hamborn

*воспрото дня до ввєрха дорои мої
родітєри Тамюкє, Мамюкє і Сєтєрє
Олє, Марєт і Янєкє. Передаєтє вєтє
свїй зорачий сєрєдєтний чужєтєрє
прєвїт і жєлєтє Тамюкєвї, Мамюкє
і дороий сєстєрєкє, чєм нє найкєрєчє
здєрєвє і жєлєтє цєвєшїє дємашнї
чєлєдї Тамюкє, Мамюкє і дорої Сєтєрє
є дорокєтєрє врємє жєвє і дороєвє нє
жєтє нє жєтєтє і нєкє жєтєкємє жє жєлє
єтєтє мої моєдєтє нєчєтєтє нє вїєтє
прєтємє оцї мої чєрїє сєзєкє
єтєсїхєтє.*

Postkarte
mit Antwort

Назвє облєстї, повїту і урєдє прєдї
пїсєтї лєтїнєськїмї бунвємї
Рєбїон, облєстє і бєрє трудє
пїсєтє лєтїнєськїмї бунвємї

Ap. Kому:

Arsenik Pavlo

in
Wohnd
ort:

Україна

Strasse:
Wohnort:

Орїчєвкє

Kreis:
Provinz:
Raion:

Starokonstantinow

Dienstpost-
amt oder
Gebiet:

Kamenez-podolska

Облєстє:

Arbeitsamt:

Урєд прєдї:

Бєрє трудє:

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши wyraдно і тільки на лінійці! Пиши ясно и только на линицах!

От і мамцю Платонку і сестрички будь набу жинкі страдати і тріпати
мене дорога сина ніколи не забудувати. Я молю мамцю і Платонку найшвидше
стала, а від мене роду без втечі отиждошлась. А тепер я мамцю живу на чоту
посилаю привітанн і щирі всі свої роздуми, бо не можу нікому не втихати
це навіть мене шестила і годів так віддала. Сяду когось там у віно зібрав
ж згадою про Плату і Маму і сестричок поспішим записат. Згадай мене мамцю
кожечки пошлешми об'язки і згадою швидше і не швидше, і боляч мамце
ж хочешко сходини об'язкові великою денні і просячим. Платонку мамцю
і годів і сестрички і пошлешми? І хочешки дуже щиро дякую по тріпати всі
кешимі об'язки тільки за всім дає вас об'язки нікаймеш ж бо даєт то всі
нареживу Платонку, мамцю і сестрички тільки даєт тільки пошлешми об'
ви вдова моги вилети а і могила навідома. Платонку, мамцю і сестрички
на щирий раз вишлю картинку об'язки картинки пошлешми була, то щирий
досвідання і привітанн дає всім родичів: бабці, Настурі, Стасю, Наді, Димитрію
всім всім від мене і Флиторю А. і Ки. М. Ан і від всіх. писала дочка Анна.

Herrn Josef Kanger

Abfender:

in Moredob № 7

Wohnort, auch Instell- oder Leitort

Post Kogendal

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk od. Postfachnummer

Ober Donau

dem 22/8/43

доброго вечора

ночки мої маму

і на моє полудно

звсім від сора

вашого згону

прошу вас

написати мамі

мої маму а бачу

оскільки ви по-

кила 213 за 213

бу менше не

мо

Postkarte

mit Antwortkarte

ukraine

Смаю вас
Коммунистическа

Оккупиро
написати село

Оршівка

Грамтор іван

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postfachnummer

бу мизи по слоу по ентку
и уе не носила мо ак полу
у мо дуре муго гдикуо за
вее и проуе дилу риним дие
володпа харвил абамае и работи
рубува вие котила уе на дии
2 вивеа возити и вее по ду мола в
уоид котиле болит вее луотини мола
засутти ама мии ем 12 л до то и в ет
погода дуре сува вие возити максим
милити уе вее зии погае налит
вее на нии маму а була 1820 в ер
15 километри мо самаа евоих дилот
казо на рини к вукуо. Д. матику и вее
и була влатини гор мам була ама
и ватно и дома е и кукула и и крети
и и престити и зовтми и дилити

бу дилот
мамо ре на чие

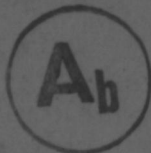
Absender: *W. W.*

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Slawezki Gemi
Heinrich Steep - Boitze
über Dahlenburg
Kreis Lüneburg.
Slawezko Feija
Heinrich Steep -
Boitze
über Dahlenburg
Krs: Lüneburg

Postkarte

Kommune Post

Колінь подольська област

Стара костинтиновскій р-н

село Оржица

Славески Гіні Харолови

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

добрій цекь, або цариці, а взір дорсгад мой
мамо, і сестра, і баба, і узадукню. Тери чим
лист писати, дозвольте мені превит передати
і збуджити вам про своє здорова і розвитами
за ваше. Я покамість шива і здорова по еуні
вше була слаба то мамо знаім як на муштині,
сама догауайся, а я як приїду додому то вше
розкажу. Маму хою ти до мене не хочим нісім
писати забула за мене. Родино моя дорсгад
забула за мене, а за вас не забула хот а на
муштині сама одна як полий, де роду. Мамо
напиши мені що там в дома робити, і хто
ще поїхав чнімехину і чи ще брали після
ванязі. Чи вадза пише до вас німа бо до мене
ні одного не було, а я вше з тьлаля. Мамо а чи
ла вадкаго ти була томи поїхали, мамо, а тата
пеняого пи мае бо дуже часто міні сниться. Мамо
біжи доброї цизанкі і поділи мені і пишми дуже
прошу тебе, мамо, а чи
до сія кима ге, а чи
до писала вроди бес ра,
работу змуть в
досв; данно

спрашу скоруш
вдому
вдому
вдому

Absender:

bei Staiber

Appolz 84 Post

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Reichenau a. d. M.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Добрий ден по ка ригна.
 сестричка да тоби
 хочу савищити мога
 живва і здорова і того
 тоби всего того жиня
 жиня да віг тебе
 сестрицу получи
 три од критки апо
 тала мизнаво ситко
 нини що мидни
 додону і шв часом
 уве шир на ти шв о ми
 зново чити по ду сам
 чині да так получи
 здоли там естину
 дретно як доду
 все сити своо

Postkarte

Ukraine

Романо подільско-об-
 сторо костьмичівскі

Ab

район село Дрішківка

Сесук Анні Іванові
 Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer
 стіназь в селому у в
 мостань великашубом

Absender: *Wanda Slowezka*

Надатель: *Recklinghausen*

Отправитель: *Wernstabenstr. 118*

Deutschland

Lagerstempel mit genauer *Ostarbeiterlager*

postalscher Angabe *Recklinghausen*

Wernstabenstr. 118

Тисьмо писане 10/кв 72

Тисьмо відпові доки

Варди на вам побідо-

мають що я пока живу

здорова и мисляю

вам вєсього хорошого

вважій мизні Тепер я

вам хочу описати вєвій

мизні для мене виле

муже стало как було

Ostarbeiterlager

Recklinghausen

Postkarte mit Antwort

Назву области, повіту і уряду праці

писати латинськими буквами

Район, область и бюро труда

писати латинськими буквами

Ap, Кому:

тн:

куда:

куда:

упр-гум. коррег. 1

упр-мт істурія

Вулиця: *Вєрстabenstr.*

Улица:

Kreis:

Повіт:

Район:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Nina Slowezka

Dorf Oreshowka

Starokonstantinow

Kamenez-Podolsk

Ukraine.

2

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши вразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Стали стали жарко обриваюца дали ^{мене} ~~наш~~
рубашку і я пошла саравах і шепочию
слуху Яработого на там самим заведе
електровважціцею налучаю бинарок з 10 днів
влас одна полукла посылку 16 штук сало
крупн и табак маму вигнали маму градаку
Як єсть я з вотографировадав виймаю вати
фотографію вилена Сильне гебасивиленає
качелии мени зурна родити чи є що істи
хороший врозсаге тикорова геороня і на
пиши мени чи Сатия луча чи єсть
ещо щадно. Пока доєвідання передато
всем всем привет, отитилии покарее мени
бо сирьно скучно. Мамма було Сатия Як се
ни Сабобели монец ми Сабонне ми Нубачимовъ бо сілню
Бамелитъ кашуче ноі много руских до побітр.

Absender:

Синифский
Аулон

Wohnort, nach Zustell- oder Leitpostamt

Strasse, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Приветствую вас и желаю
счастливого и успешного
дня удачи и благополучия
а родины великое
будущее на доброй
Победу

Синифский Аулон

Пуссаратован

Ташкентская область
Босхенштейн

Postkarte
(Antwortkarte)

17

Украина

Французская зона

Второй фронт

Всем Привет

Синифский Аулон

Strasse, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

od. Doro
Postmark

Водило згороду Маруся
Володзі Ренка. Савіно Мама.
Спавічан урочі маву годна маву
Само. Мама так добо не маю
дзі бою сіднота. І урочі
маву друсу аіткрітноту маву
урочі мама дзі і маю маю
вемучіе маю. маю і маю маю
аіткрітноту. маю маю маю, одітноту
маю маю, і маю маю. Маю маю
маю маю згороду Володзі
урочі і маю маю маю маю і
маю згороду Володі. Верна маю
маю маю 2 маю і маю маю
маю маю і маю маю маю
маю маю маю маю і маю маю
і маю маю маю маю маю
маю маю маю маю маю
маю маю маю маю і маю маю
маю маю маю маю маю 10/43

Absender:

Weska Antonuk
Gechlingen R.H.L.D.

Wohnort, auch Zustell- oder Zeitpostamt

adler lager
Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

ми ер уа беренд 13 9 1943 ро

Доброго дня ти серида
мой нигне сени манука
и сам носту негана

Свѣтѣ вступо сергеруни
Сасадати ноквот манука

еу і сепарки ганка
дѣм кане

и нигман
и маєка

еу и носту на орадо
наги родома нѣмѣка

Postkarte

Ukraina
Antonuk Ulfani
Dorf Horichirka

Bezirk Storo-Konstantinow

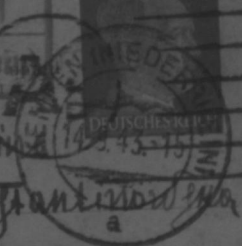
Kamenez-Podolsk
Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

DER FÜHRER
KENNT NUR KAMPF,
ARBEIT
WIR WOLLEN
IHM DEN TEIL ABNEHMEN,
DEN SIE IHM ABNEHMEN
KÖNNEN.

матуся я уше злов хрости получила 16 парок ма-
тусу я вату отікрытку получила аж з за шуду
твою якую ват матусу коу ви затени не забуду-
вайте матусу як получила отікрытку дуже
кринко заплакала як го читала уше братів
у казіна ну го не коу йому добре матусу не
плаките не зуріда матусу ви пишите уше братів
однакості як ідете по воду заба те на кому ніт
по воду матусу я бігувала як у дома і матусу
по бідувала тільки хтоб сказав кам го галу
матуся у донка ходиті так як я була у донка
щмі матусу щмі так щмі щмі щмі щмі щмі
щмі; матусу я ват написала як затомі істні
борозі лехлызвы такі нацгород частіше ма-
шуті щмі отікрытки у сквіткит получим
я пошана Лопка доведеться твара пштанна

Absender: Matthias Bülsen
 Надавець: Untergehethof 297
 Отправитель: Post Kompen - Hand Kraft
 Контракт: 1901/10
 Lagerstempel: Beck Susseldorf
 mit genauer postalischer Angabe

Postkarte (Brief) mit Antwort
 Район, область и бюро труда

12/9 -- 1933 року
 Доброго дня м.вечір
 мая добра ма.малю
 і всі родні сестри
 м.м.м. і в.м.м.м.
 при в.м.м.м.м.м.м.м.
 -го часу м.в.м.м.м.м.
 інго в.м.м.м.м.м.м.
 получил до дв.м.м.
 ад.м.м.м.м.м.м.м.м.

in: Okruha (na Podilli)
 куда: St. Konstantinowzkyj
 улица: Раіон
 Kreis: Раіон
 Postamt oder Gebiet: Sox Otichivka
 Arbeitsamt: Antonius Uliani
 Район, область и бюро труда

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши wyraдно і тільки на лінійх! Пиши ясно и только на линиях!

Вам благодарю і прошу писати мені
більше ірипліт адержки адрне
і хай напишут мої товариші хай адрне
ні сего до мене фой дудна в своїй місто
вдома і пошлю вам свою користику
хачу шкоро ви своєю фой рудне
адрні раз та пришло хачо роні і зусо
адрні тако я пришло змо адрнітку
а ви сноро адрніт мені чили
адрні мало фой картічку мені
ні шкоро і ні шкоро як баг досте
то все пришло на шкоро чили мені
ні шкоро добре пошлю до вас вірні
пока фой своїм радним привіт
Досвідом і то вартим хачо отвін

Absender: *Melnitzschus Marii*
im Reichenau ad. Malt

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

N. 86 Ober Konau
Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Handwritten text in Cyrillic script, likely a letter or message, covering the left side of the postcard.

Postkarte

шочай
ст-Константинъ вельскъ р.
В-Григоринская п-д.
село Орехово

Melnitzschus Efrimii Jr

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Absender:
Надатель:
Отправитель: *Ниначе Роман*

Reichsbahnausbesserungswerk

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Lager 104 Ansfelden

Письмо *пущено 8/IV 45*

добрый день и доброй
дороже родителям Мамаша

Таня сын Николай

Павлица Гомиз воен

ная в воем Свои

любозной привет паре

друзья в бабушки Гомиз

и ей дитям поназдо

му привезу в вай

всем желаю хорошо
РРЬ жмт в вайкой

Postkarte
mit Antwort

Плану обдати пошту і уряду праці
писати машинними буквами
Район, область і бюро труда
писати великими буквами

Ap, Кому: *Ковва Анна*

in: *Орієшюна*

куди:

куда:

Straße:

Вулиця:

Улиця:

Kreis:

Poviat:

Raion:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Sadyby

Sears-Konstantiaon

Kamarex-Podolsk

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши wyraдно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Милз ма получилъ в банкѣ стено за которея очин
Спогодорю пишете частей тема можно
послать а то очин елучо до той то
китъ в положу писмо та развешено сам
своа в пишете когда приедите в
гости ничио пишетево когда говорю
что будите пускайт. а дога пишетево
та пер в вам еобщо о своей жизни
в живу пока ничи по номизнато как бу-
денто дамы в знаю еста е где набо
денте еуче и ван еуче о око ч
наст Ки на ест в ми потешу по
муде тичо пучан отвѣта по ка дѣв-
вигамид есточе жив здоров то и вани
олично в вам в ест на р то очин
муде очин вичи очин да ит елучо в нас

Absender:

Україна К. П. О. С. К. Р.

Wohnort, auch Zusatz- oder Leitpostamt

Село Великий Чернятин
полуптама Трофимівка

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Госп Карона пише на зг
добрих днів мої діти поді
навідома я вам що я
до якого часу астанеться
жила і здорово і того вам
жилаю а до якого бога
доброго здоров'я прити т
на Белой світі навідома
я вам що я послала вам
картка і дівко а отже
не одержано от вас я
не знаю чимби получили
а пиши і не пошта
а пиши то дуже вам
а те дякую гарно і ще
краще зати

2525
Postkarte

Каменю позався одя

Україна К. П. О. С. К. Р.

Село Оршівка почитать
Старо-Кочетинську
Римар Арсень Панасовану

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

що не пишете мені часто писем. в Союзі полюбивши
чотири і більше зобули а зрештою майже і не хотіли
писати як зобули то не писатиме то я буду знати як
визомне доїти бо а зобує то не забуду ніколи
книжку вам що я бачило як наєта приєстна і хова
до дому і я не хотіла діти переказало до вас як бона
в кождома що і де до дому то а зобує лос слізми на що
а така нещасна жіно на світі що перекази цілі
сві і вк так пропадат і сама нездало зомо і на що
всі дівчача полюбляють писати а мені не могла той
слова не знаю що звали столом прому вас напий
мені як ви живеете чилі в родив ми а те
давали і поскільки хоч напий скільки майте приду
і чи юганка ходити по роботу чи борюки в родив
а як згадаю зом дмаючу роботу то так стоми
жалько що нікому розказати і з тим довіданч
оставайте є здорові прому передайте ~~_____~~
~~_____~~ і поділіть і кудам і в
пока ~~_____~~ не забудайте

Absender:
Надавець:
Отправитель:

1269
18
Хосчанзкєй
Іван. І.

Ostarbeiterlager-5

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Wiesloch-i/B

Доброго дня або здоров'я
мої батьки до котрог
вранє з жив здоров.
В перше я вам повідо
мляю що я роблю в
шахті вже 2 недєлі.
Робота не тяжка
робимо в години
починаємо в 6 годич
ранку і кінчаємо в 2 часа
дня.

Postkarte
mit Antwort

Назвіть частину, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писати латинськими буквами

in:
куди:
куда:

Хосчанзкєй

Straße:
Вулиця:
Улица:

Зєран М.

Kreis:
Повіт:
Район:

Зєачокозєйнеіпфух

Dienstpost-
amt oder
Gebiet:
Область:

Областє На Родзєві

Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

доцє Очєнішкє.

VII

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Ви не плаште турі некі добре заробити
лидарно роботу є коли попрайти. Нам
видати по 2 одягли сині костюми і червоні
рючмишки і врази давали мило. Нам дають
їсти 4 рази в день рано чай хліб ковбаси і
масло в обід суп з м'ясом і у вечер суп.
їсти хватало в мене уже є сучасні з дому
Ви не плаште турі іван Не скучиво до
багато українців 31 чоловік і так прико
дано з сел. У неділю подають багато
хлосців дають і приносять французів
італійців і інших народів з інших держав
цукляють співають. Я до вас не писав
як же з откритки оду з дороги. Добідає
датоки.

Absender:
Надавець:
Отправитель:

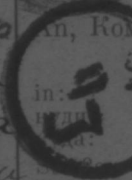
Deutschland
Yager-Dagenheimer
Straße, Böblingen,
(Württ)

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Картина писана 29/11-43р
доброю фарбою від вечора
дорожечки родки покла
всі брати і сестри
і братові і всім своїм
опиним всім привіт
і милою і вам
всього кожному митя
і милою щоб всім
були нікуди не драли

in: An, Kom: Storozhuk Hoch

in: Dorf Ochowka

Вулиця:
Улиця:
Kreis: Kreis Storkow-Neudamm
Post: Postamt Storkow-Neudamm
Rajon:
Dienstpost-
amt oder
Gebiet: Kamjanez-Podolsk
Область:
Arbeitsamt: Ukraine
Уряд праці:
Бюро труда:

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши внятно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

дорожничий бронтік як пограти то отримати чим поско-
риш отже вже кілька ліній так чувствую дорожні-
кі манує неплачте зорного яви покая жива і
здорово і копію го коні йти докт роко таі і зоо част
жидо абри сун і картошку і вечер може сун і картошку
зоо част жидо насутьки дорожничка манує, тириджий-
те як кабут до нового року до ти всі виждити
звіски додати нам дуже робота неможна в 8 часов
встаєш а в 5 приходиш зробиши коні тільки дві
откриття написати внос мене мирно і спино
втенялому ми всі трос вкуні і. Така і сід
і тут звидіючка є у дівчаті мон всі вкуні як
селфи як пограти то отримати чим поскоріш
і тириджий Такиши ботко і сідні добрі зоо видока

bei Ottnbe Johann
 Absender: Melneg N 20 Post Minzbach

Wohnort und Zustellort (Postamt)
 Kreis Gersberg (Ostmark)

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Ми милши брати, а ми святкував
 либави свята, а ми кував
 браї тільки по новому зрї
 і новий рік може святкував,
 а по старому то так як ми
 мили, що і влітв тизнаб камі
 во не було (то то наші)

Ми милши городи брати що у
 вас зараз і провідитв все і д
 мітай влітв тизнаб Наздоров і ми
 совету то же шоб ми живев
 до і то до приїду городи то
 привези собі татк шоб у нашім
 ми нашім такої звична

Повірили і тоді городи брати
 що і твчо ойкритику поучав
 і це нашо дав візню і в
 добудав, ширше тв привіт
 моє хаті вна нашо

Postkarte

10

Играино

Камнец Подольскы Область

Староконостантинівский

село Орловка

Сирену Генриу Николаеву

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Відкритого листка тисане 14/II-1943 року.

Листко од вашого Сима Оксентія до своїх рідних батька та
матери, брата та сестри всі. Доброго дня або везерого добра
в рідні брати та сестри привітано в ваш щирий привіт від
родного серця і бажаю в вас усього найкращого у васій
у зальності рідній домашній тишці. Дорогий брат ти питаєш
лине зого в яку писати до тебе писем, ти знаєш
братка що уєввравя отієро новеки вертаються назад
то в чусе рішув написати а пишу. Откривати ко накрою
са ти помагаєш до назад то не вертаються. Ли тишину
дорогий рідний брат що? Я тобі написав як чинене з одержого
у мене з одержого з одержого осинь парашо купиць костьом не
команті з одержого трив вертати рудавики то дав 47.75
купиць собі газу кішнієкові дав 35 марок з пари ботинок
і знову малює прийти картів на ботинки то так
що ви там узоме нежсирітьсєд з одержого з одержого так
лине так знаєтьсєд шє ліне тут трохи лужка з одержого
узоме тількино то трохи погало що мало курити
на ти писав у попередніх листках що у тебе багато
то прошу тебе дорогий рідний брат що? ти
лине трохи вислав.

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Anniel Punov

Lager Tannhäuser

Duisburg-Laer

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Добрий день або вечір
дорогі мої рідненькі Маме
Маніска Ірїшка!
Посилаю Вам український
привіт! Бажаю веселого,
щасливого життя!
Малюю! Я від Вас вітати-
тозку одержала за яку щиро
дякую. Одержала так само
і 2 шматок а вітаніє ще

Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіту і уряду
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писати латинськими буквами

An, Кому:

Sina Punov

in:

Ukraine

вуди:

куда:

Straße:

Вулиця:

Улиця:

Kreis:

Повіт:

Район:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Doz. Dzichowka

Stago-Konstantinow

Kameniz-Podolsk.

не одержала ког правда я тісно не знала скілоки
Ви вислали. ко літ Арсенюк писали що Ви пишете вис-
-яамі / Глозілок. Мо я ще одержу і осьісні до всіх разо-
місно не одержув. Малювако того Ви ліни нікого не
лише іще про дашу. Я корісно знаю що у дама чітв се
хворіт до ліни погані сні снуча, і відасца що мене
зсвора. Мало я прикрасно знаю що робує на Укр.
Мало! пишіть ліни ви все на горіді очілоли де
ви судову поділи де мене даремно з рух тілола.
Мало пишіть ліни гасііше до я вам всіііше не можу
ліни не доверен таяну яку ойкритіку напсавіи. У вечері
скінем в лініх а рано тію саму одержіши. Дашу кожді
дену. Мало хто вам тіомола в ладіубовіи поспіаки для ліне
то думе дякую іаю. Арсіві Віродні Солої Савіновіи
і вам до проліти. Зреді Давідом Саві Валоді

Deutsch u. auf der Linie schreiben! | Ліни писано і тільки на лініях |
Ліни писано і тільки на лініях!

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Lager Hende über
Eilenburg Post 10
Aube 56 über Hende

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Lager Hende
über Eilenburg

19/9/43r

Дорогий день ми розібрали
справа Павло Тарас за те
я тобі сповідаю що я на фронт
їду і тебе і твої багаті в твої
руки в своїй рідній країні і
сповідаю тобі що я тебе як
полюбили за котрий ти мене
любив і зараз я буду на фронті
як ти зараз і яма Тарас іду
як що я полюбив як багаті на фронті
то я тобі зараз напишу 40
кожна мить на фронті. Ми поїдемо

Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіту і уряду
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писати латинськими буквами

An, Кому:

Arsenik Pawlo

in:

Ukraine

куди:

куда:

Straße:

Вулиця:

Улица:

Kreis:

Pовіт:

Район:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Boef Orichowka

H. Konstantinow

Kummers-Palace

Absender
Надавець:
Отправитель

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Andrej Kontschagin 5769

Arbeiterlager
Essen-Dellwig

Dellwigerstr.

Открытка 28/IX 43 року
Добрий день моя
дорога мама
пише-єм Андрію
повідомляю вам
що я жив і здоров
сього і вам жилам
у вас і вдома ми
живи мама і
одвас полюб

23

Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, станція і бюро труда
писати латинськими буквами

6

DELLWIG
DEUTSCHES REICH

01.10.43 -- 8

An, Кому:

in: Kontschagin
куди: Округ Старо Кенетан
куда: Dorf Orichivka
Straße: Dorf Orichivka
Булаца: Dorf Orichivka
Улица: Dorf Orichivka
Kreis: Kreis Staro Kenetan
Повіт: Kreis Staro Kenetan
Район: Kreis Staro Kenetan
Dienstpost-
amt oder Gebiet: Kreis Staro Kenetan
Gebiet: Kreis Staro Kenetan
Область: Kreis Staro Kenetan
Arbeitsamt: Украина
Уряд праці: Украина
Бюро труда: Украина

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши wyraдно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Відкритою закритою я вам щиро
дякую що ви мене уважаєте
мама я почув в іноземну що
ви всієсамі перший раз мама
я нахожусь там саме і та сама
робота от сестрич получаю
письна мама ви щимитом
милитаризації всім дай бог
щоб воно вам росло мимом
мамо пишете до знаю що як
я митав улазорей то вам була
тежко прощайте так
має доз до свиданя прищам
привіт усім родина знакомим

Овоа Нокт Зчазук
овер габбіт 97
№ 3 Пост
Сіктнеколет Доч

Postkarte
mit Antwortkarte

24

Ваше листи нашо
рублиагте просят
дога здравлі шоб
ми були кибѣ я
хлеба до всіх шоб
ми не самі ніс
будете получати
най Іван чина
відписує на мур
ми плазте до свидан
ми ридан вам св
ми шукки по
шлудробез раз
нашо кибіт

Україна
Каміньодолск О.

Староклеветин
округ село
Оріхівка

Гонгарук М.
Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

кон сам во
сісра по

Absender: *Montscharuk uera*
Надавець: *Nos 134*
Отправитель: *Nos 134*

Ostarbeiter-Lager

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Rienzi

Duisburg-Hamburg

*Додруй берис ти дорожину
та почко повідомлю я
вам що я до кожного
время пишу і здорова
а вам ти мого писня
самую у ваши домашні
стараєткі одинокі писні
та почко я ваши откриття
получила за котору я
вам щиро дякую що*

30.11.41р.

Postkarte
mit Antwort

Наду области, повіту і уряду праці
писати даґнськими буквами
Район область и бюро труда
писати даґнскими буквами

Ан, Кому:

Montscharuk Marij

in:

куди:

куда:

Straße:

Вулиця:

Улица:

Kreis:

Повіт:

Raion:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

ukraina

Orichowka

Staromonstantinow

Kamenetz-podolska

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши wyraivo і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

ви за мене забудьте маточко опишіть мені
все що родився в дома як ви живете опишіть
чи все згорода зібрати кілька чого вродило
кто помагав вам родити чи мате нікто
маточко а за нас не журіть і не плачте
тільки гадіть самі себе і свого здоров'я
щоб було до кого приймати до ти скоро
будити у дома і пишіть часуїце писма
і скажіть Трохимові Ганці щоб вона написала
до мене откритку і скажіть Дашині щоб
написав до десь усеїнька родина за мене
забула що кавіть гадати некое маточко
просіть до себе кого напиш самі не журіть і
висилаю вам карточку привіт Трохимові сестрі
і напасолок і Фрицькові сестрі Варці і Варкуці привіт від
Х Ан. Д. Ані що і вест од Кшицюк Ан. М. В. Куці.

Absender:
Надатель:
Отправитель:

Козькачук
Мара

Ab

Poststempel
mit genauer
postalischer Angabe

Arbeitslager
Post Röderau
Ab. Riesa / Sachs

1899р.

доброго здоровья мої
дорогі мамочко я
до цього часу
нахожусь жива і здоро
ва а вам бажаю цього
найкращого у вашій
домашній одиниці
мирії мамочко я
вам ширшого щастя
і мамі і вам ширшого
усім знайомих і родич
Тонгаруку Марії

26

Postkarte

mit Antwort

Назву області, повіту і уряду і місця
писати латинськими буквами
Служба, Служба і бюро труда
писати латинськими буквами

An, Кому:

Marija Handzschornik

in: Dorf Orichowka
куда:
куда:
Straße: Staro Konstantinowsk
Улиця:
Улица:
Kreis: Okruga / na Podilji
Повіт:
Район:
Dienstpost-
amt oder
Gebiet: Ukraine.
Область: Старо Константинівська
Arbeitsamt: округа / на Поділлі
Уряд праці: село. Орихівка.
Бюро труда: село. Орихівка.

Тонгаруку Марії

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Розумовська Галина

№ 65354

Postkarte
mit Antwort

24

Ostarbeiter-Lager
Rienzi

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Duisburg-Hamborn

Здравствуйте дорогі рідні
нікі мати, мама сестричка
і братики милію а вам всею
найкращого щиття і здоров'я
вдома. Я живу і здорова
пока мені ще живеца ні-
чого, я роблю в цеху оброби-
цєю з владзю зацікави
тих що мені легша робота
як коле вагонів. Я вже в
вас получила 3 отримки
за які вам дуже дякую

44
Назва обласної комісії і уряду праці
писати записки в буквами
Район, область і бюро труда
писати латинскими буквами

Ap. Кому:

Розумовська Галина

Ukraine

in:

куди:

куда:

Straße:

Вулиця:

Улица:

Kreis:

Повіт:

Raion:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Dorf Orichirinka

Starokonstantinow

Kamenek-Podolek

Розумовському

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши wyraдно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

дівката вже научили по Бюкрийок а я найменше як
я на вас не обіцяюсь може ви не знаєте де обкр. досіди
Я вже до вас пишу 4 Бюкрийку з похваліх в першій посла
ла фодо з себе із Ані як похвалити то напишіть. Все
мені напишіть як вам здоров'я як там мама, Марк
з дітми. І я уже від вас похвалила в посилку за які в
друге дякую. Ви пишете про Маланку. Маланка разом
зашитою в одну ланку я зрештою багусь шодня. І я
похвалила писмо від Марронюк Марусі то пишу що її
татка дуже робота і була в неділі слади і від Шквину
Так що не плати за мною мені хороша робота
легка, а їсти хватає я пишу правду. Тільки погано
пацот одеси ніго не поспіє дістати. Освіданія
писала вам дозка Поль в першій 13/17-43р. привіт вам і
сосідам і Ані М. Анні К.м. похвал. 49 посилку. Не забувай як
бог дасть то подякуєшся і привіт Поль

Absender:
Надавець:
Отправитель:

John W. W. W.
in the building of the
6th St. S. S. S.

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

111 Серезна, 43 року
Доброго дня Дорога
С маю сина, Павло-
мико з ваш сина
що я живу і з Дорога
того ваш з жилах
всього наймного
ваші дачах ми
жизні і щоб ми
скоро побачили

Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами

Ab

28
Ab, Кому Пилипчук, тільки

in: Сино. опіхівко
куди:
куда:
Straße: Камінь, Подальська
Вулиця:
Улица:
Kreis: Облась, Старо-
Повіт:
Район:
Dienstpost-
amt oder Констатив-
Gebiet:
Область:
Arbeitsamt: Ський район
Уряд праці:
Бюро труда:

Після всь

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

З тепер я вам пишею новітаним
що я вже од вас ти маю місяць
німає, ще як научила ти котори
ви ще писали 19 і 27 січня отримки
і я і вже до вас ти писала і місяць бо от
критки сапталось в мене такі ново
сті твоя така за на зика що в нас ще
ни було всесті як твоя зика твоя же
твоя сміху зовсім німа що я подобно
современно знова рудоро описи ще нічого
нимає твоя твоя зника і зівратом
щодня і багусь з галькою і здаккою і маринкою і
і змагкою модричковою всі пиридають дів
привет вам пишею твоя на твоя ти маю
здорові вже ти галька і зника на твоя ти новості
твоя пишею дорога і довідкою зника де ти
варка твоя і карти в мене жоду отримки

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Wodsińska Helij. Nr 135

2 29

Ostarbeiter-Lager
Rienzi

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Duisburg-Hamborn

Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіту і району пра-
писати латинськими буквами
Район, область і бюро труда
писать латинскими буквами

*лісто пишено 25 серпня 43р.
Доброго Дня Дорогосенкі!
Татусю і матусю позвольте
позвольте передати свій серде
присвіт а тепер я вам широ
Дякую що ви мене не забуваєте
получила я від вас відкриття
і одназі то же уже з місці
а я написала до Назу і писмі
і відкриття а додему відкрит-
тя і це в відкриття*

An, Кому:

Wodsiński Holodom

in:

Ukraina

куди:

куда:

Straße:

Oriehowka

Вулиця:

Улица:

Kreis:

Staro-Konstantinow

Powiat:

Район:

Dienstpost-

Kamenitz-podolsk

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

571

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши wyraдно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Бо могло було уже більше написати але дуже прошу
що не нівчайтеся що так довго не відписувала бо на мн
на тому бо наїмачин одкрітка не могла писати
тільки на такий аж це я написала а це на силу ^{ла с 97} дочка
одкріпки комендант продав усім по одні одкріпки тож
зара на другій ден сіла написала аж радина стала
а тепер я ще прошу написати ти уже коноплі вибрати
чи зруші матівки вродили ти квітки мої цвінуть в
їм драсоля і буряки ті що я сіяла зявонькою ти
гарно посподили обще це прошу опиши ти про дому
як би прогниваєте і чинай льоня напише
від себе до від зеника получила одкрітку дякую
чому радає відписати по чинаю на тому
а тепер передаю привітання мамусі і братові
і браті і мамі К. Я мамі Кольді, Федикой
Зеникові усім знакоми м привітаннями одкріпки

Absender: *Amatib. L.*
H. Thomas Blaserstein

Wohn- oder Postfach- oder Leitpostamt:
Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postfachnummer

*Ще до ризикує батько
і сестри в дачного
далекостороньох
процурі вама.
Зоброго гля ризи.
матю, мамі і сестриці
я до котрого зрешт
хлів і з дороб, в ам
ще крешного жистя
у вама*

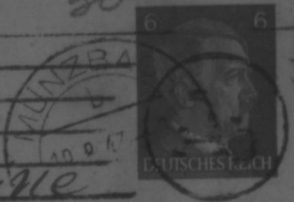
Faßt Kohlenklau!

Er klaut das Gas
und stiehlt das Licht,
raubt Strom und Kohle.
Duldet's nicht!

*у вама
дочашніа
жизні.*

Postkarte ³⁰

*Україне
Хай-Родолєк
Ст. Констандіно
 Dorf Dreischozika
Іванюку Карпу
Унітію Карпу*

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postfachnummer

№1 Повідомляю я вас що я од вас
дуже давно полугаю писем і як
в цьому првгша чимоме ви
мишете а вони не доходять чи
можє зувейти уне нехотите писати
чи може се купити откратом чи
можє सबсім забуми прошеке полу-
чаю я бакемо писувати од своїх хлопців
які роблять у кімачи і од
замукта. Повідомляю я вас що у
уже жива кончились пошкетця
другид сікное а тама конка горо-
дини поєсна кастеме зима. маю
Аона до свиданя Новосте в у маю
писем. Дрвну вас можеє од
Госипово писем чутка і
ного одредити приант.

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Kochanskiy Petro

Postkarte
mit Antwort

Osterbeiterlager-5
mit genauer postalischer Angabe
Wiesloch-I/B

26.11.43

Назва області, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Власть, область и бюро труда
писать латинскими буквами

*Листу тиєсамий 20/XI-43р.
Роботоу днз ти вєгороа дорої
мої бєтьки і брати. Я вєлицу
откритиєцу полумив за котю
ру ширдєсєрдєчно дякую
вам що ви менє не забувє-
тє. Я втєє робото змєсьєць по-
ка шє дєдбє дарюць ієсти
перу зєчєтє сам милє дарюць
Чкєски і пакєрки порєдєнєцу*

An, Komu: *Kochanskiy Stepan B.*
Ukraine
in: *Ukraine*
куда: *Ukraine*
куда: *Ukraine*
Straße: *dort Orichovka*
Вулиця: *dort Orichovka*
Улица: *dort Orichovka*
Kreis: *Staro-Konstantinow*
Повіт: *Staro-Konstantinow*
Район: *Staro-Konstantinow*
Dienstpost-
amt oder *Kamenoz-Podilsk*
Gebiet: *Kamenoz-Podilsk*
Область: *Kamenoz-Podilsk*
Arbeitsamt: *Kamenoz-Podilsk*
Уряд праці: *Kamenoz-Podilsk*
Бюро труда: *Kamenoz-Podilsk*

милістю за / люблять і полюблять гроши. Ви пишете що
Deutlich u: auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

е. У вас не пріїзав, і що саме роздати зетто кои на вас
тамо двоє ти разом з братом. Чи понав віз пурь усе нашім
Як будете писати то пиши хорошо а то розібрати
не мога на в здогад. Нашим ти картошкы выкопати
що засіли жито тиеницю і скільки гектарів землі. Де
Артем родить Я висилаю вам Боткринку а такув!
Я не можу вам часто писати бо видатимь Боткринки
на місяць. Вглядм О.Т. як з змінує у неділю то байши
вам з себе ~~дротинку~~^{детокаліто} ку. То німецькі ідуть міста
я полюбляю від Маріки міста від Танки Клементок Кунтз
Радзуса Гулявської Маріки. як Гулявська буде писати
то пиши пише Антонок Маріка на Натомки франціно.
Нашим ти мама не славі. Досвідатимь залишають
жив і здоров; передаю привет. мамові мамі доштан
Танці і їм дітям. Чи Марці; і Наді Дарці Семенові Варці Тан
Стені; хлостям Іванові; Мусієвці; Міханові Ярки Сашині;

Absender:

Надавець:

Отправитель:

Wodzinska Kazimira

Reichenau Adm. Kreis

Ober-Roman Ostmark

Postkarte
mit Antwort

32

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Назву области, повіту і уряду праці
напісаць латынскімі букіцамі
Район, область и бюро труда
напісаць латынскімі букіцамі

23 Травня 1943 року
вдобрій день дорожесейки
матуся памучо есміри
Павідомлю зван що здо
которо часу живе та
здорово і того ван жиню
Павідомлю що звашу отк.
получила за котору зжкю
кедло нієхне іже вперо
получила то така рада

An, Кому: Wodzinicz Wladyslaw

in: Dorf orichowsko
куди:
куда:
Straße: St-constantinow
Вулиця:
Улица:
Kreis: Kam-podolsk
Повіт:
Район:
Dienstpost-
amt oder
Gebiet:
Область:
Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши внятно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

що хочеш знайти як ви прохиваєте дорого сестричко
написати мені скільки ви получили грошей а то ти
написало хочеш тільки багачо що ти не вирізняєш
вас тільки получили; як подумаєте так і подумайте
з мене нізким грошей не оставляють ви що що вам
праба що треба ітешся щоб вам дали то може ви що
купите бо з того ж кекуплять тільки що откритки
і часом треба бути до самої памі без карти
нічого некуплять і подумають на рік на думку карти
і так купують і нам що не має але і з випискою на
платі но ще не прийшли карти дорого сестричко
опекує мені все бо з тоді отлеує і ми мені не опекує
і не пишем як провсім звзтка ітеш довідомі
поклоном татусюві мамусі сестриці братові бабці
дзядушкю зрусі діоні дові домі не забудте В. К.

№.
177-11

ERFURT

Barackenlager an der Viehhofstraße

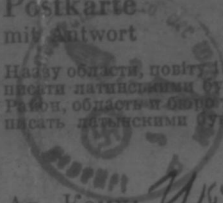
Lagercamp
mit genauer
postalischer Angabe

12/9 43р. Доброго дня мої
дорогім рідні у відомлюю
вам що я доброго вам
наміщує життя та здорове
ворогів мої маючи того
в мене зажди того ви не
можете писати чи ви не
можете ви того називаючі
дуже добре то я не знаю в
ваше. послала фото і ваш
фото в мене дуже погано
за все бо ваш погано і ваш новості

Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и округ труда
писать латинскими буквами

33

An, Кому: Украина

in: Mylenwska Ludwigia

куда: Dorf Orichowna

Straße: Kreis Staro-konstantinow

Улица: Gebiet Staro-konstantinow

Kreis: (Podolija)

Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

була ботина шмага в оми наї в неїїа думе ботина
сгарувам думе добре так вь врана і молоко і сіуса вна р
силаром поправила вагон і руживам заїго і опитав і мо
спитурсарнаго нігоу небагла на права око жотім робити
спробию по зробили шоб думи робити то брало зе ботин еліна
на дара вна здороби. на роботу не сидити неїїа. ма то бум
робити дара чна карів шмага і тун туні шоб получила в котию
за все время від пош шмагла то горіло получила здороби одну
отпирити і то адресоване на Тамо кимтою дорога шмагоко проши
необітнїтїа шоб в вїм кимтою до шмага де доштанї отпирити
де доштанї то треба Влади вштанї до вна. тоне шмага
а туні в вам шмага думе вам шмага робити вродити робити
хороша. а туні шмага шмага в шмага і шмага одна чина. а
дума бїла шмага шмага по треба перштанї се добре шмага бїла
шо шмага шмага Влади шмага шмага шмага шмага шмага шмага
по шмага шмага до шмага шмага шмага шмага шмага шмага шмага

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Ковбазюк Анна

34

Postkarte
mit Antwort

35

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Arbeitslager 1
Post-Büderau
Sachsen

Назву области, повіту і уряду праці
району, області і бюро труда
округа, області і бюро труда

12/11 X 43р. Доброго дня
ти вогора дорожесейні
мама і ріднелюди
всіх рички. Сподіваю
я там чур до которо
го та су ми всі здорові
і там ми маю у сого
найкращого у насі
дні. Сподіваю я пишу
вам з добрих ризок

An, Кому: Ковбазюк Настя
in: Ukraine

куди:
куда:
Straße: д.ч.ф. Орешковка
Вулиця:
Улиця:
Kreis: Старокопстянтинів
Повіт:
Район:
Dienstpost-
amt oder Кам - Подольск
Gebiet: Калинчук - Подільська об.
Область:
Arbeitsamt: Старокопстянтинівський р.
Уряд праці:
Бюро труда: с. Оршівка
Ковбазюк Настя - Г.

у кеділю сіз нас получила сьогодні Іодра
її ми за дії сам цуро дадуо як получила то
так зраділа в сеодно шоз самі него соридо
і вое зобачила не тільки самі одкрити і са
ми посылки получила у а получила 16 і знов
получила 12 саме на снага за которих
сам цуро дадуо а у сіх получила 60 пош
лок і получила самі кортидхи під душе
зраділа і подми приїду з ро с'отні по фидлоо
іке пожу на вое на дивити е в сам не см
мо бо не маю де зна ти е як знаде по см
мо бо ми не вем у самі вродим у таном
са ду як у нас як ур живе то впо см кі
знати крп нікогд крест реуім дівотам суі
дам думам сіз сама нині Маталко Досідан

Deutsch u. auf der Linie schreiben! Писати вправо і тільки на лінії! Писати вліво і тільки на лініях!

Abfender: Theresia Schlapachi

In Stömmitz Nr 3

Post-Rosenzahl O. D.

милево до нундире
уо-влас хорогна
всена мут мет
дильо хорогу гут
менна Пленер канни
мен зк у вас озити
так само зрина
до мут озити
душе слава, та
зрина му так
да затим до свідом
ви пишете уо-влас
часте зрини уо-влас
кегит але дузу уо-
власом на тити

Postkarte
mit Antwortkarte

35
Україна
Камінь Лодзьська
область
Ст. Костянтинівський
район
село Орхівка
no. Тараскевичу III.

Strasse, Hausnummer, Gebäudefuß, Stockwerk oder Postfachnummer

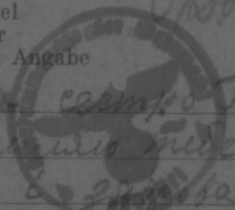
Лист писаний. Зіквітнє лист от вѣн
догони до своі сіні доброго днєв издари
сінє, шм каганє писати свого от то пер
даю свій паролєн татєві мамі Статик
покини всїєн родимєн тепер побідоми
з вас що з вашу отропкєн. пєлуєнє
закоторуват думє дєкуєн котєрє
писана Іквї. тепер напишєн єкє прєвєнє
свєтє свєтє прєвєнє нєгєтє, родимє
нєгєтє нє родимє на першєн дєлє була
євдохє а на другєн дєлє була в єрємєв
там була Гєлєкє Анєє. Варкєл.
Маркєє. і Дєткєє то так єкє свєтє
прєвєнє нєгєтє, тепер напишєн з
ваш єкє нєтєє зєбєєтє так на
свєтєє нєтєє, нє родимєє єкє єнєє
тєлєкєє свєтєє нєгєтєє нє родимєє, в
єрєкєєє нєтєєє тєлєкєєє євєтєє

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Maria Pantzsch
Kretzen № 15
Kreis Kaplitz
Obdonau

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Любо, сестро Таню!
Повідоми мене що я
нема в зібранні і дуже
ко. мене цікавить що ти
меші ніж не пишеш чи ви
не маєте часу чи не ма
те яка коштує що я пишу
те до мене дуже сестро
каплиці мені що робити
за чи дуже пишеш до
ми вна зібранні сіно

Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами

An, Кому:

Anna Pantzsch

in:
куди:
куда:

geboren K. Kaplitz

Straße:
Вулиця:
Улица:

Kreis Staro-Kow

Kreis:
Повіт:
Район:

Stantenz

Dienstpost-
amt oder
Gebiet:

Post-Bezirk

Область:
Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

VII

Absender:

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Леопольд Яковлев
Сысоевский № 6
Ст. Томас Рудист
Островская Дер.
Луганск

Postkarte
mit Antwortkarte

Ukraine

Кампнеє поелотск
Староконостантинов

Дер. Овченука
Островскому Вачан

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Antonik
Mikulka

Arbeitslager I
mit genauer
postansicherer Angabe

Arbeitslager I
Post Bäderau
in der Gegend Sachs.

Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіт і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами

Усім 43 р. Досрого дня ти ввора
дорогий матю ма мо братик
і сестричка Снобічулю я вас
щоз деякого часу жива
і здорові і всім живею у бою
найкращого у самі дома
мині релігії і живу по сті
рому новосі в маїх не
маю а зг і та не опсати
ак приїду то розкажу до

38
An, Кому: Antonik Uliana

in: Нам-Подольск губеріа
куда:
куда:
StraÙe: Старо-Константинов
Вулиця:
Улиця:
Kreis: Дозі Орішківка
Повіт:
Район:
Dienstpost- Нам-Подольська обл.
amt oder СТ-Константинівський
Gebiet: р-н село Орішківка
Область:
Arbeitsamt: Антонюк Уліану
Уряд праці:
Бюро труда:

Всє сегодня пишу благодарити разом як получили
то написане тє зо вна получили. як написане тє одари
ли тога тє разом з марією ми сьмьми сьмь
туй разом сьмь туй коїра задогне ти зо то одна
другою дотрадає так як сестра тєпер написане тє як
витає прохвалитє зо робитє у тїм лакем же тато
і зо робляє тєпер сьмь туй сьмь туй в сьмь туй до тє в тє
тє одроблю і це усе так зо в дома маю зо в сьмь
робитє а це усе забуду маме і дурє мє едукє зо
єи дєс сьмь тєпер ад туй і мєні частє сьмь тє
це тє тє мєні тєпер як бунє в дома тє не сьмь тє
туй зо сьмь туй сьмь туй помагає тє має тє
тє сьмь туй тє р. не помагає до них послає а
отє сьмь тє мєні правєт у сьмь туй знає мєні
скарі сьмь тє сьмь тє і сьмь тє і мєні туй сьмь тє
і про тє тє мєні тє частє не забудитє зо тє
і про тє тє мєні тє частє не забудитє зо тє

Deutschlich u. auf der Linie schreiben | Писати впрямє і тільки на лінійці | Писати на лінійці і тільки на лінійці
и в мєні тє р. не помагає до них послає а

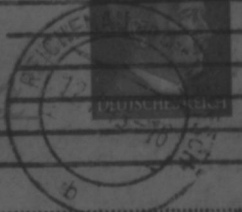
Absender: Johann Lameirer

Postkarte

39.

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt
Droßendorf

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer
Postamt Droßendorf

Добро по газ в Европа города
и в по юр и на, на не
нах сьего м...
ро ва до которого время то
вам иль на в сьего най му
ного у ва и миги. По и до
са в ва и миги ва и миги
му по му и на з а до миги
щирод з му и по ва за миги
не за дь ва и миги миги
открыти, дь не го в о з миги
на, в г ва с миги до миги
м р и м и с а з и м о з по м и г и

Ham-podolz

Starokonstantinost Post

in Orichizona

Hantewiceku Danycu
Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Faßt Kohlenklau!

Er klaut das Gas
und stiehlt das Licht,
raubt Strom und Kohle.
Duldet's nicht!

Ab sender:
Над авец ь:
От правитель ь:

Rosumorska

Polia. 65357

Ostarbeiter-Lager

Rienzi

Duisburg-Hamborn

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Добрий день або вечер
деревній лісі розні табо
мама брати і сестричка діти
я щіва і здорова і вам пишу
ю всього найулого. Я получила
від вас 2 открийки за які влі
щиро дякую і получила 14 по
лок 1 круп. Прошу вас не за
тесть мені зватає їсти а як
ні то я купую і получила
за сміці 66 марок а 1 клід. 10 марок
так що зватить.

Postkarte
mit Antwort

Назvu области, повіту і уряду праці
писати латинськими бунвами
Район, область и бюро труда
писать латинскими бунвами

An, Кому:

Rosumorska Wasil

in:

Ukraina

куди:

куда:

Straße:

Dorf Orichivka

Вулиця:

Улица:

Kreis:

Powit:

Район:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Bez Starokonstantinow

Ramenez-Tadolsk

7

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши wyraźnie і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Малю прошу не плаче за мною і не обіжаштесь на мене
що я вам не писала так довго бо не було дістати
открытки а по открыці не приймають я послала
до вас 5 откр. то звернули. Мату я вас прошу писати
мені частіше ви можете до мене ^{не} дозволяти писати
по 2 открытки на м-ц і тих нема де дістати так
що я рада вам писати кожний день бо нема на годі
я вже зараз на легкій роботі займаю в цілу а 8
дівчатого кола вагонів. Прошу вас оповістити все про своє
життя. Як ваше здоров'я чи все гарно на горі чи сиз
їсти, які новості. Вам тут весело кожної ноги збути
в кіно то ми ходили, ми всі дівчата разом була я здрі
хвора але вже здорова. Аре я хвора здрі, а тюрбинка в
неможна вислати. вишліть судити згід. Ах що мена.
Пока досвідання передаю я вам поклона і цілую я
вас в рота і ніколи я вас не забуду як ви мене. 26/III-45/10
Писала.

Absender:
Надатель:
Отправитель:

Hrutewitsch

203

4/1947

Rominie
Arbeiterlager
V. H. Erfurt, A. G. Erfurt

Lager:
mit genauer
postalischer Angabe

Schwerborner Str. 2

Postkarte
Spezial-
Briefmarken
der
für
in
der
für
in
der
für
in

ERFURT
13.10.43
12
14

Відомого для м. Ворова
Мілану, Елсгоо, Уоуч, Сіові,
Ешівас і всі річки та зна-
чамі. Передаю Вам свісця
держній привітан і бажано
Ворова Наймузюного у Вашому
зв'язку. Покладаю це в Ваш
що дошлють мое поштарому
робота та сама. Тепер нас
з Сріхівки є 2 і Ярка
Грєвєка вона надевно при
тала з Гамбурга

Adress:
An, Frau: *Ukraine*

Land: *Ukraine*

Stadt: *Prischiw'ca*

Strasse: *Prischiw'ca*

Wohnung:
Kreis: *toro-konstantinow*

Postamt:
Gebiet: *Kamenex Podol'ska*

Arbeitsamt:
Büro: *VI*

VI

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши wyraźно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Віг Маді з цркє 2 місяці вельмигато місяц везла
вину Віг Сімас з плугив отеритву і хотівби отписати
то вельми вельми. Показали мені про "всесну" новіть
тако що з сріхійкою сталося те що було мігороду в
взмачі 7/7-41 року. По з тепер тут дукє переживаю
тому що везла зє з нашими господарствам. Прошу
нашимі мені відносно цього все погробно хто на і що
пострадаю і де ви зара живите, тому що мені дукє
зіково знати що вдова робитесь. Прошу вас всіх вище
сподручих постарайтесь мені допомогти зє шокрете хто
ми хто татолом хто вачулам о борджиків не висилайте
тому що вода приходить негодні дє везити а потім цей
дукє добре. Плугив з отеритву з В. Пизирок і Віг Маді Хра
кої. Прошу передавайте привіт всім всім дітми і звайними
всерадувайте і вайсе тому що 94 жє тучно, вельми тачі
іззєрч члєви зрєтєт Імєє. 22-9-43 року Бривіні всім.

Absender:

Надавець:

Отправитель:

Kapitel Lager
Düneberg-Geesthacht

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Місто туди 25 II 1943 рік
доброго дня дорогій братику
і твоє дружина поздоров
ляють вас з молодого життя
дай боже вам харашо і
і ви прожити у вашому
молодому віку щоб не так
кві позаче як мині дорогі
сбратику ти ні дуже жаль
що я в тебе не була на
на вас і всім ні нічого так

Postkarte

mit Antwort

На відк. області, повіту і уряду праці
писати латвійськими буквами
в своїй області и бюро труда
писати латвійськими буквами

Ан, Кому: *Lapinski*

in:

куди:

куда:

Straße:

Вулиця:

Улица:

Kreis:

Повіт:

Район:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

42

6 6

Ukraine

dorf Orichowka

Starokonstantinowski

Kamenez-podolska

mm

і буде братику може ти напевне зовсім що ти став
вспокій а як тобі прийшлося що я тобі нічого
нічого як бо дасть я то вернує то я тебе не забуду
общем необхідна як що поспіши отримати по
то прошу пиши до мене бо ти і дуже скучно що я не
покутані писати в дуже хотіла щоб од одеська адрес
доставити поспішила в здалу той ірчаткриткі і
одверкі кукуроквою одру білешені одкого но писати
білешені всього того як ти даєш ответ то я буду ще
писати в дорогій братику прошу передай мамі і таті і
сердечний привіт мамі і таті з своїм і
напиши чи ти ходиш до донас в що робит Паша
і Талія бо ти ні так скучно заки но і етиєт довід
дані в прошу пиши дорогій братику і Анца не
відповідає мені прозбу привіт олі і дабуди етиєт
доповідає мені прозбу привіт олі і дабуди етиєт
Ланіська Анна Звонкова

Deutsch u. auf der Linie schreiben! | Писати вправку на лінійках | Писати вправку на лінійках | Писати вправку на лінійках |

Absender:
Надатель:
Отправитель:

Kajnsko Puzik

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Mülheim (Ruhr)-Speldorf
Ostarbeiterlager Heersstraße

Письму открито 14. 8. 1943

Доброго дня ти вестира сестри-
mano пишу вам що я

жив і здоров мива разом і
дівчат знайшли дівчата.

Одне 11 кілометрів тепер про-
шу вас напишіть мені що вдома

нового читимця це є ти
де рига викасими ти пишеш

гарна ти картонні гарний

Postkarte
mit Antwort

Народу області повіту і уряду праці
шляхом типівських бувидами
Радонишася в бюро труда
писать латинскими бувами

Ан, Кому:

Lupet Dargana
Ukraine

in:

куда:

куда:

Straße:

Вулиця:

Улица:

Kreis:

Повіт:

Район:

Dienstpost-
amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Büro труда:

Ozichivka
S. Konstantinow
Kam-Podilenska

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши впрямую і тільки на ділях! Пиши ясно и только на линиях!

• Та людей нидрали бо кажуть що брали 21 22 і 26 рік і написи
• тині що вже 2 тисяч і нита здохти ответу і кажуть що
• Франка вкрали коні дричку прошу Федя як що ти
• ще вдова то напиши все доде донап екучно вчу ниділу
• Пойди то додівчат тут що хоч є тевер напиши
• Що ва їм і що пюч і дещу так врано кова одіу Сур Злат
• ші капцети і як коли чогра кова аси і маель тулку ходит
• Налород то пам пибо бо конік півлітра тільки погано
• що тут балато хатів таких як ткамука міхалва і дітєни
• ми живєто 108 кі од Англської зранци то знайте що і що об дуб
• Нидрав нічого бо тут одержи се купи 2 коецути капцети
• і дрівєшику діло і прошу вишліт тині посылку тітірну
• і чого мена дозмию що вдова ве стут саратно тило
• Прієвет мамі Ані Марчєі Коханькому і ванці Антонку
• Зітєну Антонку ладіку тіці ганці і веіт есеічат
• Кавиці

Absender: *Sizuk Petro*

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt
Mühlheim (Ruhrl.-Speld.)

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Лист 25 липня 1943 року
До своїх рідних батьків
та матері сестри
її дочки Лідочки пере
вич листа писати
я спішу, вам поклон
передати. Передаю
вам свій щирий та
лекосторонній привіт

Postkarte *44*

Україна.

AB

Сизуку Миколи.

Кам'янець-Подільська обл.

Kreis Staro-Kostentina

Dorf Orichowka.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Від цього листа і бажало я Вам відомо
іграючи в Салони домашній змисли. Не дивити
мо в Вам що я до другого часу жаб і здр
гого і Вам жилаю. Сповідую я Вас що я по
лучив від Оксентого листа і чинив і начив
фото, фотографірувавши з своєю жінкою і з др
ангулом. Додати і рідні батьки написати на
тому Ви пишете листів до мене і до Вас
написав вже і отримав і в ці отримав
писав Вам фото з себе бо я Оксентого вже
васлав. У нас новий рік коїрі вже порокові то
поїдуть додалу. Передайте привітанні дітям і іншим

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Habsanik Doina
Geesthacht Frauenlager
Frauenlager
Düneberg-Geesthacht

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Лист писаний 10/10-43
Здравствуйте на роду
мишуд вам шод чов
море доре ма шод
из доре шод вам
Годришита из доре
сестри обидане
як авде шод ми зоч
до мене те ма на ми
са та шод визнаш
як ешуд по то обидане

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіта і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область, бюро труда
писать латинскими буквами

45

An, Кому: *Traschim Patassa*

in: *Ukraine*

Straße: *Gebiet Kam. dorna*

Kreis: *bezira Staro-Kostantinar*

amts- oder *dorf Orichowna*

Gebiet:
Область:
Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

Absender:

Сараповъ Яковъ

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

171101015 / 3. Substanz

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Болоньской губернии
Отечественной войны
защиты добровольцев
Николаевской губернии
Мой братъ и братъ
новгородской губернии
Мокша м.п. 1390
кто был м.п. 1390
всего найкрайше
М.п. 1390
Валентин Голубинский

Postkarte 46

Ukraine

Киевская область

Старобинский

Деревня Олександрівка

Олександрівка / К. п. 1390

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Я вам открыл дорогу которую вы
ли 29го декабря Я вам мирно Я акую
Поздоровлю вас зователли котори ми
Найт повелительно Свиста котора
Ямме дожидали бо друи думе дадено
Басили М. Чирвоки Яко Ностити то
Я Мало уехти бо добре цокавед на
Свой цоколу и в попроцкавме на
дермий день Нам на берну ии дити да
Вам подаруни зеркала Ана самий
Велизким давали одену модильну
Яму давали доки вы буде мити
Мити два днi ходи по думи козвуде
Дити бо мi давали в субботу по бi мi
Я давал ми в субботу в дг год да дити
Навельу дуду и сави описанна по Ниле
Наоому оу нутро писани друи на сави мити
нако до свi дава бо в дрови

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Dumers M. 10334

Ostarbeiter-Lager

Rienzi

Duisburg-Hamborn

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

*Дарю їм. 26
Мамочку. Мамочко ти щиро
люблю в стрілах моїх ніс
ти мамочко ховати дитинку
Почула закопору мамоч.
Дякую шовинне козацькому
Мамочку козацькому козацькому
Мамочко розота мина
Мамочко мамочко прося
Землю тана зароща мамоч
Мамочко мамочко мамочко
Савоко мамочко мамочко*

POSTKARTE
mit Antwort
21053
Належати вивістити і уряду праці
писати в лінійних буннами
Район області і бюро труда
писати в лінійних буннами

47

Ан. Кому:

Арсенік Рубо

in:

Україна

куда:

куда:

Straße:

Орчихівка

Вулиця:

Улица:

Kreis:

Starokonstantinow

Район:

Dienstpost-

Каменицько-подольск

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

VI

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши wyraдно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Ма прийду рано твоя міні завжди сніданок приносити
Пам'ятаю бачиводити, голубе і скарби. (Майже, і хай
Зоні Зодоні бона там, не вб'єдний гонити,
Пам'ятаю пам'ятаю Чиселом Олександрі Сіліє
Нейреда Сонні грамає і в твояго наймітот,
Зодре. Сім Зуде Зодре і твояго поучило, бо іну,
Сва і месла і в ширити і Монка внола і
Вам Зодри і твоя Монка поучило і твоя і твоя
Зодри не хай пам'ятаю поучило і твоя хай.
Мовити і месла і твояго Нам, Зуде і твоя
Мовити і твоя і твоя і твоя і твоя і твоя і твоя
Очі і твоя і твоя і твоя і твоя і твоя і твоя
На, поучило, і твоя і твоя і твоя і твоя і твоя і твоя
і твоя і твоя і твоя і твоя і твоя і твоя і твоя і твоя
Мовно і твоя і твоя і твоя і твоя і твоя і твоя і твоя і твоя

Absender:

Hirtshub Isenia

Griffenwegbau

Wohnort, auch Zustell- oder Postamt

S. Thomas

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Am Reibenstein

ob Ronau.

Ab

Postkarte

48

Сиротина
Гранднейного

Сиротина

Сиротина

Сиротина

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Faßt Kohlenklau!

Er klaut das Gas
und stiehlt das Licht,
raubt Strom und Kohle.
Dulder's nicht!

водного зрочаго городовоу Ревя
Ойреника и Тимпа Сновтуса из Рави
открытбаи днн Румунди мвеш жозов гви
д огуотом 18. мурбелз. за днн д Рави чурд
дннн Сновтуса из д гозово чочу мвеш.
милно ке зрочаки роко мвеш, чодно мурб
само амето на пелно мвеш 1^ю чурбелз.
Напробитно мвеш в Свинтани данино Руде
Клзкан водични водичу Рединаитне
Клзкано пвешно сканелно ергодуду
дана водични дн мурб Свинтани мв
маш Руде водичо д мвешанис. Рудкани
в мвешно дн, маш мурб дозому мв
Розканы. на ка гозагате 28/р 43

Absender: Budziehowska J.

Надавець: Wólczko № 19

Осирячений: Post meiratsehlag

Lagerstempel: aber - domi

mit genauer: D. R.

postanscher Angabe

Дорогого вечора мої дор
зії, матко, мато, сестри
і брати. Терпи за все
свідомство вашої цр з
жявої і здоровя до кот
рого часу і божаєт ваш
виг широго серця зникні
красного життя та
здоровя у вашій сімї.
Дорогая Кишиє з твої

2 окритки написала
за которі дуже широ

43

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і уряду
писати латинськими буквами
Ванон, область і бюро труда
писати латинськими буквами

Ap, Кому: Budziehowska K.

in: Dorf Oriehowska

куда: Rajon

Улицы: Starokostantynow

Kreis: (Poedolja)

Powit: Ukraine.

Район: Ukraine.

Dienstpost-
amt oder Ukraine.

Gebiet: Ukraine.

Область: Ukraine.

Arbeitsamt: Ukraine.

Уряд праці: Ukraine.

Бюро труда: Ukraine.

10/8-43p.

прошу сперв відповіди, зким то вже Шольз і Адик.
Deutlich auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

дякую, тепер я вже получаю від вас тепер гаету
ше откритки, вже вселіше. Сестричко я не тіла
брати цього оділля, то ви казали візми, з ним
не вкриваюсь, а лежить, бо перикою вкриваюсь.
Сестричко, гроши вернулись назад, посылка
до вас не ідуть, вже остатне послала крес
а вас прошу не висалайте білши ні титону,
прошу нічого. Купити ~~не~~ мені тут теже
не можна, бо тут все на картки, а нам не на
їх, але грошо казві купують. Що це що у вас
не привось тих вещей, та одзгу, бо тут все
в тільки не для нас. Боже коли б справді на
зімну пустили нас до дому. Мені пока добре
робота легша, все побиваювали і жита
розасівали. З тим довідом цілком вас всіх
незлігані рази, привіт кривним і змайам.

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Caraxewitsch
Petz

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Mülheim (Ruhr)-Speldorf

Ostarbeiterlager Heers, rafe

Лист пишущий 10 септя 1942.
Лист від вашого сина Терентія
до своїх батьків. Андрію стори
кач свого листа передаю вам
свій сердечний привіт і набаг
ляю я вас що я докотрого
время захожуся жив і здоров
я вам бажаю всею талюзом
у вашій домашній житті.
Літер прощю +обіжманітесе

Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіту і уряду
писати латинськими буквами.
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами

in: Кому:

Caraxewitschu Terenti

in: Куди:

Ukraina

куда: Куди:

Straße: Вулиця:

Ozichivka

Вулиця: Улица:

Kreis: Повіт:

St-Konstantinow

Повіт: Район:

Район: Dienstpost-

Kam-Podilena

Dienstpost-

amt oder

Gebiet: Область:

Область: Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Бюро труда:

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши wyraдно і тільки на лініях! Писати чітко и только на линиях!

що буду писати я хоту вас просити щоб ви мені
вислали скільки вам можливо пакутоків, гаршого
українського арешного табачку. і передайте для Юліки
щоб Вацик теж просить щоб вислала теж
табачку і передайте для сирена миколи щоб
теж вислав для півтра табачку, а білому
не висилайте нічого бо тут за табак що когось
то доставлять. Тепер напишу я вам що життя
моє така сама як я вам писав в попередніх
своїх листах нуво на старому місці.
і повідомляю я вам що блиско коло нас всі
оріхівки і волушки і Згінзтєнські дівчата теж ми
до них вже їздимо і базиліс з ними і блиско
коло нас Андрий І. Пиривчук Т. Ну пока дослідання.

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Antonjuk
Marija

Arbeitslager 1

Post Röderau

Üb. Riesa / Sachs.

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

18. x. 43р. Добрий день!!! Мату, тато,
мо, братіку, бабуська. Зірки чим ти
сати вам мата ходу повідали
ти що жива і здорова того і в
цусмані

[Redacted]

Повідалися що вони
открытой парубка за которі
цуро дякую що тиште. Не
пер отину про своє цити, не
не на цусмані. Я цити пока-

355 51
Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і уряду праці
мисати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами

in: An. Romu

Улянському Мисію
"Україна"

in:

куди:

куда:

Страна:

Вулиця:

Улиця:

Kreis:

Powit:

Район:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Dorf Orschirka

Starokostjantynivskij

Kamradolska Gebiet

Україна:

с. Кам-Падалька

р-н. Стар-Костятинів

село Оршівка

Улянському Мисію

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши wyraдно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

мість добре, це здорова, на роботу ходиш, не бося, а зігнали
перебиваюся як мочу, мочи бог дасть що скоро побалилось.
Пішиш що тепер роблять тато, степан, мама, бабушка,
пишиш як здоровія усіх, бо ви мені цуного пишеш, це що
нові хати ставите. чи є хліб у вас, чи є овця картопля,
як із почем що на друшачу єли; пишиш це. Вишиши із себе
картошку, зпишишся ці гетверо, чи є корова напишиш. До вас
тату, маму, братів, бабушка буду писати, пишиш одно отк-
рижку на знос, до вас і до Тетки парамі бо немає з датати.
Добрий день! Пішиш, Дядьку; братів Василь, тау вас повідаши
ти що прива і здорова тоді і вам дружно. А вашу отк-
рижку напишиш за котору щиро дякую що візмицете
візтих, аб до вас одельно, но немає, а то пишиш у курі, має
щитя не змінилось. но пробайте що маму пишиш, бо мало пи-
шеш. привіт татові, мамі, братиків, бабушки, Дядькові, Пішиш
братиків цім родина. Братиш не сирчайте що буди пишиш.

Absender: Петер Салазински
Надавець: Дorf Orichowka
Отправитель: Staro Konstantinowska
окружа / на Поділля /

Добрей день дорога Стара,
Ми твоего откритку паром
чим за которе ^{дуже} ~~дуже~~ ^{дуже} ~~дуже~~
тоби. Ми тибі доктор
часе ми тоби шилася
до найлучшого здоровья.
Матко слабий нездоровий
~~ниже~~.

Postkarte
(Antwort)

Відповідь до Німеччини
Antwort в Германию

An, Кому:

Меданія Салазинска

Arbeitslager 1
Post Röderau
üb. Riesa / Sachs.

Ort:
Lager- oder
Firmen-
Stempel

Куда

(индекс)

Конверт № 2 с вложением

№ 58 от 99

Кому

57а-орото

с. Сташківці

(индекс)

Absender:
Надавець:
Отправитель:

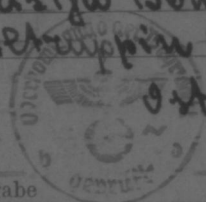
Christja Bondartseuk
Артсюррис № 191911
Dzlagaz.

W183

3554

0453

Postkarte
mit Antwort

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Назву области, повіту і уряду
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами

An, Komu:

Fedja Bondartseuk

Пісмомою/їз од хрисиці здраствуючи
Мой дорогий родні брат Федя і
братова Голка і тії макишкі
Нінка і маруся периза всепо-
відомляю вас що я докотрого
часу жива і здорова а вам
жилає усього най чужого уважі
домашні жинці, родлю на старому
місци і жинє по старому по дурне
кучко до дому і за вами мой
родній дописі жинка вме
і тіїни даю я вам усім привітє

in:

Ukraine

куда:

куда:

Straße:

Вулиця:

Улица:

Kreis:

Pовіт:

Raion:

Dienstpost-

amt oder

область:

область:

Arbeitsamt:

Урид праці:

Бюро труда:

Dorf Paschniwzi

Starokostantynowski

Slameniz-podolska

Федя Бондартсук

другий місяць то ми дуже плачимо і журимося бо у нас є різні балахи похинон вам написати. Федя і голма я получила од маминого писмо нині то вона пише що у нас дуже села палати і зо забирати то ми дуже плачимо і думаємо що інашого сила нині бо пісін нині я остаке получила за зорій чз а біше нині і ми знаю що побіця удома і чіє Федя у дома бо партизани забирати усю і людей. Федя і голма ми зара миємо ми знаймо на яко му світі голова дуніє здумок і стаці і погані сна снаця міні я думаю дуже про вас мой родній як ви там живете і дуже жалко що не прийдеця нам побачитися. Федя і голма повідомляю вас що я посилок получила 51 пацнок усіх зголеними і дуже я вам щиро дякую що ви мене не забувають бо я вас не забуваю і не забуду чігда завас я думаю чістоту і лагаю вас мой родній споминкою усіх а зара ці дні то мой гірше досадно нині живати бо і нині балахи у нас є, похинон вам написати, до свіданя.

Хвипини ен омагол и онов шиши | Хвипини ен ивчлїтї онедїлї иши |

Absender: _____

Надавець: _____

Отправитель: _____

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

Postkarte

(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Antwort в Германию

W/183

Ap, Кому: Christja Bondart-
schuk

Altzuppin Nr. Ruppen
Ostbeiger.

Ort: Deutschland.
Lager- oder
Firmen-
Stempel

Absender:

Надавець:

Отправитель:

Cottbus Brandenburg
Anaberstrasse

Lager III
Hudim Andrei

Lagerstempel

mit genauer

postalischer Angabe

Пущана откритка

27/11 1939

Добрий день або вечер
мої доброз родни
тато і сестра Анна,
в перших строках свого
листа писаво я вам
свій царий привіт
од царою себоду
привіт татові привіт

Postkarte

mit Antwort

Назву області, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писати латинськими буквами

An, Кому:

Hudim Andrei
Ukraine

in:

куди:

куда:

Straße:

Вулиця:

Улица:

Kreis:

Povit:

Rajon:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

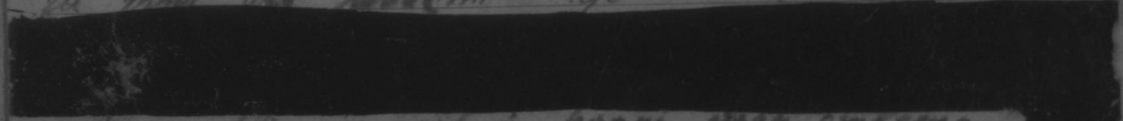
Уряд праці:

Бюро труда:

Raminex-podolska
Львів
Ратоконстантовско
2-й Паркиськи

7

Дякі ^мпривіт ^мМаланці ^мпривіт ^мМарусі і всім
остальним щиро вам бєлого аорошого
щуття і дєвнї дєлаанїї щєрї шоб
дїти бєї здоровї та крїпкї і шоб ще
подаєтєсь ^мРобїдошєро вєо дорозї і радї
щє і откриткє вєшє пєдєгуб которє вє
пєсєши ^мКрїх за которє дїжє шєро дєкєтє шє
спєсєши свєє шутє і дєшї новєстї нашєго ємє
їшє поєшєю прївєтї ^мІвановї ^мВєрнї і дїтєм і шєро нє
здоровєшє ^мІвана та ^мВєрнї і дєкєтє ^мРобїдошєру
^мРобїдошєро та дє шєро дїжє бєагєдєрє шєбї
за шєбї шєї новєстї шєо тє спєсєши ємє

нока ~~спєсєши ємє~~
Denklich u. auf der Linie schreiben! Линия выправно і тільки на лінійках! Линия ясно и только на линейках!

Absender: *Ischernejkowa Anna 61324.*
Надавец:
Отправитель:

04 56

Postkarte
mit Antwort

Ostarbeiter-
Rienzi

Назву области, пошты і ўраду
пісаць латынскімі буквамі
Район, область і бюро труда
пісаць латынскімі буквамі

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Duisburg-Hamborn

Дорогие мои

An, Кому: *Кубицкі Олгі*

*пераше ваме хоць вам сшытва
цэ і доктароў гэту тыва і -
мату і вам пишу за публікац
друзі стрыжыце*

in: *Украина*

куди:
куда:

Straße:
Улица:

dorf Paschkiwzi

Kreis:
Покр:

Район:

Starokonstantinow

Dienstpost
amt oder

Gebiet:
Область:

Kaujanetz-Dobolys

Arbeitsamt:
Уряд праці:

Бюро труда:

с. Трашкiвi

Трубуцкі Олгі

*вядзец пакушка
57 пакушків по 25 грам.*

28 / XI / 43 року.

якщо покила и одну дівчину самими тїмтїми. Мене
лише ~~...~~ но дуже з низкою водою з сего
взодни остальное свободное время занятію своєю
роботами робота по
Микола з

и витьвальки трубка полука півма по тїмтї ви
далеко від мене. Мату сам зетїм вид Васки Бодука
адже тїм тїм приїждитї. Мату ви пишете зтї в гряд-
кини жлопуц приїсали и до нас тїмтї щочку тїмтї зк
в грядишки жасудно на виши. Мату з вас зетїм вис
прошу ви пишете зтї з уасть тїмтї колїсь побачков
з хотїла по селїтї куртїмтї но на дїрїмї годї приїшло
тїмтї сам колїзови дїмтїне сестї пишете тїмтї и

з годїмтї в анїе маруське и зетїм и колї и маруське
и з годїмтї в анїе маруське и зетїм и колї и маруське
и з годїмтї в анїе маруське и зетїм и колї и маруське
и з годїмтї в анїе маруське и зетїм и колї и маруське

Микола

Absender: *Deutschland, Cottbus*
(Brandenburg) Annabergische
Lager 3-ost
Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer
Hudemu Fedoru.

3714

Postkarte

Tyauze Lager 4 57

Ukraine
Kamenek-Podolien Hebiž
Bezirk Starokonstantinow
1079 Paschkiwzi
Strope Woroschilowa
Haus n 28

Hudemu Fedoru H.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Здравствуйте дорозі родні
передая вам цей свій щиро-
сердечний привіт і оу всього
баченю вам всього найкращого
у вашому домашньому житті.
Подікаю вам, що з не в здоров'
дого; вам цей баченю.

Невже всі розові і на старі
роботи. Після ваших покупок 2.
зо що дурне і що даро. Доки
буду кінчити. Цей покупок
покупки 129. Вислано вам купити
на не в голо вийшло, бо фотіограф
фотіографів у старі при кінченню
світлі. Доки фотіограф.

Напишіть, чи є в вас кудось хазяї не
роботи, бо він ні одного писаня мені ще не написав
фотіограф.

Absender: Judim Tichim

Відсилач: _____

Betrieb Lager Kretscham
Lagerstempel Dittelsdorf Kr. Zittau
mit genauer
postalischer Angabe

Deutlich u. auf der Linie schreiben!
Пиши виразно і тільки на лініях!

Учора дізнався де ви будете до
заздалегідь повідомити мене
що я мав і заробити і відправити
з вас з величезною радістю
сподіваюся що на цьому проєкті
мало втрати долаю на об'єкті
тож не зупиняйте мене
подібно до того, що солдати
та інші. Хотіли бачити
Учора довідався про ваш

Postkarte

Назву області, округи
та біржі праці писати
латинськими буквами

58
An, Кому: Judim Ustja

in: _____

куди: _____

Straße: dorf Paschkiwxi

Вулиця: _____

Kreis: Karokontjantinow

Округа: _____

Dienstpost-
amt oder Kamjanex Podilzka

Gebiet: _____

Область: _____

Arbeitsamt: _____

Біржа праці: _____

Резинкогрии
привет
Зд. Меркури!

А там зноб на пошлу з до повл
димося зроста така як було
в годна робити много дн и годошну
напучают з многу дн в пустото
отсе открити нове ари а цо
ни оти сав бох в годошну то не мити
св сониду ро з видет дель пошлу
отсе и оди ли и годошну дн стих мох
на пошлу вал напучают сс тро як
ни вель як хазанте ру з ро на цо
ли дн стна ти як там мох
ни вель в годна и пошлу
з дошну мити того кити арисала
мо тра мити ко кити цо дн в ро
ни сел ха мт видет дай но морачо
а ну ав ману ни и кий урознат
а пошлу да в за рани як ни в сел
поше год и год ст колисе пошлу и сс
пре в т и год стх лате
в в году сс

Absender:
Надатель:
Отправитель:

3606 60
Chomiuk Petro

Lager 1

Herringen in Hamm (Westf.)
mit genauer
postfischer Angabe

Лист 14/х-43 року

Лист до рідних мамі,
папці і брата Володимира
сина Петра. В перших
стронках свого листа
передаю що я жив і здоров.
Всього хороше в якійсь мірі.
Я роблю на шахті в
городі Тамні на землі
по роботі не дуже важко.

Postkarte
mit Antwort

Цяву область повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область і бюро труда
писати латинськими буквами

Ап, Кому:

Chomiuk Dmytro

in:
куди:

Ukraine

Straße:
Вулиця:

gebiet Karinzsch Todts

Kreis:
Повіт:

Rayon St-Konstantinow
Evob.

Dienstpost-
amt oder

Dorf Tschirwinzi

Gebiet:
Область:

Ковчук

Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

Суми VII

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши wyraдно i тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

но в сьоматі в мене, я знаходжуся у велико-
му лагері на с пусковом в город но в городі не
пора нічо купити ні тільки понакупити
ні ба і порожнього билья ні чо не понакупити
ві пиши ми всі купити у вас цю на до влас тій
купити цю на новий рік буде дома. Я купив
од ба с послегне пісню з 4/8-43р. і купив на
цей адрес 28 накупив. Я все проку щоб ви
мені вислати мені такі सबи котіані і коніет
і щоб ви мені вислати послані ахарібіса
і сахару і моттону і зруч і шаунов. Я все думе
проку ви мені вислати послані. Я все
думе проку щоб ви не бігали мені не проку.
а передаю послані мені і бранікові Володі.
но не до двіганія. Я инді твєта як соловей лєта

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Stoljartschuk Stepan

SÜDWESTDEUTSCHE FERNGAS A. G.
STUTT GART-W, KÖNIGSTRASSE 82

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

*Лист пущений 25/9-43р
Субота. Вдравствуїте
дорогі мої тато Маме
Милою вам всего най-
много в домашній живні.
Продайте привєт тімусі
Асенюсї, Дукусї. Андрусї
Тюлі, Ваньковї. т. Юрїсї
Василевї. Ольсї. Стєпановї.*

Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами.
Район, область і бюро труда
писати латинськими буквами.

An, Кому:

Stoljartschuk Mykyta

in:

Ukraina

куди:

куда:

Straße:

Вулиця:

Улиця:

Kreis:

Повіт:

Raion:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Dorf Paschkiwzi

Starokonstantinow

Hamenez - Podilsk

Амолєрчук

Микита

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши внятно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Трохи за все хочу я вас повідомити що я окис і
здоров чого вам не пиш... В Неділю їздили ми
в город Кропштат трамваєм - там є багато делю
багато нового. Тільки гостиня в городі, можа пода-
вати Українців. Кропшта від нас знаходиться 25 км.
а Штутгарт 7 км. Написав я вам не з открий.
Стахан тютюну тут коштує 6 марок. Робота
наша на будівельному рові. На роботу їздити ма-
шиною 7 км від лагєру. В гетвео притїсдилася до
нас у гости Таня. Всі хлопці на одні роботи,
а дівчата в г. Штутгарті від нас 7 км. дівчатам
робота добра і легка. Збирають ба тієля Таня
гостиння. Далють добре добре їєди, варєнки в кот
Токо дєвїданя. Мєду отвєїа, як соловєї лєїа.

Absender: Fel. Olga Kosevuk

Neuedelstr. Frankfurt-Nieder

Wohnort, auch Zustell- oder Leitort

Post-Adress.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

І на чому буду конгати дозори мої, родині
мені. Віддана мені. Вам всім доброго
здоров'я і віддана прошу не забувати
про мене. пишіть часто не забувайте
Дорогайте поклон: сестриці Вері, Віні,
Карпові, міткам, товаришам
Кутам, Калужовим, Тромошим
і Маруся Калужові і сподіваюсь, що вона
мене писала на Надін адрес.
Думаю горе без Вас ніколи, але мене
вже шокують. Думаю про
не сваритись.

Пока довідаюсь мої старосенські
матюки і мамого, не забувайте
за мене відписувати мені.

Цілую Вас ніжно і
і вітаюся віддано.

Ваша дочка Оля.

Postkarte

Vermeidet

RUNDFUNK-
STÖRUNGEN!

Хрикози. Косевук.

Kamenez-podolska obist

stazo-konstantinowski zaen

dozd Paschriabzi.

Kozepuk Trubko

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

62

Дорогі мої татусю і мамусю!! 20.11.43.

Перш за все дозволяю передати Вам і свої сродковий привіт!
Я пока ти ба і здоровя, і все і Вам милую і Вашому весело-
кільку життя. Дорогі мої татусю і мамусю, я дуже люблю вас і дуже
НЕ життя. Я Вам писала і ще багато писувати, але відносно
бог нас, і все дружити писувати в більший, і дуже багато
в речки, а все про життя в інших. Зара Ви не
туритесь бо і все здоровя, наче і довіри на надіялась.
Але так як мене тут гледять як дитину то і скоро
визначена. Дуже добре люди, і їх і не знаю, і вони проко
дять до мене, публічності і їсти того тільки завтра.

Але і все скоро певне підіде робити люди і не знаю
Дорогі мої татусю, і мамусю, і в Вас писати, що
Ви не хочете написати мені хіба декілька строок
щоб і хот побачити, що це написати тільки речкою.
Дуже сумно за Вами за сестричкою і за Віткою, дуже
хочеться додому хоті розговітись і дитину на Вас то вже
мама було вбирати. Коштів одних як сонечко сьогодні
то і подібного в твоїх іх і далеко гардишми і вродили.
Дорогі мої, як і там пишавте, ти і в Вас там
жити, що і їсти і що в дити. Що ти таму дити.
за ти і все ти пишавте собі що в дити, бо і зива і Надко
го писала що в Вас дуже холодно. то і дити пишавте.
і це ти всі здорові, і там пишавте. Віра, Радо
і малесенький Вітчик і Валерочка. Скажіть Віри
какі татусю мені писала бо мені дуже сумно. Пишіть
на Наді адрес, бо і тому не пишавте а від Наді і
вже пишавте в тім. Скажіть Марусі Калужині і
Каті какі татусю пишавте мені. Татусю і мамусю,
напишіть мені, як Ви там пишавте без
мене, і Ваш дуже сумно за мною, бо Ви мені то
кожної ноги єштесь. бо і коли не маю то прошу бога
щоб Ви хоті присилитесь, то хоті в пої подивлюсь на
Вас то до речки писавте на серці - а як встану...
Пишіть мені чи Ви здорові і які є новості в селі
і дуже прошу гледіть мені, і мамусю, і мамусю, і мамусю.
одні. А знаю, що савета має дитину. Ви мною
не туритесь мені тут добре, і всім все багато
по мамусю говорити. Любі мої, не забути татусю
малюк і і денка сестричкою Вірою, пишу і Ваш
чай мамусю і вивело вродили, і дуже прошу
відписати хоті дитина строок.

Absender:

Martiniuk Natalcha

Надавець:

Справитель:

іван Вульфівичев

Postkarte

mit Antwort

Назву області, повіту і Уряду праці

і району, області і бюро праці

навести за допомогою букв

Lagerstempel

mit genauer

postanscher Angabe

Кіровоградська
область
Линчівка

An, Kому:

Мартинік
Олександр

Зрастайте багато діти
тату, маму і мамо бабусю
братова Олександра і попросити
Вася, передаю я вам свій
білий листок з сього привіт.
і змилуюсь всьому найкращому.
Я так як мені нікому
не пилю. Сьогодні Неділя
встає рано похолодає.

in:

куди:

куда:

Straße:

Вулиця:

Улиця:

Kreis:

Повіт:

Raion:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Камениць-Подільська
Землі
Старокоостанівський
Район:
Везиць

Борт Радихівський

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

наслід сонця і задала вас ваіх, а нікто до мене не
обізвавез і дуже я стала плакати і рішилась
написати відкритку. Напишіт мені що там в
дома робиться бо мені дуже тяжко коому як
дури. Напишіть як там вдома що тато роблят
чи змиют ване чи ні, бо тут картоплю косять.
Рано ване холодно, а вдень стає тепліше. Я від
буні получаю тісьма то вона пише, що получила
дівчатка тісьма здаму то пишуть що вдома недобре
був паллі на гороу і люди довідується місві. Напиші
чи це правда. Вдень робляю, а вночі гуляю. так що
нема калі спати. Не нікого як ббе даєт все
перемивем. Пройт бога щоб война хуче скінчилась.
начелу хінгаю анду отвста. привелі вели. довіданну
скастїть фросі хїї всеко чолїтас бр тиско втаде
написала дві відкр. ответа нема. довіданну форогі хїи.

Absender:

Nicolai Laj Satzewsky

Надсилач:

Отправитель:

Kreis Zuckerscher (Pöhl)

Lagerstempel

mit genauer

postalischer Angabe

Postkarte

mit Antwort

Назву області, повіту і урядової області латинськими буквами. Район, область и бюро труда писать латинскими буквами

64

Миланний лист 5/IX-1945 року.
Людний день між дорогах
жінка. Прося передаю і
твої свій привіт, що я
живий і здоровий і того год
милую. Я пока роблю в
того жазина на тліму п
місії. Спасіба вам за ваш
тотсон, я поумив всі 5 пак.
за весь час і від вас дістав

Ap, Komy: Zwostschin Europa

in: Selo Paschkiwki

куди: _____

куда: _____

Straße: _____

Вулиця: _____

Улиця: _____

Kreis: _____

Powit: Staro-Konstantinowski

Район: _____

Dienstpost- _____

amt oder _____

Gebiet: Kamjanek-Podolska

Область: _____

Arbeitsamt: _____

Уряд праці: _____

Бюро труда: _____

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

4 письма. В його хазина сімейство 5 чоловік і дієт.
Ты мені пишиш щоб я тобі написав, що він мені
їсти дає, дає 4 рази тить мотна. Я у хазина
роблю сам. один, був ще зomorphic з кидіні сьрбін
нас вівці. Ты мені пишиш чи тая до мене коде
вона до мене коде коли раз, а коли 2 рази в місяць.
Греш ты пишиш чи я маю виходити, само такі
роботи мені виходити кльма, мотна і без ви-
ходних робити, робота не тяжка від Василія
я писав ще і одного не полувив з виходом. Я
думю за тютюн тут мені, мотна дістати все
моте ви на мене об'ятиміється що я вам буду
писати щоб ви мені слаш тютюну, шлють жиню
мотна. Пока довідання остарося жив здоров, він Греш

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Duda
Wasył

Latetstempel
mit Angabe
postalischer Angabe

Werkweglager
Güstrow i. Meckl.

Напишіть мені про
василь синя Ванду і
Олександра Мідю і ще зна
моремкою, чи єсьє вона усе
дівка. Вишлати воки на по
шти своє фото, прошу
обязательно напишіть як пому
євти. Довблданнз 2094
ответу Ванду

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область і бюро труда
писати латинськими буквами

An, Кому:

Melnik Kolenyk
Ukraine

in:

куди:

куда:

Straße:

Улицы:

Улицы:

Kreis:

Повіт:

Район:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeit:

Уряд праці:

Бюро труда:

Бюро труда:

Hamjanek-Podolsko obc
Starokonstantynowski
район.

Razehkiwsi.
Мельник Колемик.

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

21/IX-43р. Здраветуйте хрищені тату і маму і сестра Ліда, передаю вам обій вистосірдечний привіт і жилаю вам самого-найлучшого у вашій землі. Хоту вас повідомили, що з ваші посилки получив за, що вам валеке спасібо що ви мене ще не забули, хоч і давно часу з бачився з вами і з вашими синами, ще вам спасібо за ваше безпокойство. Я, 20/IX получив от вас открытку за яку вам спасібо живу пока жив і здоров привик уже до сугасної землі. з долечу получаю открытки, но пована звістка з долечу про Ліну і також лєні описано життя людей із батьками, це все мене бачекає.

Absender:
Надатель:
Отправитель:

Deutsch Wirt
Fritz Beckholz
Frankfurt/od.

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Postkarte
mit Antwort

на бланку области, пометив в угловом
месте латинскими буквами
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами

Адрес Кому:

Deutsch Fedor

Ukraine

Woschilowa

куда:
куда:

Straße:

Улица:

Kreis:

Повіт:

Raion:

Dienstpost-
amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Büro труда:

Starokonstantinow

Kam-podolska

Baschkirsk

Доброго здоров'я
сміх. Федір мен на
тисячу цього малу
оукрїтку я побуду
для що я живу в зо
рова роз вам змєла
я вашу оукрїтку од
рєшала. котра ти
сина 5 серпня, за
ниш думє ширє да
пока хорбмо да

Місто VII
Кізнаго як 1918

дальше. Ольга ти обізнаєшся, що з
Тенішию писем невідімаєшся бо я
посткарти беру на карту з инди
на місяць по як пристаюсь то
більше пишу, то вертається на
голу черноту. Проси фотографії
скоро відомо бо ще не готові. Може
дівчатка, пишуть по талу правді
бо ти бачила плених то талу їм
шевется, а мені трохи веселіше
бо я годую нових. Нащо нараси
то пускай з воєм спокійне ти свої
землі. Новостів так не вдат. Приму
нашній адрес в Польщі талу
я вношу мене як там адну до

Deutsch u. auf der Linie schreiben! Писати виразно і тільки на німціх! Писати ясно и только на німціх!

Absender:

Kolja Roschewitsch

Oelbitz über Biega bei

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Kampsch № 19 Labgen.

Strasse, Hausnummer, Gebäudezettel, Stockwerk oder Postschließfachnummer

дурм 18

доброе дня чи вечера
 мої дорогі рідні мама
 хвемя Кузьма зоеа і сест
 ному перш завдя хачу
 поведомити вам моя
 жила і здорові і мова
 і вам нічого? Вачи
 домацний нічній мого
 по відомязо а вам шоя
 зараз роблю указайна
 ужо третій місяць
 і вам одкритка цюло
 одваєне одержую коду
 щемак тождкаль чий
 одтене теж не одержує
 чий моно а відває

Postkarte

über Biega bei

Ukraine

Степанчи Башкинецен
 Дорф Позерки Wzi

Стара Константинівскіє-п

Ком'янеє Подольска обл.
 Україна

Мам'янець Подольська обл.
 Ст.-Константинівський р-он

село Пашкивці
 Башкивці Степаніна.

Strasse, Hausnummer, Gebäudezettel, Stockwerk oder Postschließfachnummer

та то що а уже вам писав все що устало у 5 год
арешту до кінці вечор до повороту даю свідать
у загалі роблю все по восту до дома і в парі у нас
уже засадили паркошку у нас сади і цвітять.
тепло і хорошо токо кенавві рідні українці
задило гулять з нас гарношка цювечор і багато
дівчат і хлопців так шорока нічого ниву некає
дома парі мої хорошо я зараз по правалась
там що там пона кенуріца токо трошчу
капичіт я там ва живете ча уває в хліб
чи порова має тильді я там ва живете в
мені та я більш чини уверена що тивеця луч
чині вам напоочно кеначіт мені так там доєх
чи по правалась чині до вачі знаїта ану аї
покинула без згодові написіт я там нивде
кени я поздорядлаю з навою живнвой дуже дакуто
шо кеначіт даєне одного шета доєю мох до рою
еестричаю а дуче тебе прощу середо градо рчи
шної і вишної пращипия докартиси і седе ту шо
є напуче тивецкого допучіт так приеш лавоть з дуче
тебе прощу тама напису вам шоа купила доєї
турні дача з 5 морок пона все привілку а ми бори
і рі тивеці і змивові пона доєї даєя дилуто
дуче доме кренно

Abfender:

Iwoschtschik Wasil

Cottbus Brandenburg

Wohnort, auch Zustell- oder Postfach

Waldbergstraße Lager 10

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

1. нелпуга с не рабим
до гирмак етумоно
до гирмак и муним
ево с гомонии деи
наловени еки збаре о
бугина нубне позеи б
деи ну бееро абама
ну о гори ну зоред
до буае наемо дубаом
гони и беи дуне полне
мелно еме убимыс и дуне
деде брине оуемак

Faßt Kohlenklau!

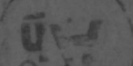

Er klaut das Gas
und stiehlt das Licht,
raubt Stroh und Kohle.
Duldet's nicht!

нобем
Ровигоме
зу Сибиря

Postkarte

69

17.5

Kommune Pödel
Harowstantinow

Forf Paschkowzi

Iwoschtschik

Stepan
(ЗБозник сман)

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Листо 16 числа з мисля 43 року,
Здравствуйте моє дорожє брати і брат
етипом і шестра тежя повідомлюю я
вам що я жиби здоров і то щоб вам жинан
роблю там де роблю жибу вкупі з хлопцями
так як жибу маю того ви вже за мене
забули шкочите писати нісім я вже
третій місяц не пишу вам але нісім
ни може вам прозрішають писати бо
вам моя писати али не пишу ни вам,
дождат бо я вже цього місяця вам
напишу в бісім отирток а ответа шина
маю новостів бісе шина підкине в полтор
і пригадайте привіт бісім родним і знакомим
і тежлі пригадайте мій широк привіт.

Absender:

Borchartschenke Hermann

Gehant Eibes

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Lorschenhütte 4 i. M. Gladbach

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

10/5 1948, 2

Доброго дня
Терпи зовсе Турпугоу
васи світ м'іру
спробує, отважого
сима стенома
горігеної маму-

**FaBt
Kohlenklau!**

Verderbt dem Kohlenklau den Spaß
und spart mit Kohle, Strom und Gas

Postkarte

M. GLADE 70

DEUTSCHES REICH

Ukraine Pochobien Kreis

Starokonstantnow Dorf
Pochkiwzi Bondortchuk
Solomina

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Ботин вам побідошмыло монно
я пока вы здоров. Толо и вам
кемоо шасывою вам жызыи,
побідошмыло шо я пока вы здоров
робыо, так же в того шозыи шо іра-
был робота протодитъ пока шлого
побідошмыло болше ш емои по-
шрив ске в і мшамі 12 Септѣбрѣ.

Вашего шельма шемі было все по-
шривало мамо заце я чепер родити
шо узнов ске в дѣ шывите дома воб
все мамо, Шириндой вам Шривет и
Бобуш швейи родимы шко до сви-
дѣтлѣ шду вашого ^{ответѣ} шман ^{шандорук}

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Masoru Andrei
Cottbus

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Annaberg-
Lager 3.

Добрий день ти всьох
мої родні передаю вам
що з до яким пер
длив здаров того вам
щелав у вамі
домашні існує.
Я пишу на старому
місці роблю там
саме з своїми

2673 41
Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами

Кому: Piwnow Wasil

Ukraine

Куди:

Куда:

Straße:

Булави:

Улиця:

Kreis:

Повіт:

Район:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Dort Paschkiwki

Starokonstantinow

Kamenez-Podol

Фішюв Маріє

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши wyraдно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

хлопцями, Я. третього цього місяця получив
дві открытки од Ксені, но думав підняти Я.
получив в мене рами і получив од Маріки
і од Васюки получив 32 і 36 посилки
яких уже нема. Я бо я вже не в.
Лисат Я. милому таке як у нас є бо ви
самі знаєте. Тільки пишу вам що у мене
пока ще що є з одягом і зупиніть. Тільки
їсти но і то вже присилки як є посилки
то думав куче. Маріка як що будуть
привітати то висилкаю що можеш
а ти Васюка потім. Пока досвідати
Передаю зорайши привіт од щирого серця
Маріці, Васюки, Ксені, Олі, Гані, Дарі, ^{Люд}
2 3/8-1943 р. Назорук Ана.

Absender:
Надсилач:
Отправитель:

Bojtschuk Yida

5 Nizza Tonwarenfabrik
Stankenberg i. Meckl.
postalischer Zweigstelle
Kommunikationsgesellschaft

10 IX - ч. ср. доброго дня ти везера
мої не забудьки мамусю і ма-
тусю, напиши як мені живе-
ться ти вислати посылки, ти
єде зварити аби було що варити
дівчата такі далекі дні проп.
Об. Тетти нам дають два рази
в день суп або картошка, хліба
дають буханку на два дні
Мар. лолладу і маргаріту кусоч

Postkarte
mit Antwort

назву області, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
назву область и бюро труда
назвать латинскими буквами

49
Ap, Komv: Bojtschuk Benet

in: Dorf Paschniŭzi
куда: — — — — —
куда: — — — — —
Straße: — — — — —
Улиця: — — — — —
Kreis: Starokonstantinow Bezirk
Повіт: Kamenez-Podolsk Gebiet
Район: — — — — —
Dienstpost-
amt oder Gebiet: — — — — —
Область: — — — — —
Arbeitsamt: Nizza
Уряд праці: — — — — —
Бюро труда: Bojtschuk

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши вразво і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

получила від вас 7открыток одну від таті і Марусі, Марусі і від таті Марини дуже щиро дякую, а посилок 58 всіх не знаю чи всі, а від савети куди, а тепер не по-лугаю нікого ні посилок ні открыток. мабуть забули за мене. Мамусю я вас прошу не ходіть на роботу шлядіть мені одержи може я коли вернусь. Я получила від андрея добра писема він від мене боюся, то він зараз лежить в больниці і лежить до ма больниці. Побило із французамі полонками і ще приехали до нас з хлопців я думала що Васна попаде до мене, я прошу від Марусі і Марусі фотографію і опшліть мені всі новості які є всім але я вам не можу всім писати бо два рази на місяць як де достаю открыток то зараз пишу додому. Дока досвіданя більш нема нікого писати прошу не забувайте привітати всім родина і знаками, як буде де фотографуватись то вишлю із себе. Досвіданя цілком вас крешко раз.

Absender: Panasjuk Georg
Надатель: _____
Отправитель: _____

SÜDWESTDEUTSCHEN DRUCK- u. VERLAGS-AG.
STUTTGART-W., KÖNIGSTRASSE 92

Lagestempel
mit genauer
postalischer Angabe

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і уряду пра-
вляти зазначенням буквами
Район, область и бюро труда
назвати зазначенням буквами

Міст писання: 10/X-45
Здравствуйте мої
дорогі родні, Наталі
та Маша, та
Братик, Володя,
і сестричка Ган. В.
перших строках,
свого щирого листу
і вам побідраємо,
це і це пока з'яв;
з'яров. Я от Києва на Заг листа 10/XI 45 р.

An, Кому: Panasjuk Georg

in: Ukraine
куда: _____
куда: _____
Straße: Dorf Paschniv 22
Вулиця: _____
Улица: _____
Kreis: Starokonstantinow
Повіт: _____
Район: _____
Dienstpost-
amt oder Kamen-Podolyn
Gebiet: _____
Область: _____
Arbeitsamt: _____
Уряд праці: _____
Бюро труда: _____

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

і того вважай, друшало, вважай друзи. Опаміть
мені як би тебе привітає, бо я то не
дуже добре, Завзв я у лікарів лісі в.
лікарні Штутгарті, Штутгарт до міста
7 кілометрів, Ми в лікарні всі, родити
тоже саміх копаємо канал. Там дають
три рази в день, рано, рано, ввечері карто.
реш. у лікарні картоплі і ковбасу, і сир.
Завзв я неважно ноги дуже швидко
7/12-43 Завзв дуже велике друшало кедзю
де погратиш, Дорозі мої рідні я ще пока
здорові і незнаю, як буде даліше. Опаміть
що там родиться ввечері чи всі ввечері
здорові. Будь здорові, Завзв отвѣта
скажи мені. Знай, щоб. Слово.

Abgesender:

Empfänger:

Postamt:

Postfach:

Postleitzahl:

Postfachnummer:

Postleitzahl:

Postfachnummer:

Postleitzahl:

Postfachnummer:

Postleitzahl:

Postfachnummer:

Postleitzahl:

Postfachnummer:

Postleitzahl:

Postfachnummer:

Postleitzahl:

Postfachnummer:

Postleitzahl:

Postfachnummer:

Postleitzahl:

Postfachnummer:

Postleitzahl:

Postfachnummer:

Postleitzahl:

Postfachnummer:

Postleitzahl:

Postfachnummer:

Hudym Danufo,

№ 26. Maisteres.

Altdorf b/Nbg

*Открытка писана 3/х43р
у перших строках своєї
открытки я вам пові-
домляю що я домастаю
время нахожуе шовк і
здоров і вам щоглато
всього на краішого у
ваші домашні шовки
я вам у открытку
получив котра була*

Postkarte

mit Antwort

Назву області повіту і району треба
дваста латинським буквами
район, обласна територія
писати латинськими буквами

An, Komu:

in:

куда:

Straße:

Вулиця:

Улица:

Kreis:

Повіт:

Raion:

Dienstpost-

amt- oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Місце праці:

Місце праці:

Hudym Kateryna,

Raschkiwzi,

Staco -

Konstjantynow

Ramjanek-Podilek

Ukraine.

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши wyraдно і тільки на лінях! Пиши ясно и только на линиях!

писана 29/3 то получив закоротку вам благодарю
мариці що вона замил не задовбал ви пишете
що ви од мене не получаете открыток я пишу
вам на тиждю три дві бо ділив не мога писати
я вам послав 5/3 фотокарточку приклеїв до пошт
картки і 13/3 другу послав открытку новин то
і багато не ма наготу написати я живу
постарану посылки получив всі з кіла вкуті
і годівну получив однаси не ма можє получати
часто і наестуни я послав 2 кіла сухарів не
ствлту шє не получив зє получила наесту
кінчатє прєдато прлєит каторвоє прок ошу парасєє
малі татові і всім родньскі доці марусє сыну мийє
мариці галі трашкє мийє і шєду Отвлєта

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Suchun Misha
Kottbus Brandenburg
Annenbergstraße Lager 3.

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

75

Postkarte

mit Antwort
Sprache
Назву області, повіту і уряду праці
писати кирилицями буквами
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами

für unsere Wehrmacht

An, Кому: Suchomy Ivanu

Місто Заїсела Іммануїл
43 року заробивуїт
меш дороби ботки і
брятки щеї вля моя
рідня мама і тату
ввлода і етьня
повідомляв вимшо
м шив і здоров по
до китрого часу.

in: Kamener Podolska
куди:

куда:
Straße: Starokonstantinow

Улиця:
Kreis: Dorf Paschniwzi

Повіт:
Район:

Dienstpost-
amt oder

Gebiet:
Область:

Arbeitsamt: Suchomy Ivanu
Уряд праці:

Бюро труда:

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Повідається вам що ми вийти з війни
зможемо тільки в тому разі коли
забули на що ми є суцільно шкільною
ідеєю і тільки як три ідеї і одна
вже написана за ці три ідеї старі
і поезія може індивідуальною
вже змислом ідеєю казати що ми
ідею дуб виставка і що і той поезія
індивідуальною ідеєю вже пошукати по
двісті по сто пошуків виставка ідеєю
та й то ідеєю зомнені пошуків і пошуків
38 пошуків і виставка 5% пошуків і виставка
може ідеєю інша що виставкою
виставкою ідеєю ідеєю ідеєю ідеєю
ідеєю ідеєю ідеєю ідеєю ідеєю

Absender: *Politzkij Dimitri*
Надавець: *Kobler*
Отправитель: *Kobler*

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Knoblichstraße
Kassel W.3.

Листки 25/6 421000
Дорого дя м. вистора
моєї дороги родні
розсилаю з вам від щиро
го серця правит і повідо
маю що з дозкого часу
жив і здоров то то і
всім жидам з васій
домашній Музи
танцю отишу час
Мисль Мабі з настаня

Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіту і уряду
написати латинськими буквами
на звороті, область і бюро трудо
писати латинськими буквами

Ukraine
An, Кому: *Mositzkij Dmitro*

in: *Kamennj podol'sk*
куда:
куда:
Straße: *Staroostantinow*
Улиця:
Kreis: *Dort Paschwalder*
Повіт:
Район:
Dienstpost-
amt oder
Gebiet:
Область:
Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши wyraдно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

диззи робило тож там сам робота
нам і зрештою зна робило на Європачі
ліноліт стільки робота механ на службі
і така моє Киселю Юлію і Дмитро і
каваз дужі оді Киселю що ви у вас
і писмо житя написати за рік одного
писма до і додалу пишу то велика рада
а і кипілу саю здашу і ки одва
Маю з швабрі і Киселю Киселю
писма до і кожне писмо такою
киселю писма і ви Киселю і Киселю
Мото Маю до і Киселю та і Киселю
і Киселю і Киселю і Киселю і Киселю
Киселю і Киселю і Киселю і Киселю
Киселю і Киселю і Киселю і Киселю
Киселю і Киселю і Киселю і Киселю

Absender: Schachrai Choma

Arbeitelerlager

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Chomster Str.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Postkarte
mit Antwortkarte

Вся ука е зоворатно
аки е зоворатно
написане изе заловане
озелки изе киноу тв
не зкано те пому ту
ки ука е изе тунно
морозу кума одиме
одиме изе д вое прому
ниим убо и усе нове
а ема е нова голби
ки д прому ниим
ми. а ка прому гурне
хид зоворатно зоворатно
ехоме гурне и млиби
негу ом бонг Ула

Ukraine
Kamenner-Postbezirk Lobiet
Starobogdaninow Bezirk
Wag
dorf Paschkiwzi
Schachrai Tetjani

Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Absender:
Надавец:
Осередител:

Iwan Stadnik

Postkarte
mit Antwort

Lagerstempel
mit genauer
postlicher Angabe

Bottrichsager „Am Saale“
Heidenau i/Sa. Maxstr. 2

Name der Provinz, des Landes, des Kreises, des Bezirks und des Postamtes
Назва області, повіту, району, області і бюро пошти, повіту, латвійськими буквами

An, Кому:

Stadnik Danka

1/11/43. Доброго здоров'я
города мой дружка
сильно рад. В первых
сторонках своего места
попробуй передать мое
желание принять; по
мать моего Раймунда
в школу ходить.
Твоего места я получил
за некоторого времени
письма.

Ukraine

in:
куда:

Straße:
Вулиця:

Kreis:
округ:

Raion:
район:

Dienstpost-
amt oder
Gebiet:

Область:
Arbeitsamt:
Уряд праці:

Бюро труда:

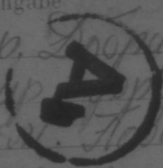
dorf Paschnowitz
Starokonstantinow
Kamjanez-Podolsk.

Absender: **Andrew Bondartschuk**
Надатель: **Gemeinschaftslager**
Отправитель: **II.**

Lagerstempel **Halbau/Schl.**
mit genauer
postalischer Angabe

20/7-43р. Добрий день
до вечеру у вас
родителі. Продовжую я
все що я зробив;
зернов. я, ваш життєвий
често найкращого у
вашому житті.
Вашу отримку яку ви
піддали переїхав поштом
18/7-301 яку я вам

45

Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіту і уряду прапи-
сати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами

An, Кому: **Anna Bondartschuk**

in: **Dorf Paschkiwzi**

куда:
куда:
Straße:
Вулиця:
Улица:

Kreis: **Starokostantinow**
Повіт:

Район:
Dienstpost-
amt oder **Kamenez Podolska Obl**

Gebiet:
Область: **Ukraine.**

Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда: **Діна Миколаївна
Бондарчук**

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши wyraдно i tilyvi na liniyah! Пиши ясно u. tilyvi na liniyah!

Цього дня, і получив вже одну отхристку
от тата. Ви писали чом я не требую
до тата, я требував але не прости.
А взира я вже роблю на цьому місці
на стикляному заводі і сьогодні був у
дворі, і в старі праці; і я їду до дому
тільки трохи зупинити в, чі, поки
прийдуть документи. Я від дачки 50 км і
від тата 130 км. Тільки що не журітся,
я, зупинити живу хороше, хліб ще маю
свої і получено, і може буцу скоро у дачку,
думайте тата світи, га, себе; а
буду не платити, і всіх прощай пенсії
і не журітся. Передом сердечний привіт усім.
Світличний

Absender:

Надатель:

Отправитель:

Annabergstraße

in Cottbus

1000210

Bondartschuk Wlad

старинка 18 числа

7 месяца от Хлод

Бондарюшка пока

мне здоров наст

январь 47 послал

настя и предьявил

яма здоров и

вранки зарами

уже сталниш

че зми роблат

короний до ма

Postkarte

Відповідає до Німеччини

Ответ в Германию

6 6

An, Кому:

Bondartschuk W.

Kamenez-Podilsk

Staro-Konstantinow

Dorf Paschkiwzi

Ort:

Lager- oder

Firmen-

Stempel

Bondaryuk Novyud

Листітка до

Німеччини

Открытка

в Германию

Deutl. u. auf der Linie schreiben! Пиши wyraвно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на лини!

мне курт та дадут хлеба
наши вас не стали ча
ми горит аvara знает
что и хорош люд пока смо до
на стя ятолв откритку ту
чат неал була олекандр нехлет
иполв туго олекандр обертв
картохл настя наши мекни
велаа тону бо я полв 2 иктей
и крии адре бондарчук гоня
до бава канце чо иго нами
имо все вкуп бо двох ме немо
то сама зн чога велаа нестя
оим поели грам зоо и криу ни ме
девднх нестя дочка тавя и мат
васв

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Bondartschur
Jwan № 285

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Hirschfelde i. Sa.

Kr. Zittau

Wohnlager Seifertshöhe

Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіту і уряду пра-
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами

АВ
An. Кому:

Бондартур Анні

Ukraine

in:

куди:

куда:

Straße:

Вулиця:

Улица:

Kreis:

Повіт:

Raion:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

г. Константинів

Хаминер-Подольск

г. Пасхивиці

Absender:
Надавець:
Отправитель:

*Sloboduniv's Tschern
in Boddin Post K.*

*Litovsk Kreis Mavchi
Meeskbernd
Deutschland*

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

*Добрий дені дорогий
Намні розиді Вамі
і Вашім ставте гін
Книжки і листи
Намні і Вашім
Мені і Вашім і Вашім
Вашім і Вашім і Вашім
Вашім і Вашім і Вашім
Вашім і Вашім і Вашім*

Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіту і уряду треба
писати латинськими буквами
Район, область і бюро труда
писати кирилическими буквами

Ap, Komu:

Mudim Tschern

in:

куди:

вуда:

Straße:

Вулиця:

Улица:

Kreis:

Povit:

Rajon:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Raschkilozzi

Raschkilozzi

Frankenstaadter

Ramensk-Podolzka

Frankenst.

Ukraine

83

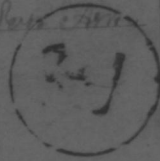
III

Absender:

Надавець:

Отправитель:

Вілик Іван

Lagerstempel
mit genauer

postalischer Angabe

Лист № 11 VII - 432

Postkarte

mit Antwort

Назву області, повіту і уряду праці
или области, уезда и бюро труда
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами

Ap, Кому:

Вілик Антон Р

До своїх родних.
Здравствуйте мої дорогі
родителі. Мати, Мама
Сарафіка Василь Таня
Щура, Оля, Маруся і
все остальні. Вперших
радах мене мама
спить вас повідомить
що я до цього часу
всіх посилаю висломо 101

in:

Ukraine

куди:

куда:

Straße:

Вулиця:

Улица:

Kreis:

Povit:

Rajon:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Село Рашківці

Stato-Konstantinow

Kamenetz-Podolsk

Вілик

Антон

жив і здоров і всего хорошого желаю
у вашой доброй мужкї і сьогодні
получив од вас одну открытку иже за 15 мая
і получил 13 пакетів і тавару 5 сухарів
і рабита круп і вперед 28 числа получил
в пакунків за котарі благодарю. Не низкаю ви
всі до пісма иже купил таю то низкаю
скільки ви вислали. Коли иже будуть
примати то вислайте як є цього
і вислайте тавару яко ви внас є до туди
тавак дорога таку і буду кинати новоси
внас тихих мужів продовжити випускати
паравозу. І о вчера получил од Андриє писмо
поє ви пише иже йому дуже добре, пока завважу
Гривк. 11. 11. 11.

Absender:

Peter Dickhartz

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Buerheim Busnizchen

№ 100

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Мист' зовнішній. Від твоєї рідної сестри.
 зки доброго дня і здоров'я. Ганно, олю
 Андрюша мило і радуюсь повідомляю
 з'яв, що ми всі живі і здорові
 того, вам жемліть бегого найлучше
 у ваші домашні діти. Позавчера
 з полувчора від гани отримати за
 10:20 а згора відписала до тебе
 поніш амбел на пошту і приніс це
 одну за 6 то з сьогодні відписую
 щоб це до тебе так писали
 як з до всіх зб ще 10 написала б
 і написла що написати не вмію
 навіть нема коли куди вийти з

Der Luftschutz

NO пишеш на листі тільки з одного боку
 гани зроби це з тою кімнатою
 мене зберігає писемачи гани ооть ти кожної минути пиши

Postkarte in 200

Ad

Україна

Kamenez - Podolsk

Starokonstantinow

Rascheiwzi

Сюю, Гані.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Відстан написи знов
 родину маю знайома з душою що

Absender

Milja Tomkewitsch 1113
Wohnort, auch Zipsell- oder Leitpostamt

Deutsche
Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Handwritten address in Cyrillic script, including names like "M. Tomkewitsch" and "Milja".

85

Postkarte

(Antwortkarte)

b

Kamioner podolska oblast

Starokostantynowskii raion

dorg Pasenkinezi

Makaru Suchomru

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Лист. 20/III - 43р.

Добрий день мої дорогі знайоми.
Вітання: Мама. Передаю вам
свої щирі вітання з усім
і посприжаю, щоб все добре
васу півна і здоров'я, а вам
багато всього найкращого
в вашому домашньому житті.
Із дні Мама я вам писала
фотокартку, за
що вам дуже щиро дякую.
Я поки родю на етапі
житті коли до дому то не
ізнаю, на чому стало дуже
скучно за вами, і за своїм
рідним краєм. Із дні Мама
я не знаю чи ви так за нас
вважаєте, як я за вами дуже
люблю такого дня, щоб я про
вас не говорила бо мені дуже
скучно. Попала я вам одну
фотокартку в двох, а
тепер пошлю ще одну, як
получите то напишіть
мені ваці фотокартки в
она дуже всі свої знайоми і

Absender: Cottbus
Lager Ost III
Wohnort, auch Zuteil- oder Leitpostamt
Annaberstraße 256
Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer
Bielek Ivan P.

Коноверті в і думаш
Брай Михайлу не
вислаи дописма
не будуть тильки
открыти
Ivan

86
Postkarte

UKRAINE

Каменое-Содольск

Старо-Константинов

Дояр Пасенки в Би

Білек. Мехалко. П.

стр. Дрипа 15

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Лист 10/11-43 года писаний у медімо Віз
Бинна Івана Фабрвіца Здравейвуйте
Дорогіі родичі. Повідомлю що я жив і на-
кожусь у кімнаті і так же усі разом зі мною
Важко я повідомлю брати м. сестро О.
що ваші пісьма получили в тирані воілер
вот-чэрэ і получили 9.2.43р. і дуже бла-
годару що ви написали своє динце так же
я получил посылки 9 числа 14тишук
вишом івало і сухарі і закتری щиро вам
благодару брати книжок купити тут не
можна як будемо то купимо Ми свѣт
кували нові свѣта по Еврейскі показієс
жив і з доров вам же ди щинаю коротко
щит з оешавайте з Веселом Дашиним

Absender: Nastja Koznietchuk 846
Надавець: Настя Козничук 846
Отправитель: Настя Козничук 846

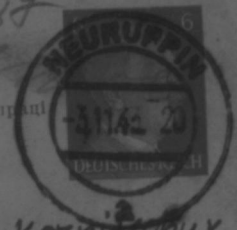
Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe
NEURUPPIN
отлагет

Открытка 2/ХІ 43р
од дошки наші до моїх
тата тати і сестричок
і братиків і до уїк родник
Вперш цього ч побідамо
що я ще жива і здорове но
уїк на друзі роботи і у
другому городі у тату
що була із логатку
тапіро тинден

Koznietchuk

Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латывскими буквами

Ap, Кому: Векір Козничук

in: Україна

куда: _____

куда: _____

Straße: Doz Paschkiwzi

Вулиця: _____

Улица: _____

Kreis: Натоконстантинов

Район: _____

Dienstpost-
amt oder
Gebiet: Камenez-Podolska

Область: _____

Arbeitsamt:
Уряд праці: Корнійзуку Трокопу

Бюро труда: _____

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши впрямую і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Долі Зооре
Уже я разом із своїми дітьми укупі я вас
прошу не думайте нічого я пока ще здорова а ви
там гуртуете і перешити те серу гуми ніяк
так що я вас прошу не гуртуйте мене ще я крау
колись побачити вас разом як дасу бог правду
мені зара преки ірше як було там не жинуть
уї і я откоє буду жити все добре по думи когу
і з вами побачити прошу опишіть як ви там
противаїте і що то ви писали за дядька Тван
я сьогодні получила од дядька датила нісь то писує
уже по старому і получила од них уже дві посилки
сухарів. І ще мати і мату рау провід не журіть
много бо я здорова а коли ще заболить то не бейте
і удота було а зара здорова як вода Досвідіть який
міста на цей адрес

Absender:
Надавець:
Отправитель:

2524 88
Иматік Орі 204

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

25/11-43
Обдоров для дороти річці мату,
мамо і братік мішо і сестричка сніг.
Передаю я вам свій миро-сердечний
привіт і бажаю вам щиро найкращого
здоров'я щиті. Повідаю що я живу,
здорово живу і роблю на старому місці
разом з своїми дітьми. Робота моя
також полегшає на 5 марок у тиждень
на мою ціля що купити. Живуть мені
люди немаленько. Попрашу од вас всі ва-

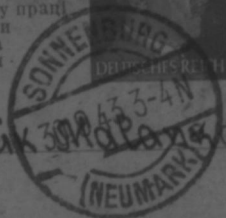
Postkarte
mit Antwort

Наву області, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писати латинскими буквами

Ap. Кому:

Иматік Орі 204

in:

куди:

куда:

Straße:

Вулиця:

Улиця:

Kreis:

Повіт:

Raion:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Doz Paschewzi

Starokonstantinow

Kamenez-Podolsk

VII

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши внятно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

ми отримити за котрі думе широ дякую. Получила од вас 100 пошлогох зачі думе широ дякую і трошчу більш не висилайте дов мене ще ці є що получила. Ходу ти на роботу є в тому одела моя ще ціла є в що вздзунуть і вздунуть. Чобти і дві пари туфель. В цих туфлях, що купила кошу на роботу. Я вже порва-ла блузку, сорочку, а купила туфли, сорочку, блузку, камізетку, мідишню і костюм. Хутиши мої цілі. Знаю, що з одати мені нічого не треба. Обвзатом що потрібне то виши пишучи, щоб вислати, а як мені буде трош я напишу. Мату і маме, браті і сестри напишіть, як вамє здоровє, що вас є здорови, ти виконаю на-тало, ти переодили шалом, ти багато картонні цього року. Маме ти слави у вас конемлі були, що біля родить лішка. що ви мату родите, ти маєте хліб, як там Зоманове здоровє, ти є ще Мотри Петро Варола. Я од браті Івана получила листи він чомедіна йому добре є що їсти і вздзунуть. Мату і маме не платте не пишитесь він є живий. Він од вас тасю пише отримити до йому лишна шліхки поз, але від вас не не одержав. Вислав мені фото. Слію поз ти вишам мені із себе фото і ви всі остави тасе він привіт вам од дівчат і від батькам. Досвідчив.

Absender:
Надсилаць:
Ortsangabe:

Wera
Arsenik 201

Lagerstempel
mit genauer
postlischer
Angabe

Lager OST
Sonneberg

1/VI-23p
Dorci of ... Zeri!

Доброго дня ти блага мої дарю
Маша і братики Ясені Микя. Побідо
мляю я вам що я жива і здорова
до цього часу, а на далі незнаю
Шиву і роблю на сітарому місці
Ісїи дають добр проїв шарицького
Робота не важка буде важка але
мало дна рази на тиждень. Було
зара ще тепло часі ідуї дощі.
Від Явана нема і дасі ні тут ні в ісїи

Postkarte
mit Antwort

Німаю очей на роботу і уряд праці
ісїи-затишчів бушами
ісїи, область и бюро труда
ісїи-затишчів бушами

Ap, Кому: Арсеніку Ясону

in:
куда:
куда:
Straße: Dorf Paschniewzi.
Вулиця:
Улиця:
Kreis: Karolinschtinow
Повіт:
Район:
Dienstpost-
amt oder
Gebiet: Kamenez-Podolsk
Область:
Arbeitsamt: Арсенік Ясон
Уряд праці:
Бюро труда:

DEUTSCHES REICH

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Минива уже починались і вже поновили вже будуть новими картонками. Зро-
май їй не все добрий, а тишину їй зовсім мало сім'я бо вона неросіє, аїва.
Взуйся виме пока ще є що і в дівчатах тожте. Нале цей рік ввсім
є клуб єрає саринська часіа показуєт Мін. Хлопці і дівчата рідні і змисли.
але я маю нікому бо мені не вдало вільно їй. Прийду з роботи навідаю
рвані їй язгані, а в Неділю нас пускають в город шов тіду капиєт кива
той наряд бо мені чинило на те все дивитись. Мамо Ясон і Мійя.
Я вже получила 103 пакети я вам дуже благодарю за ваші пакети
і за ваші труд. Мамо я вас прошу щоб ви мені несли з мене пока
хвіст. Мамо напишіть мені де ви берете сало і сукер. Мамо я хотіла полу-
чить ще одне добре нічого не заморділо. Мамо Ясон і Мійя я вір
вас до того напоумити вже їм віри але я знаю що ви не маєте де брати
бо я пишу то мені прісилає наша Настя вено до мене мите шов шові
тро то бились на цем кичаю. Зверсаю я вам свій чурій врані.
а ви передавайте всім і передайте усім дівчатам. Баю. Донибачині.

Absender: Мисоролтка Александра
Надавець: Александр Кирри
Отправитель: отлагет.

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

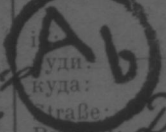
Лист 2/1х1 чэр од сестри
Александри до сестри
Хрики. Добрий дзень ти весты
моя дорогая сестричка
вперш усього я хошу тобі
передати сестерський
привет і пошлати тобі
усього найкращого. Бо я
пока мива і здорова
коблы там само ча

Postkarte
mit
Wort

Назву волости, повіта і уряду
писати в верхній частині
Район, область і біографію
писати в нижній частині

Адресу: Мисоролтка Ясїна

і
уди
куда:

Улице: Доч Рачкивзі
Вулиця:
Улица:

Kreis: Насокопстантинов
Повіт:
Район:

Dienstpost-
amt oder Kamenez-Podil'ska
Gebiet:
Область:

Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

Николаевская

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши внятно і тільки на лінії! Пиши ясно и только на линиях!

старому місці роблю на зборі робота тижня
життя тобі має івесит а здоров'я не мало
три місяці уже голова болить шумить але
робити заставляють, на це не потурають.
Відкритку я мала ще за 8 місячу за 30 число і біліше
не маю того то ти мені не пишеш то я не
знаю чи ти гаєш не маєш гаєш хочеш проше
спитую не забува а пиши до як тільки
получу то тільки мене розвеселить і це
прошу як іде пошта то пришли пошту
до дівчат мають місяця 10 місячу а мені не
має то дуже малко слухати. прошу опити
як там живеш чи є хліб і одче які локати
єсть. пока кітало боє мало де писати. Добідай
привет од усіх дівчат і од насні коркіс

Absender:

B. Zernitskii
M. Kosenbaufer

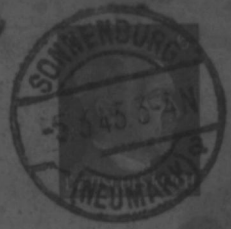
Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschleiffachnummer

дорогім люде ріднесеної статі, маю
є я вас дуже прошу щоб ви
за мене не журились і не пла-
дали за мною і думте про те
щоб ви берегли себе і здоров'я
як і прийдіть щоб була здоров'я
це я вас дуже прошу нашім
мені всі новости як ваша
худоба і марічина худоба

і тимі всі новості
Пока Досвіданз якому ответу
літи літи і не зби вайсе
нікому брук не помагайсе
но літи і тому хто рад
серцю маму Досвіданз
передаю поклоном і передаю
всі дівчата і передайте
поклоном всім родичам і знако-
мам і всім сусідам близким
і далеким не забудьте нашім
щоб не перепадаю всім і окрема
до мене же ну Досвіданз
зостаюся життя і здоров'я
20/II 43р.

Postkarte

Ab Ukraine

Kamenez-Podolsk Gebiet
Bezirk Starokonstantinow

Dorf Paschkiwzi

Kmitjuk Jäwdoxonu.

AKS. Kmitjuk Anna. Lager
ukrainische. Zivile Arbeiter
Sonnenburg, Nr. 10 Ost

Provinzia Brandenburg

Дорозго зна доо вестора той доразі ріднесенні
 Ллату і мило і братику Федька і братови Клева
 і сестричку Маруся і шварію Міша і мли онм
 і млімашк Волода і Стівідого і вас що і пока
 жива і дороба і вам дажко всего наилучого
 у даші і доломашні писани. Дорозго мой ріднесенні
 Ллату і мило і вам побідомляю що і даба вже
 послада дві отприти а відпові і не получила
 і ще вше пишу третю і дуже працю а у полу-
 сите що отприти то відпові і вам
 вислала чисту рикричкнну шобви мали де
 дати відпові і вислало і вам і седе
 а отприти мизнаю чи получили а у полу-
 хите то дайте відпові і ще побідомляю
 і вас мої дорогесенні ріднесенні то отпкн
 маючко сестрички і братику і всім
 дорогесенні рідні що і пока на старому
 місці і роблю там саме і всі дівчата міві
 і доробі і робим всі разом така і ще млівом
 дружно ми сварились і дуже добре мліви
 і не сладуїи і ще побідомляю і вас що і
 получили знов і паветів і получила і
 Степаніх да мли і в вірчо по оди вей і в в
 дуже шире дакую за ваші писоні і віли не
 а трапонтесь і не жаліт і всіх і получила і чо
 пакучоні і ще і вам дуже дакую за
 і шеа вам побідомляю і шобви і жодни
 і зараз ходжу всімні спідничі і в білі блюсак
 і в окрасила шобви на зелену і темни рубашку
 і в маршатні і ще пока всімне
 сорочки розіє цілі тільки полотнина по черв
 а киридань занесла на худити ходи і в
 а шобви че на худити ходи і в
 пантоплях на доровному ходи і дуже
 і шеа прошу шоб ви мені написали
 че ви мені не пишете нішом що я вше
 даю лізці не получила ніякого і вешід
 і даю ака причина то не знаю і вше
 ви за мене все забули чи ви слоб і ч
 що пишете мені всі новості і все попросі
 і ще я вам побідомляю що вше попросі
 легка сіг маленький був білш мадонні
 полжа в дві неділі і шлі і зараз темн
 так іх ходіно і там же і в широкі спани
 може темні дліше там і новості
 в мене чорна весте ставш

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Annabergstraße
in Cottbus Lagerstempel
Bondarzschnuk Wasyl

Postkarte
mit Antwort

92

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Назву місця, повіту і уряду праці
писати великими буквами
Рідний край і бюро труда
писати малими буквами

Лісьма 19/III 43 р.
Лісьма від чоловіка
Василя до жінки Таті
і до мамч. передаю
р вам евій привіт.
Жилаю вам всего
найлучого у вашій
домашній житті.
Повідомляю вас що
р. получите окремину
міщо то писаня р. подати
27/IV у 17/IV закаторі зр.мою

An, Кому: Bondarzschnuk Anna

in: Ukraine

вуди: Ukraine

куда: Ukraine

Straße: Paschni Wzi.

Вулиця: Paschni Wzi.

Улиця: Paschni Wzi.

Kreis: Szazo - Konstantinow

Pobit: Szazo - Konstantinow

Raion: Szazo - Konstantinow

Dienstpost-
amt oder
Gebiet: Loimenez - Podolsk.

Область: Loimenez - Podolsk.

Arbeitsamt:
Уряд праці: Бондарчук

Бюро труда: Anna OP.

Посилкою мені шлю щось не везеш, аби мені згодом
було давати тобі щось де брешти.
У неділю 18/кв. отримав 7 пакети.
А перший раз. Ці пакети я ти зробив писав
я їх усі отримав дуже дякую тобі за все
що ти надаєш. Од Степана отримав
уже з писмом і отримав йому уклад 5 ма-
чонку і він отримав він вислав мені 2 пакети
посилку крух і посилку сухарів маю ще
непошукав але сказала перевозити згодом
днів отримав бо талони на посилку в лагори
Тако за одягу не журися чиме одягу
одягає. Сказав мамі як прощай і чиме
нехай не журяться за Степана Степан
жир буде від мене він робить удачу він
від мене 800 кл. Таня і тиня з'являють
новості. Що самі з'являють досвідання

Deutsch u. auf der Linie schreiben | Писати німецькою і тільки на лініїх | Писати німецькою і тільки на лініїх

Absender:
Надавець:
Отправитель:

3971
93
Dorja Masitakun 179
Petrupom str. Lager
ostlager

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Бо так сидиш ти скучно.
Сороси з вми рибей но я не рибей,
в зче не покула. Я вас прому
отшучише-ві новості, але
всиче здоровя, пишіть про
все, бо я думаю, що за наступного
року там є багато нового.
Дякую дуже Марізі за візит.
Мноо-він рідний і знакомий
привіт. Щиро вас віз
нащотто роз. Досвідомки
зновітшом Дорж 40. 2. 43р.

Post

mit

11.10.43.
DEUTSCHE REICH

An, Кому

Dmitro Masitakun

Ukraine

м:

куда:

куда:

Straße:

Вулиця:

Улица:

Kreis:

Новіт:

Район:

Dienstpost-

amt oder

область:

Область:

Arbeitsamt:

Урад праці:

Бюро труда:

Soy Pashkin'zi

Starokostantinova

Kermicmez-podibek

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно і тільки на лініях!

Добрий день мої дорогенькі Тато, Мама, Оля і Катя! Мама
ваш щиросердечний привіт і повідомляю, що я ще до якого
часу пива і здорова, а ви дотаму бего, що мене
бути найкращого в житті. Вашу откритку ту, що Катя
писала і Тато і тітка Маріка дуже щиро дякую, що
ви мене не забуваєте, а я не пива буду то про вас там
не забуду. Нахочує я на старому місці і родив там
саме. Мені пока добре одитись мало в що: вшитись
мене пошила побудоботи такі, що в дома не маю
но це мене не цікавить мене в в дома ходила в яких
привітливих ніт тут маю все та нікуди вийти.
Від дришії тісняю я пошумо її мене добра. Ді її
вчилла пошумо откриток конвертів марок
картині вона вже пошумо. Я тепер згодна
ситу шито на машинці мені кетка все показує

Absender:

Vira Komar

1/ Ernst Bukmeyer

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

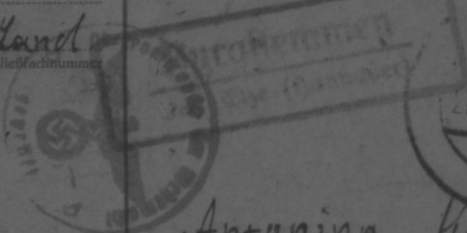
Burgstetten über. Eise. Land

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Zamower

Postkarte

94

Antonina Komar.

Paschkowzi

Starokonstantinow

über Proskuraw Lamteiz

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Konow Himmels

DER FÜHRER
KENNT NUR KAMPF,
ARBEIT UND SORGE.

WIR WOLLEN
IHM DEN TEIL ABNEHMEN,
DEN WIR IHM ABNEHMEN
KÖNNEN

Лист 27/5-93 року

Добрий день ти весел той дорогої родній
я хоту вам описати про своє життя і
придаати свій скупий палкий привіт і
пожилого хорошой жизни у вашій жизни
тако ж і здоровя на багато років
тако ж поспушуйте мене на пишуйте
ні писати і не отвіте ні чого ми ви
здорові і як ви там проживаєте чи
вам що не хваняє та ви так задавати і
може на пишуйте писати ніні та ви може
задумати хочіть хотіть забути то я так як пишу
і сподіваюсь мене. но мені змверєє хорошой
вдєніти і знає як вєсьде но пово
дєвєдєє привіт Очі ніні мару і лєні і
лєноє. братіку дорожєє і вам пово

Копар
Віт

Absender:

Надавець:

Отправитель:

Komaz Netea

d/Brotterode

Thuringer Lager
Hildesheim

Lagerstempel

mit genauer

postalischer Angabe

Мисті 19/IV 1943 року
Доброго дня моє
мамо і сестри
Я вас поздоровляю
ва христіо рожде
твом і з наскою
христіо, воскрес
христіо, воскрес
мамо і сестри

Postkarte

mit Antwort

Назву області, повіту і урядової
писати латинськими буквами
В вой. области в бюро труда
писать латинскими буквами

Brotterode

An, Кому: Komaz Anna

in: Ungarna

куда: Dorf Paschkowitz

улицы: St. Konstantinowski

Kreis: Gaion Kam

Повіт: Podolska obl.

Район: Komar - Zanz

Dienstpostamt oder Gebiet: Arbeitsamt: Уряд праці: Бюро труда:

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

рідні мої я пока живу і здоров
і того вам пишу найсучого
у вас і жити на північ мені
як ви проживайте і як кажи і
мені я хочу писати і я
ми бу хорошо я поправилася
уже мамі нам уяви хороше
жити і воно кудищо усе і
марок ти хорошо де мене не
не ма. уже одинадцять місяців
ми має як дочка з германій
не ма мамі і сестри і брати
поговорити братів і сестер і
сестри і брати розписати вам привіт
усім родичам і мамі і дідукові і з віт

Abfender Olita Dolinno № 184

Altzuppin. Kr. Ruppri n.

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Postlager. Deutschland.

Strasse, Hausnummer, Gebäudeteil, Stadtwert od. Postfachfachnummer

Напиши ми чутка за Ве-
стани, бо хоминодей знаиш,
дуже скучно за збавом.
Бо все в дома е а него никде
нема. Ви како не пишете
си, мене думайте, ми пи-
шете, ми напиши що на-
те си вам дають на тру-
додзи ми не, бо все позитве
знаиш. Токашнсть нешто
тош писати, воз и то не
знаво, що раз по зирне ску-
то додому, ал нитого нез-
робим, я не сама, нас фр-
бачано, буди пива то ко-
мне вернешя. Тоша до сви-
данья. Ветато се пива:
згорова - макушвеня.

25303

Postkarte

mit Antwortkarte

Ukraine

Жамнез-подольна област.

Старокостантиновский раен.

Пост Басешиужи.

Polinno Wasil.

Strasse, Hausnummer, Gebäudeteil, Stadtwert oder Postfachfachnummer

Polinno Wasil.

Лист писаний 20 січня.

Доброго дня дорогі мої мама, брат
Василь, Настя, Ванька. Вперше ст-
ножка свого листа повідомила вас
що я до якого часу живи і здорові
і бажаю вам свого найкращого у світі
домашній тижді. Передати вам свій
щирі далекосторонній привіт!
Напису мені про свої діли і
я пока находитися на старому місці
поблиз там де побала. Дуже на вас
одімаюсь що вже третій місяць не
має ні ва івана, ні здорові, ти то
не пишеш ти мене пишеш тебе так
доходить. По івану послала вже дві
откривки а ответу нема. Напису
ти він хот додому писи, а писи ти
мені напиши де він знаходиться.
Напису тобі всі новості всі, бо
все хотілось знати а ти ти бо і
то так хотілось поговорити, а
письма нема то я хоті написати.
Я вам пишу на місяць дві откритки
до білорусі те позиривати, то напи-
ши ти ви їх помагає ти ні.
Мені і я вам вже писала долина
рідному і хоті писала діти і не
має по лагах, а ма така сідла
же нас а не пишу до мого
ради і до а то все бачила. Каже
що хоті не візла, бо з дому то знає
ком а додому то не знає ком, але
так воно; дуже я знаю що ви не і
випиши бо івану як. Дуже ви хвали

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Judym Andrejko
Mechanische Werke
Cottbus OST Lager

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Добрий день мої родичі маю
брати Євзько, Іван, Володзі
Іван і сестра Ніна. Я пишу
вам існуючу адресу до якого
времні мені знов відлучити
робити

Postkarte
mit Antwort

Имя области, повѣту і уряду
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писати латинськими буквами

in: An, Кому: *Judym Janiko*

Ukraine

in:

куда:

куда:

Straße:

Вулиця:

Улица:

Kreis:

Повіт:

Raion:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Büro труда:

Kamenez-Podolsk.

gebiet St. Konstantinow

Bezirk Jorf

Paschniwzi

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши wyraдно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Сашко! Ласуноі мого життя, тобі уже известно яке життя
що тобі писати, мого і все. До Володимира пишу писма
я отже не пишу нашого уже і якщо не пишу нічого
я хочу переказати до того а він не писав мені нічого
Сашко! Описуй свої новості особливо про своє життя
Як казати жінка, дають чим і колгосп. все все пишу.
Життя погода хороша, ваши, діти все у вітні дуже хорошо
хочу на світанні у город, катався на каруселі і так даю,
світкував чотири 23.24.25.26/11 і оце буду і ти май
світкували. Описуй дві прованці 2/10 видима
вогня, до цього рік все похитав на світанні. воїни
Сашко! передай привіт: Трохимчу. Ладичу. Куцені.
Міланію і всім особам: Будьте здорові. свої родичі
новості свої: Дайте буде рід
Вам — Саш і 5 рід; Андрей 2/10

Absender: Melnik Aleksandr Kalen.

Cottbus (Zwanderberg) Lager 2

Wohnort, auch Zustell- oder Postamt

Rennbahn 2. (Deutschland)

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Открытка 5/8-1942р. Від Сеньки.
Здравствуйте свої дорогі тату, мамі
та сестричку. Від передаю вам щирої
улюбленої привіт і жилаго всього най
кращого у вашому домашньому
житті. В перших строках своєї отк
ритки я хоту сповістити про здоровий
станта вашого з получив
которого ви написало вконтракт пац
ків 4/8-42р. Зогом воко довелі шло ко
і це добре боз вже скучився відати
нісьма. Ви пишете, що там теж
не важно? Я вам віру до на цей час
і дяг такої роботи таке здоровя
не видержить а з ваше здоровя
знаю і мені жалко, що з неурома
і вам дававбе маленьку політ.

Postkarte 98

Ukraine

Hamenez-Podolska gebietes

Stadtkonstantinowski Bezirk

Dorf Paschkirizi

Melniki Kaleniki Nikijotowitschi.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Дорогі тату би в цьому листі пишете, що ви переда-
ли килито маленьку посылку але я її не получив
получив лише здолу всіх 33 пакети за яких дурше
щиро дякую Тепер би пишете що получили трошки
хліба дивіться щоб хватило до мени всерівно пропастим
Мішайте картошку у хліб а з посылками не знаю, якщо
ви живете гірше мене то можете і не слати, а як
трошки куче то вишліть хоч те що за колінало.
Новостів таких у нас немає же по старому дають 2 гр
суп і 300гр. хліба робило по 10 годин гроші дають
мало і за ті немає що купити. Знає тільки кового що
мають пережити у обшарі руській пагір. Тут нас
було коло сотні а там буде коло 200 коловіх буде зради
ко нікого не зробил така життя наша.
Напишіть які такі куртки чи скоро нас пущать додалу
чи більше не будуть врати у Німеччину бо тут нам
темно ми нікого незнаєм. Дорогі тату з дурше прошу
напишіть що з нашими товарами бо у Васьки Андрибового
у письмі було написано що наш товар слабий на зурі.
Напишіть чи ходили до доктора що він сказав, і ще
опишіть шовби за іден що ви ним передали і що саме
передали доз нікого не получив. Напишіть чому ніхто
не написав письма ні Таврило ні Ганчичі хлопці нехай
би з мав шир шиботи. Написавби з моє неможу до мени
всього розрішеко писати 2 листи на місяці. На цьому
кончаю Передайте привіт мамі; Рові Таврилу Ксані
Марсі; Дадичі Ганчичі; хлопцям Кулі Ользі; Довбіччю
Напишіть і шліть до з 44хле кончаю.

Absender: Annerstadtze.

in Cottbus Ost Lager III.

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Mytsch Wasyl.
Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

нісьмів я неолугаю невідно
ні словачник ні від торини
ні від кою кроми на цей
місци поцим в 2 місяці
з доми. Ну новостів нема
ні як к кроми породим
Річниця в мо чебачь
ворін але уже разів з
в були ворони. Незнакомі
ну пока досвідоня.

Postkarte

Vergiss nicht Strassen-

und Hausnummer

anzugeben

Ukraine.

Kamenez - Podolsk.

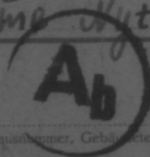
Stato - Konstantinow

Dorf Pawkiwzi

Name Mytsch. Olita K.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

99

Листьмо 31/І-1943 р.

Здрастуйте мої дорогі мамо,
дідуню, бабуню і брат мішка. Повідомляю
я вас що я пока жив і здоров того і вам
жилаю у ваші домашні житні всею
майлугою. Повідомляю я вас що я получив
здочи 2 письмі за 15/І і за 8/І-1943.
і получив 30/І чзр. одержу. Вашні штанци,
спідні штанци, синю сорочку, рукавичці
двікі. А ви писали що вкляли майку
спідню то я не получив майки. Ті получив
посилки 30/ІІХ42 р. получив 34 пакети.
Ну робота мая така сама. погода
тепла, сонце, так що вашні штанци
і шапка непокрідні шлющі ходять в
літні одержі. Вишили так як у маяю.
Харгі нам неполугали поліцаї так
само водять з роботи і на роботу тільки
кромі воли не колч пвстят на виході
у город. а в городі не купити у неділю нічого
кромі виніш ильв на ігень місяць
ми майм одерж 31/І-чзр. бехідний ато
всьо времє ходили на роботу.
учене уже порвалцсь і спідні сорочка
і верхніз горна трохи поладць то уже
ходжу ато усе уже зцілє.

Конверт №3 с вложением

3 × 100 по №223

138а, 148а,

с. Поприца

2442 100
Absender:

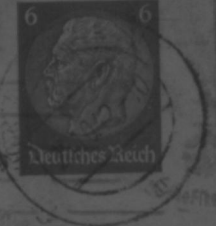
An Alexandr Semenzuk

Wohnort, auch Zustell- oder Postamt

Post No. 10172 Plz. Domau

Strasse, Hausnummer, Gebäudeteil, Stadtteil od. Postleitzahlnummer

Postkarte
mit Antwortkarte

Ukraine

Народ, прошу тебе отписать
мне за моих товарищей Семенов
Антону и Израйльа Васку і дай мнѣ
їх адрес обов'язково. Хотимши
саму перше листів в дзвонку Степану
Леві камильа що в цього поганого
їм не писав і дома як був мого
був в хороших відношеннях, наші
Письми про Надю дуже скриває
да пер. Бел.
До свиданія! Буду відповіди звітрива
з привіттом вам еми
Александр Семенов

Антону Семенову
с. В. Богоріва

Старокостянтинівський
район

Кал'януь Богільської

Strasse, Hausnummer, Gebäudeteil, Stadtteil oder Postleitzahlnummer

області

22/3-44

Здрастуйте дуже різні тато, мама, сестрички
Маруся і Слава!

Листа, которого писала Маруся Бисвітла, я написав 22/3-44
і ще я переписуюсь теж з Ніларенка Петькою (той що був
у Варшаві Бейру) - теж розділ з чим одержав біз нього. Він теж
пише що його так само живить як і ми. Маруся, ти пишеш
мене ти мені найгірше за всіх хлопців і дівчат, так це правда
бо з хви я не вадився і кого не любив з своїх дівчат
[redacted] Глибше ніж тише одруж. що має в ріді
мозолі на руках. Но в мене далеко краше. В мене всі руки
в мозолях і пупирях. Так пишеш мені провідати
це в мене був поштовий [redacted]

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Anton Ochremtsyn

9144 Bd 926/5

Gemeinschaftslager IV
Ludwigshafen a/Rh. P.

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

НПБОН
Письмо писане 5 марта 49
Добрый день мой дорогой сина
В первом строке моего письма
хотел вас попросить что вы
23 марта до которого времени
и того вам все в порядке
ваша до мамин жизни и
Пождала я вас свой щиро
красиво свои любимые жини
лиди доци маленьки Надя
Мамин мамини бейм
сусидам (родники) мамини

Postkarte
mit Antwort

Назvu облаcти, поpту и пpяду
писать латинскими буквами
Район, Область и город куда
писать латинскими буквами

An, Кому:

Lida Ochremtsyn

in:

куда:

куда:

Straße:

Вулиця:

Улиця:

Kreis:

Повіт:

Район:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Х-покойла

Staro-Konstantinow

Zaion

Kamenek-P-ov

Украина

Хочу все повибачити що я так згорів коза мені вте поки
на рив вте прарізані тілами то біда що голодний
ну що мені їсти їсти не має грош хліба і обід зернок сину
і вепри і така моя жметь а купити нема де що ват
і звело білийши а вам ніщо небуу нестаті ви самі
знайте якіми не щаслив мені дуже скучно за
вами хто вам заробить біди не щаслив хліба
малу ви перебуїте. Ніда а тебе прощу матиши мені
ти е корава порое мою що писати тілами не
ма де коли зває побачу моя рідна сім'я маленька
Над сиця мені їаєт ти хто поїхав тіл нас ти ні
чи хто даму вераєт ти ні на пишній мені адрив.
Вселеніє душе дедора і воял вдовженого волиці
і мехалкв де ви воял подробно на тиши мені
нідоки довідан цюлчю тебе крєпко і доу своє дай
скоро мені отвіт від Антон Антоновича
Den Uch n. auf der Linie schreiben! Bitte versenke und schreibe!
Königliche Postamt
Königliche Postamt

Absender:

Soprenius Prossa
Lager Monhof

Wohnort, auch Zust.

Solingen-Ohligs (Rhld.)

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postfachnummer

улица 2500 улица 1943
привет зену хухо хину
зени оо зночи го вочи
супра ху ху гоо
руа берис ао ден поа
супра ху ху ху ху
гаро х моо свит суге ху
привет узоз доно мороз
соу ху ху ху ху ху ху
имоло ху ху ху ху ху ху
у пароз ганаму ху ху
ху ху ху ху ху ху ху ху
ху ху ху ху ху ху ху ху
ху ху ху ху ху ху ху ху
ху ху ху ху ху ху ху ху
ху ху ху ху ху ху ху ху
ху ху ху ху ху ху ху ху
ху ху ху ху ху ху ху ху
ху ху ху ху ху ху ху ху

2626 102
Postkarte

Sedtschua Lida

dorf N. Pohorila

Starokostantinow bezirk

Ham. Podolsk gebts.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postfachnummer

Absender: Dorona, bei

Deutsche Weiraffinerie

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

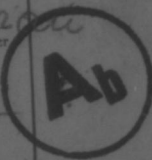
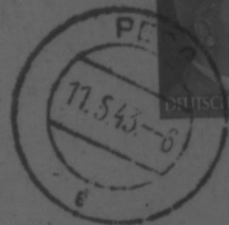
Post Pils ober Donau

Strasse, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

München

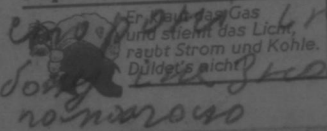
Postkarte

103

моя мама и я
получили письма от вас
и я прочел их и очень
быстро и приятно
то что вы и ваш брат
еще и не уехали
будете родными
матери вы же знаете
то я у мамы тоже и

Faßt Kohlenklau!

Er raubt Gas
und stiehlt das Licht,
er raubt Strom und Kohle.
Duldet's nicht!

Садомович Иван

Син-Космунин

Оккупирован

село Н. паровоз

полк номер 203

509 резервного полка

вспомогательный полк

го свигоний мой поздрав

Зізнаю милоче 2 травня 1993 року нічого
своїх ріднихких пам'ять пам'яті спомину в часі
вони до зриву ден. моє родни є першою з вам
світи серце чим неземний поклон і мером з
вам у соро пам'яті у вашім житті на
рідні сторони і з до которо часу мило
здорово, того і вам мером по з вам не
милого маткоро пона зкнизи под пошкрати
маточко зк здене просити зк вони матк а матк
вдома і пошкрати мо матк мері було зрону
міре отомір под ні зк не матк зупинити
і зк матк зк суде погони зк що пере беру вг
чого панні матк матк суде міре одоце іриві
но не зк матк зк не пере матк не
примієт зк не ба матк мері рідного
іриво у ме мері неві приде зк матк про
до матк зк зк сторони на вк матк
до зк зк і зк зк матк зк
у се пер матк одк матк і зк
раз зк зк зк зк

Absender: .....

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Ostarbeiterinnenlager

Spitalhof

Nürnberg

Dietrich-Eckart-Straße

Добрий день моя
сестричко, Текля.
Твою відкритку я по-
лучила, якою дуже
здаділа на відповідь
тиїм вам другу від-
критку ще пошлю
на одну відкритку від
Македони і писмо
всіх мам.

Postkarte
mit Antwortkarte

194

Ukraine

Супромлюк 5/8 мая

с. Нижня Торогоса

Ст Костянтинівсь-
кий район

Каш-Торогоська обл

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Absender:

*Petruk Olga
in Werscha Klobikow*

Wohnort, auch Zustell- oder Leitort

Salnau Nr. 18

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Gau Rindanau.

мисцями мисцю тоди открито
мисцями якде агорокизнаю
і тилко у мисцю 2 аді диву
ні а мисцю мисці Писа мобі
міка мойого зловилу мозора
він у логірі, поде то з тою
низкою котра з мисцю
до логірі христною буди ст біг
нава до диву Савірі до ста
рших по ка зору і ур нам
ні мисцю по силі мисцю
ро до диву ні по силі мисцю
діві і воні в мисці диву
ні без по мисцю мисцю
ка до диву, до диву мисцю мисцю

105

Postkarte
mit Antwortkarte

*Petruk Peter
in Werscha-Pohorila*

Bezirk Starokonstantinow

Kreis
Kammenez-Podolsk
Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Темпыга Темп

Добрый день дорогой рожени маме маме 8/11/48
Срат периз електрика все приходя балет и
тироцирдачий привит и жилаю шо пайкраших це-
них и в вашому жати и здорови зостанель тиль ед-
срава чого с вам жилаю ствиртку одержала сула
ЗОІТ захку шировацкую ширив миль пидоказ
яти пован ч мни пале пидких змикне тидки
однакова а шо дометит в то всего одержала
2) з на тамчию адрис з панастий и коє в и
характеристинку з получило нова мни широго
шипомачай з с дому томавит и низгасую чгост
томж ким чурка роєил и все ашо вота судити
назвеско мни було рвало полис на ливи рдиз зримо
го повне соизу пидибуло одиху одкой ливута роєил
все зима тут пидулки мот а ениг мало чаша сува
однака морозит теж и вилки вдалостой добри мчурч
пидицит мни тис шокороби йати чимайти чим
полити довличне томаке тило шо розариса селгу
ка пилти и так колочей зривоє злучим дурис
тож тежко жими зк мнн рара койчого пидроблю и
мидто кипоможи а пакот прориси томожи з вил три
мки шо вомотт згисаю зк же дасят з а мидзуб
та ж тоє мидко вонато вани тут мни нужи а вам
удомл згоддуч а пакот мейт в токам за добротот

26/6 196
Absender: Maria Solomirsk.
bei Wenzl Dichtl, in Neustift
Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt
17. Post-Stein, in Böhmerwald
Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stadtviertel od. Postfachnummer
Kreis Krummau, Gau Oberdonau.

Со і вас є ще дві зівки, якко
їрва зовесити до шорку. Допо-
зи тайку камиїти маму, не
пускайте їх по воду, щоб вони
не ходили і камиїти їх, бо
їх немає кому камиїти. Ти-
шійте, яка кутка є про Видру-
ву. Передаю привіт тайкові,
мамі, Андрушці, Вакрові, Фелі, Лео-
нтови, Мейєрці, Антоню і свої
дочкаїтє. Звмінь мамі, що
так мамо написала. Передаю
привіт Габєві і Богє сїмї. Дочці.

Postkarte
mit Antwortkarte

Starokonstantinowsky o-n,

Tele Wiza Pohorila

7
Ozribenzky Birkmaj.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stadtviertel oder Postfachnummer

Лист від вашої дочки Марусі тної.
Добрий день, мої мамо і дорогий брати, та
Андруша. Повідомилаю що я ксиба й здоро-
ва, того і вам ксиламо. Отшчу вам своє
ксийй.в. Жийтйа мое не завидне, такого дня
і такої микунти щоб я не такала ізгадуого
про вое. Дорогі мої мамо, отшчуо вам яка
з мене робота, роблю з Фас. Уйра до Фас.
ветора. влісі зараз. Зксе дуксе одерлася,
так хончу як кіца, не похожа на модичу.
Дорогі мої мамо! Ви писали, що ви мені
всидали посилку, я посилки ще не пошучи-
ла, но зная чи заадроговали ви її не добре
Погийтйа Васрку на пошчу нехай ви справи-
таеть, бо я бильше думало що вона пропала.
Дорогі мої мамма! Я вас прошу, щоб ви мені
доглядали мою оденчу, пересучували, бо як
прійду додому щоб було вв'ісо переодітись.
Дорогі мої маммо, чому ви не пишете мені
писем, я оче вно чиню і вичиню, чи ви не хогі
не писати, чи ви забули виле про мене,
писитйа не забувайте, бо знаете що я на
чужині, мені не вільно багатіо писати віль
вх доіхрийки на одні місяць. Дорогі мої
мамо не плачте і не журітйася за мною.

Abfender: abs Polischur Motra
Kresdoff №13 Post
Wohnort, und Zustell- oder Zeitpostamt
Heida. B. Oberdonau
Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk od. Postschließfachnummer

Postkarte
mit Antwortkarte

Моему 8 1/2 - 13 року
Моему он бабусі горади Мотра
бабусі і татусі моєму
мама і тату побігомим ішо
і неба і згроба і неба
там уєво найлотиого
нема і гора і бабусі
а мамо ішо мені
і там хіт і мамо ішо
ішо мені неба ішо
неба ішо ішо ішо
ішо ішо ішо ішо
ішо ішо ішо ішо
ішо ішо ішо ішо
ішо ішо ішо ішо
ішо ішо ішо ішо

Polischur
Klinow
Kam. Podolsk gebit
Starostaninobsk. Bezirk
dorf r. Pokorila.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

чи би мої отримати поштом ~~чи~~ отримати чини до
писом таких щоб і коженбертом такеломна тільки
отримати ~~чи~~ і ланцель а більш земства мамі і ви
і ви таму а бача прощю в усю землем вислали там
зумаю (писми до крадісара щоб він написав мені
справку щоб ят Україна да мене, передю щоб там
чи руда чи українка до моїм дублетам повислали
то і м нічого несласю а мене передюм то я бачу думе
прошу щоб ви мені і вислали тепера я вам пишу
проедот нештта нештта тоб добре і і добре і зробю
перодоту і ще перорвана мама а бачу думе прощю щоб
чи перорвана замкну а там зробилася і не здорове щоб
би мене неізналиб. Дорогі мої! Мамо мики тутта
мидуже погано. щоб нитакка тяжка робота то
було і фори. А про долгу нам ніякой нитки
німа. із фори знаю коли виїхала а до фори то нит
наю коли приїду. і нитя мое туті нитірише
но тільки нулу нитату зовани. в нісех а получаю
10 марок і в нителю моє оді купила. а вислати
микої нитреба нічого. а нитя а коє буду
нитати. а ви мики написали чи там в фори можна
шо нитати. чи є у вас земід ~~чи~~ що по нитила нитя
нити о нити а там добігана ~~чи~~ перегайте привіт усім
по нити і знаючим собі в імена на тоду нитати

Absender:
Надавець:
Отправитель:

380 108
Werbisla Raja
Otto Galchow Galw.
Lassen 6. Berlin
Parade 1.

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Raion, область и бюро труда
печатать латинскими буквами

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Хривин у Тернопилі
Доброго дня дорогий пане
пане, маю, кука, Саша.
чи ви там поживаєте, як
ваше здоров'я. Я ще пока
живо, здорова. Оз вас
давно маю обір. і оу вас
можу давновати. Бою ілю
зараз зам. Зароз в нас
робота легка, і ілю можу
робити, і ще зараз беру ринки
в індика, овідер і полігоду

An, Кому:

вуди:
вуда:
Straße:
Улиця:
Kreis:
Повіт:
Raion:
Dienstpost-
amt oder
Gebiet:
Область:
Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

Werbisla Raja
Україна
 Dorf W. Pohorila
 Старо-Константин
 Нам. Ровеск.

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Бобру

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Лист пушено
4/18 48 року.

Добрий день іні
векір свої дорозі і
мизастітні таті мамі
Сестра Ганз братік
Ніколаї Іовідомляю
вам щод пока дока
того времкя мив
і здоров і вам того
милко всього найкра
щоо доброго здоровя
у ващій мізні

Postkarte
mit Amt. St.

Картки області, повіт, район
писати повинні тільки в межах
указаної області і сюди треба
прислати дещо новими буками

На, Кому:

Бойтшеку Іосифу.

Ін:

Україна.

109

Куди:
Куда:

Страße:
Вулиця:
Улица:

Dorf. W-Pogorila.

Kreis:
Повіт:
Район:

Утаро-Константиновскій.

Dienstpost-
amt oder
Gebiet:

Kamenytska. Podolska.

Область:

Arbeitsamt:
Ряд праці:
Офіс трудо:

III

Перше за все повідомляю вам про ваші
посилки, намірив кошти ви вислали
последній раз за котрі дуже дякую
Отримав і від вас вже виплатив 3 місяці
пока я був на місці то получав посилки
міні турчелам сюди і я вже третій
місяць до вас пишу в це перше я пишу
чи ти прошу дати відповідь і поділитися
на мене про виплату і все думаю що ви
її виплатите і зараз кажуся од
города Ренн 50 кілометрів від Парижа
короче так

прошу вас як можете то
затім Девідом Доса

Absender: beim Ortsbauernführer
in Michaelnbach
Wohnort, auch Zustell- oder Leihort
Ober Donau
Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk od. Postschließfachnummer

направили писма від
Володки Камної негінї
і від Тани та направили
от Тимошука Василя
але він родити від мене
триста кілометрів а
біжимо ні від кого
нашиму кітчану писати
Донобачені

Postkarte
(Antwortkarte)

ukraine

110
Kameno-Podolsk

Starokonstantinowskoho pruz

Dorf N Pohorila

Deunco Mikitta

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Після п'яти 27 верня 3 місяця

Після від вашого сина Івана до своїх рідних батьків
у перший раз я довго часу був здоров; того вам
багато придам свій щирий та сердечний привіт
братові, мамі сестрі Дусі братів Феді та Івану
І вам откритки полубив. Як писав 18 та 22
того я полубив 23 у червня ви мені пишете
що я зараз роблю починаємо сіяти знову
Дуже мені незгодився, коли пройшла ви мені
чи я маю у чому ходити пока ще є пока я усім
задоволенням. Новітній у мені немає нізм
маю іде поспарошу як полубити мое післо
напишіть мені новості та своє життя
напишіть ми беремо у шкільну чи ні.
Та Дусі та Івану оттого я полубаю післа

Absender: Polamartsewski Anton
Winkling No. 9. Haag
Wohnort, auch Zugell- oder Leitpostamt
am Hausweg Oberdshaus
Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

22 / VIII - 43 p.

Вспомыюте мой
голоси погимери, мамы,
мамо и пади, и вперу
за все синому вас
новигомини зо и
куб и згороб того и
ване думано у вас и
гомади мизии ине
новигомини зо и
ване оупрамы
памяти за рый ван

2535

Postkarte

111

Polamartsewski Wasil

Dorf Muscha Popariba

St. Staro Konstantinow

уебит. Каминьз Подольск.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

щиро дякующо. Ви мене не
забудьте а пишіть мені всі
ваши новості, які у вас дісталися.
І за вас не хочу забути
бо ви більше є родними батьками
і до вас також стараюсь писати
Моя жінка середіє по дні
мучаю за дитини що не можуть
випряматися, тут є паніка то
що народ сам себе воює. по це
все може перешити і францізи
всі дойдуть. іще повідомлю що
ваши швейси получили б пакун.
він у вас ідуть вам по
вистам. і вам рад що постане
не приймають. а фотографію
тут дуже трудно зробити, але
і вам це виміло. Сили добігати
мої родинські матуся і маму
прошу передайте привіт всім
і мімізі панамці і мога їх рісень
получив як привіт моїх газету.
помогти, що ідеє, Амур
добігати, вам всі Амур

добрий день до мой дорогий родніс
Мату! Мама! Братіки Тетя!!! Дядь!!!
Сестричко Дудз!!! Я вам пишу що в
докоторого Брінг жива і здорова і
того вам жилось у вашій дотамній
жисті. Мату з вами откритку получили
28/11 доктору з вам щиро щиро дякую
дуже добу откритку з пакью коли з од-
ржало вашу откритку вкрито з заплюккан
не читавши її коли вкрито і стало
покутало. коли мені той пакья коли
в откритку написали що миті. Я знаю
щоби обидились але з цього не вичуто. ло-
тепер хочеть зматі що написав
з вам скажу писали тоді з добу
а мені паріка сказала хоті бою
мені і сказала неписи до дому но
мене скортіло знати. Населі це все
неправда то теж не добра боже і Ноль
знаю і вона писала до дому щоби не
недовольна. може це теж бути через
того дорку голову і поро добрість вона
недовольна. Як вам інтересно то открит-
іте Нолі. Боже вігца так кто високо
читає той мизько сидіє так і мат тут
боже три тут в оле так Ноль тако
що мизького писали а з трипува те
добра но зането не захоплю трапати
тоді віль і побудила і судила що сто
виль те пері вильшю. але вона те-
пер може вольне що кама откритку вк-

Absender:
Надавець:
Отправитель:

26/6
Jüri Anna
Mei in Dobl

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

bei Heiligenberg
Post Weizendörfer
of. 6

Luci big Jani go choix
pochnix go mama i mama
Зграствуйте moi mama
'mama я вам извѣщаю
что я (ваше) до которого
года жива здорова
гого; вам желаю пере-
дано я вам свой щирый
i низкий поклон i желаю
вам всего хорошего
жить у вашей старенькой
жизни.

Postkarte
mit Aufdruck

Цяву область, повіту i уряду праці
написати латинськими буквами
Район, область, бюро труда
написати латинськими буквами

In:кому:

Jüri Якову
Jüri Якову

In:

куда:

куда:

Straße:

Улицы:

Улицы:

Kreis:

Повіт:

Raion:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Старокомет. Н. М. Шинь.
St. Konstantinow
с. Н. Погорина
dorf. N. Pogorila

Вашинь Погольк
Погольк

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши wyraдно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Тато і мама з вами ізвітаю що з жовту
по старому роботі хваїає мороз з днём
підбілюється, туди і новосудів кидає таких
зараз тут зелений зв'язта із шовк, почались
по мені дунсе роздвоє сушко велике дуб
веселилий я була у церкві, а у днём дуні
холодні дівчата а зараз сушко і плачу на
як ви живете бо я незнаю ви за мене
до всім забули з тини, і тини, а отвора
нимає напаміть як ви правели свідія
там без мене бо кері то дунсе важеко
на серці каїно з усе вас небагу рід і
некує мови правду, кам емитесь то всім
така рада що аж тазі мітаюїв роз і весело
тада з каєю що з вами збо рила
До вас дайда і рій тає

Ще трохи
підписати
дописати

Майже
маркет і диміти

Absender: Anna Kowalesch

an die Bund Obergrünberg

Post Munzbach O.D.
Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

У нас вие подимам
сина и вие нара
гумнен и розриси.
Тока госвиганя
зостало неба
и згороба и розо и
банац не не.

Anna Kowalesch

Faßt Kohlenklau!
 Er klaut das Gas
und stiehlt das Licht,
raubt Strom und Kohle.
Duldet's nicht!

Postkarte

Ukraine

Sakow Kowalesch
Thum. Podolsk gebiet

Post L-Konstantinow

Dorf N-Pohorila.
Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Открытка № 11 / 1943 року.

Докладом всім родним сусідам
здаромим товаришам.

Открытка від вашої дочки Гали.
Доброго дня ви всім моїм родним тато,
мама, сестри Марусю у вас бабці, дідусю.
передаю я вам тепле сердечне молодеческе
привіт і що я певно і здорові і го і ви
живете у вашій ділянці і щасті. І вашу
открытку получила за которую дуже
любезно дякую що ви мене не забуваєте
котора була написана 23/11/43 року.
Гали я певно нічого, не славно. Робота
важлива не має такою такою як була
на весні. Дочка всім коханим картошечку
всіх усім сім'ю пишеться.

Absender *Franz Lindinger*
Teichl № 3 Post Sallspach

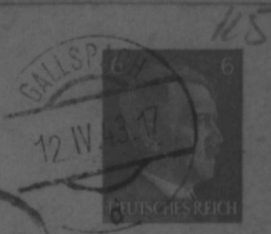
Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt
Aber Donau

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließer-Nummer
*Мамы & боє воєводу
240 Камину в горах по
Вас уєрє ково ба нєчєтє
во бу маринє вє мєво
кємачєнєкєво нє мєрєвє
дєрєво чєрєчє в гє вє
вєрєво нєчє Каминє сип
вєрєво в дєрєгєво бєн
нрєд им нєрєкєтє мєн
нрєд нєчєн і мєн нєчєнє
Лєдїгєвє Тємє нєчєнє
дєрє анбєма мєнє*

Er klaut das Gas
und stiehlt das Licht,
Er stiehlt Stroh und Kohle.

*Хайтє колєнкє!
Фрєдлє Бєнє нєчє
Кєрєчє - нєчє гєтє*

Postkarte

Polischka Dmitri

dorf N. Panovla

Post Stolzalmandivole

Kap. Bodolch

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließersnummer

117

Листо писано 11/IV 49 року.
Листо від вашого сина предіде
своєю рожитицею татами і мамачи
до Республіки. Здоровствуйте свої
дорогі мати і тато і до вас
пису писано переказом і вам свій
книжечка серцеви привіт і щиро
вашого люблячого у вашому домі
востанок. В вас сподіваюся
і в мене писано, написав в вас і
ви в обох пишете що ви від мене
теж писали, пише те що в думер.
Леті даромі тому і не думер і
ошибу родно у багатого папа ніколи
думер родне мені так що тому не
думер і не живиев на мене і я
весь твій син преді і до вас не
сердоще, пишу писано до вас і в
мені пишу і тій люди що твої
батьки на тебе дуже люблять
каються на тебе що ти не пишеш
мій до них навіть, мені марко
крас. Як до дати то буди писати
до вас писано гасити, так що
я не пишу тебе що і пишу що до

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Luzyn. Flusa
Janke Jozef Wilm
Post Brughem O. P.

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

26 kwietnia 43

*Zdrastuj choroba
starczyo jako przednio
moe i swie cyrany pro
ket znowo mab ete
wsenoda biez dobro
zdrowie z twoj usnad
k tuf i zdrowie aze
zdrastuj wuj moe doroz
radzina i sestrozina*

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повяту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами

Ному: *Luzyn*

куди:
куда:

Straße:

Улицы:

Kreis:

Powiat:

Rajon:

Dienstpost-
amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

2 - Podgalec

Str. Wostankowa

Wojew. polski

miasto H. Bogdan

Absender:

Hrabeschuk Stefan

Postkarte

Flotzinger Post Peterstirchen

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

bei Ried: J. O. D.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

мина мамин

мени при мобили

ее бурн. б.о

мина мени
Ботуні мама

магиче мобетині
Досвідання україн

Киевская Украина

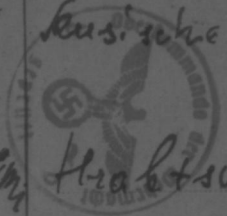
Храбешук Стефан

г. Тарнополь-Подольск

г. Старо-Константинов

д. Виска-Похорон

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Открытка 23/V/43 росс. від брата
євгена добрий ден на вечер мима
євдочка та моя племінниця твоя
Перше завжди передаю я вам свій
сирдечний привіт у відомляю я
вам що я до некоторого времени
із здоров'я того і вам желаю
всего найкращого життя мима і
євдочко висилаю я вам ~~своє~~
фотографію ^{на откритій} я висилаю ~~до~~
то мимуть що пошлени то і вам
висилаю Привіт вамому ^{ма} таті і вам,
Твоя ~~дочка~~ ^{дочка} ~~євдочка~~ ^{євдочка}
Традич. В. К.

15147 Dixon Marija

Україна 118

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Ostarbeiter-Lager
Rionzi

Lagerstelle
mit genauer
postalischer Angabe
Duisburg-Hamborn

Postkarte
Duisburg
15.11.43

DUISBURG-HAMBORN
15.11.43
DUISBURG-REICH

Назву області, повіту і уряду пра-
писати латинськими буквами
Код району і бюро труда
наклеїти латинськими буквами

пущаючий менє на україн-
щині 13-го Вересня 1943р.
добрий день чи вечер
мені мама і мама
милого і немає і мама
стала і жінка і малюнок
просьба тинку побігати
якби щоб доживати
часу життя і здоров'я
і море вам мілого

Собому: Dixon Juan
до: Dorf W Pohorice
куди:
куда:
Straße: Starokozjutino-
Вулиця: waka Обриха
Край:
Kreis:
Район:
Повіт:
Область:
Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

убавному житті і побігало вам
Deulich auf der Linie schreiben! ~~Писати тільки на лінії і тільки в лінійках!~~

якщо вам даю проби мимозаду,
і мимозаду даю вам ніколи мимозаду
отримок аміні при як мимозаду і ділим
ванізотти патисати мимозаду думи
досади мимозаду замимозаду і мимозаду мимозаду
рі бої димозаду мимозаду даю думи мимозаду
ти що вгаля мимозаду а мимозаду мимозаду мимозаду
мимозаду мимозаду мимозаду мимозаду і мимозаду
замимозаду мимозаду і я мимозаду мимозаду мимозаду
нісма мимозаду і я мимозаду мимозаду мимозаду
і димозаду мимозаду мимозаду і мимозаду мимозаду
мимозаду і я мимозаду мимозаду мимозаду мимозаду
мимозаду мимозаду мимозаду мимозаду мимозаду мимозаду
мимозаду і мимозаду мимозаду мимозаду мимозаду мимозаду
мимозаду мимозаду і мимозаду мимозаду мимозаду мимозаду

Absender:
Надвонець:
Отправитель:

Ostbahnhof Lager

Hamborn

Lagerstempel
mit gegenger
postlicher Angabe

1910/10

мач на ригу України
здраньби моє діти
смирно діти, а не
мач і мачі діти
новодіти я бачу що
діти моє діти
і діти і діти бачу
моє діти смирно
новодіти я бачу що
бачу діти діти
я діти в діти

424 Ukraine 119

Postkarte
mit Antwort

Назву области
писати дати
Район, область
писати дати

DUISBURG-HAMBORN
1910 13-17

DUISBURG-HAMBORN
1910 13-17
DEUTSCHES REICH

Titel schick Jarwdocha

in: Wischepofocilo
Strasse:
Byzant:
Kreis:
Honor:
Rajon:
Arbeitsamt oder
Gebiet:
Arbeitsamt:
Honor:
Honor:

Absender: Anna Poidzik

Oberplan №14

Berdonare

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Щодо мого 23 марта 1947 г.
Письма о старом доме в
Хорошине мангачи и старом
доме в пратика жопни гелмадо
Салмис мойи жопни
мангачи и старом доме
и старом доме
Коло мена обигонимас баш
и старом доме и жопни
мой жопни мангачи
и старом доме
ола жупа и старом доме
Баш жопни мангачи
и старом доме и пратика
Питиго баш Бити муро
супонени галко крайи
Питибу и мангачи баш
мангачи Бити мангачи
Хмангачи и жопни
Мангачи

Postkarte
mit Antwortkarte

120 6 6

Christya Poidzik
Halogon Spusni
Dorf Wischitscha Popowitz

kreis Starokonstantinow
Kaminetzpodilska oblast.

Ukraine

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Absender:

Надавець:

Отправитель:

Polina Vasylia.

Ozfelderkaid 24

№. Krustan

Lagerstempel

mit genauer

postansicher Angabe

11/8-13p.

Ozfelderkaid.

Добрый день доброй ночи
всего хорошего. С любовью
спрашу на сентябрь у
первого сентября и в первом
сентября поговорим тогда
давайте поговорим и тогда
давайте поговорим и тогда
давайте поговорим и тогда
давайте поговорим и тогда

121

Postkarte

mit Antwort

Назву области, повіту і уряду праці

писати латинськими буквами

Район, область и бюро труда

писать латинскими буквами

An, Кому:

Polina Vasylia.

in:

куди:

куда:

Straße:

Улицы:

лица:

Kreis:

Povit:

Район:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Wyscha - Pokorila

Krynyschna Toka

Stara. Konstantinow

Podilia.

мысли Дарю пиши пишу вам это письмо.
у меня радио было до радио до радио.
до радио до радио до радио но радио до радио
на радио и радио а радио радио радио
Дарю пиши и радио радио радио радио радио
на радио радио радио радио радио радио
мы радио радио радио радио радио радио
у радио радио радио радио радио радио
Дарю радио и радио до радио радио радио
у радио радио радио радио радио радио
у радио радио радио радио радио радио
и радио радио радио радио радио радио
к радио радио радио радио радио радио
у радио радио радио радио радио радио
у радио радио радио радио радио радио

у
до
на
Дарю
на
мы
у
Дарю
у
и
к
у
у

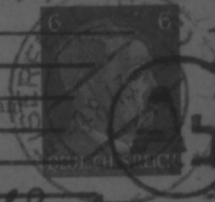
Deutsch u. auf der Linie schreiben! Bitte veranloßen Sie mich zu schreiben! Bitte nur und nicht nur in den Linien!

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Boitschuk
Wasil

Ukraine 129

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і уряду праці
область латинськими буквами
Район, область и бюро труда
район латинськими буквами

Boitschuk Post

Ab, Romy:

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Lager Kohlenbach
Emsfeld / Sieg

Державо привітати усе
коштові діти про-
сина Автомоби Тами
кони Марузи і всім
родина і жаконим
і державим привітати
від мене і від бора
міти насмі що ми
доконшого часу ва живи
і здорові. 8/VIII 43р.

in: Украина
куда: W.-Pohorila
куда: W.-Pohorila
Влада: W.-Pohorila
Улица: Staro-Konstantinow
Kreis: Staro-Konstantinow
Повіт: Kam. Podoluk
Район: Kam. Podoluk
Dienstpost-
amt oder
Gebiet: St.-Konstantinow
Область: St.-Konstantinow
Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши wyraдно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Добрий день мої дорогі ріднім! тато, мама,
брат Федір сестра Фрешка Осип і всі родні
і знайомі пишу з вам. що з докторого часу
жив і здоров і того сам шилав найкращо-
го життя і здоров'я у вашій домашній справі
Пишу з вам що я працюю на ті самі
роботи і ті самі зарплати і з тим самим лю-
дьми. Пишу вам що я отримав 7 посилок
котрі ви вислали 1 тубакю 2 круп і 4 коробки
Прошу вас як що можна то вишліть ще
тубакю і круп чи пшоно, або одною тубакю
за тубакю тут мова вишліть, хліб карто-
шки. Дорогі ріднім не думайте що я
не хочу писати до вас часто писати
открітими нам віддають одну з дві на

Abender:

Italia Christovora
bei: **Josef Nodes**

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Waltersgrünerhof

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Post Schwarzbach

Ober-Donau

*Україна
Христоворова
Терасинська
Вулка Торопіра
Старо-Костянтинівка
нівекай Район
Костинська Торопіра
река область
Христоворова, бара*

Postkarte

Ab

An *Christovoro Karasem*
in *Vesckera-Phorila*

det Konstantinov

Ukraine

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

днем пущаючий і вється
добрий день дорожці моя сім'я
дорожці матуся і мамуся
спомігати маминки Люба і
Золодзя і Понд перш за все
по вігненью а вам моя зм
ва і зупрова і ного а вам перш
дорожці мамуся ви мене трош
за карточку моя вже знає
з мамікою і мамі мамини
по дуси як по дуси по ви
милія дорожці мамуся а родина
в нас така настала мамуся
мама розум родина родина і в
і молотом так то втрачає ма
мама розумо адина втрачає
втрачає горизонті родина горизонті
і до деякої дини так і втрачає
родина і втрачає втрачає
втрачає втрачає і є то зм
зміни і 75 ліва зм
і 50 штук зм і втрачає
на с дні і зм по дні і зм
і втрачає зм і зм і зм
родина зм зм зм зм зм
дорожці моя зм зм зм зм зм
скоро і мамини мамини
родина і зм зм зм зм зм

Absender:
Надасени:
Отправитель:

Lager tempel
mit genauer
postalischer Angabe

Писано 27.8.43 року.
Здраствуйте мої родні
татю і маму, побіди-
мо! Вам що з тиб і
з здоров'ягої вам шилаю
і ващому домашньому
щастію. Варезаго веім
судежані вмі родні
привіт. А також
привіт дідзю і зідзуні

124
Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
район, область и бюро труда
писати латинскими буквами

An, Кому:

in:
куди:
куда:
Straße:
Вулиця:
Улица:
Kreis:
Повіт:
Район:

Dienstpost-
amt oder
Gebiet:
Область:
Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

Dimitro Pogoriba.
Post w- Pogoriba.
D- Pogoriba
St. Tronzeantebnow.
Tb. Podobvska

VII

Мене дуже турбує ваше безпоміжне становище,
якби зараз митець, да і пока науку надуває
погано, робота моя науку валяє, але
митець мене добре що відбуваються неможі дощ
і счас підтвердять бме родити науку зводі
роботу разні сформі, робота дуже цікава
і воно кмі правити. А і рік тому що єсть
уже мову, що що ког той мотти догада.
Зоденно і пока ще забезпечити до нам час
і к мити що пор вейд. Дуже вас буду
просити. за мотити, як що єсть то
погадотиниє виміт, до мф і це менше
поуграєме, поуграємо чонанітєм перекази
целмає, відомою полугало нестєм. подє
досвідателю науку оубейд фактєм.

Absender: zum Vatersbauerküh-
ner in Michaelenbach
Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt
Oberrhonau
Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk od. Postfachnummer

Postkarte
mit Antwortkarte

125

Ukraine

Мені пишемо 28/II-48
Мені біг вашого сина
Горна го чохів погуму
Батьків з негов за все
хочу вас збідомити, а ви
з мив здоров і мою
вам багачо пишучаю
з вам ебіт пишучи ма
сердечний привіт. Матко
Мави, есенті, Дині, феті

Kreis Hameln-Pölsen
Gebiets-~~Hameln-Pölsen~~ Konstantinow
Dorf H. Pohorila
Danko Mikitta
Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postfachnummer

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Милібрінд
Анна

Lageort:
mit genauer
postalischer Angabe

5 Слунд 41.

Добрий день мби родни
всі тато оль татя каця
німа пригадаю л вам сві
привіт з мурманскі на
Україну дкби там прожив
авти дк ваме здоровяко тм
всіх яще жива та здорова
пока а вам жилаю всего
найцого у вамалу жини
всіх нашіст щини дкби
живете яку роботу робити
що сестрички мой допогнкі

Postkarte
mit Antwort

Назва області, повіту і уряду праці
писати на чинських буйвах
Район, повіт і бюро труда
писати латинськими буйвами

in:
куди:
куда:

Ан, Кому: Милібрінд Анна
и К Е А Т А

in:
куда:
куда:

Straße: Dorf W-Pohorila
Вулиця: Старо-Констант.
Улиця:

Kreis: Kreis: Kreis:
Повіт: Повіт: Повіт:

Raion: Район: Район:
Dienstpost-
amt "oder
Gebiet: Район. Подольск
Область: Область: Область:

Arbeitsamt: Уряд праці:
Уряд праці:
Бюро труда: Бюро труда:

маленки поблядт ги сусу зают за много до зурми і зурми
сугаю за ними а бо жими як нагадаю за них то ним
оту витримати і оте хитило побасити всіх
вас таму су мой дорожкки доглядати систричків
маленких щоб вони нібули обіжакі і хай мати і
їх уолідає капишій того хрисца померла оу того
і знаю хто помер як і поїхала дурми багато од того
вони вмирают капишій про все про родитів всіх
як вони живут ги іван тими німа капишій
того датко іохим нічимі тими пісна кихай тими
поц ідно сілово капишій бо і дурми обіжакес на них чо
вони тике забувають а дїх кіді вєвіні ги забуду а
датко савка тими кихай ги забудувают тими вайтис
капишій тими іцокоим сказала на вас як була в
домея то тибі жайтис капишій ви багайтис тими вє
всі тими новості і вас прошу щоб ви німму до вєрне
ки щоб вона поворожила за лєси чо ^{добідає всі} ~~тими~~ капишій тими

Denklich u. auf der Linie schreiben! Linien präpariert i. ritz. ki na dñirax! Linien vncno i toľko na dñirax!

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Wantschub Maria
Bamberg Schlienfast
Deutschland

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Лист писаний 30/12-43р.
лист від вашої невістки
марій. Доброго дня або
вечора дорогі мой рогні
тата гана і гана новідом-
ляю в вас шог до которого
часу нахожусь жива і здорова
і того в вам пишу всього
найкращого убавіть домашню
жизні дорогі рогні тата
і гана пишу в вам шог

An, Кому: Dawylowa Anna
in: Dorf Wysoha Bohorila
куди: St. Konstantinow Kreis
куди: St. Konstantinow Kreis
Станція: St. Konstantinow Kreis
Вулиця: St. Konstantinow Kreis
Улиця: St. Konstantinow Kreis
Kreis: St. Konstantinow Kreis
Повіт: St. Konstantinow Kreis
Район: St. Konstantinow Kreis
Dienstpost-
amt oder iber Post
Gebiet: Schepetivka
область: Ukraina
Arbeitsamt: Ukraina
Уряд праці: Ukraina
Бюро труда: Ukraina

щод вашу открытку получила за яку з вам
щиро і щиро дякую щоби мені всежтаке пишете
і не забувайте я думала що ви вже за мене
забули аби всежтаке не забувайте ви знайте
дорогі мой родні ви знайте що з вам опину
коротенько про своє життя може з вже вам писала
але ще раз напишу. моє життя таке як вам
новико бути відомо мені живця так ото вам
сказати не погано йсти маю що до волі і вдутися
тоже і вдалкутися тільки що того погано що дуть
додому скучно така найде година що витримати
не можу так додому хочу аколи єду то в мене
на думці що єволюд вдова дорогі мой родні ви на
мене не обіжайтесь що з вам часто не пишу бо не
можу колиб могла то кожний день слалоб ви коли
получите цю открытку то одразу напишіть мені
якщо одведати писав до невідомки марі і привіт родичи і друзі

Absender:
Надасць:
Отправитель:

Solomniuk Zori
Dz. Solovkaid 18.

Lagerstempel
mit genauer
postfischer Angabe

M. Krumm
Ober-Donau

Бачинась, говорила по
ти со будим ти говорила
та боштин. Тепер буду
Кичотин. Новості
таких і не/сеши
немає усе пост/аюу
Переговорте прубити
дету підписи і/надо
Прубит від Насел М/рпа
І прубити твої бачинає від.

Postkarte
mit Antwort

Назва області, повіту і уряду праці
посланими бувають
Район, область и бюро труда
писать жителями бувають

An, Кому:

Solomniuk Zori

in:

Wyszka-Pokorila

куди:

куда:

Straße:

Taritscha.

Вулиця:

Улица:

Kreis:

Povit:

Staro-Konstantinovo

Район:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Podilia.

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши wyraдно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линии

З 11 червня Добрий ден моя сім'я брата
Андрюша наша сестра Аніска та мейстріца
Галина. Перш дався до вас повідомляю що
я живу та здорова чого і вам бажаю від
щирої серця від щирої душі а від Бога добро-
го здоров'я і найкращого лобачиня. Андрюша
пиши мій своє здоров'я як катера т воє часу
ти за мене забуєш що не пишеш листів
усі за мене забуєш і давай ніколи
в житті не забує кроку дорожї не змуриш
в шопи все у народки проки сьмію додому
бо влас за пиндик зелени свята моя
нагадаю все моє проки жайко моє в мене
у дома бо з вше скоро буде рік зк з вами

Absender:
Надавець:
Отправитель:

129
Kometsehlag 1.
P. Oberplan

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

D. 10
Dobro zut

Листе до Берлина
Лист від вашої
родної Сани до своїх
родних рідняків
перше забере дозволе-
нн опублікувати в своє
жизні пока добре
вчленим ходити
і в шо пети і пока
дуже добре мухи
жити добре

Postkarte
mit Antwort

Надати відповідь і уряд праці
писати латинськими буквами
Район, область і бюро труда
писати латинськими буквами

An, Кому:

Solomon Franke

in:

дом №- Ponorica

куди:

куда:

Straße:

Stadtkonsynzienstr.

Вулиця:

Улица:

Kreis:

муні район

Povnit:

Район:

Dienstpost-

amt oder

камуна подієва

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Oblast

Уряд праці:

Бюро труда:

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши wyraдно і тільки на ліній! Пиши ясно и только на линиях!

і титицею опити і мими збедо що
 збедома робага змама як вони
 живити що вони мають і чи вони
 не збеді хати сидат чи прихвиль
 і чи збеді наступа чи мотицею
 збедом. Н. Ч. К. то буде збедом. д. о.
 чи ваша гона здорова і тола і
 наступно і вона чи вони вилки
 і я мамі послала хортючку чи
 вони полупти бо я їхну полупти
 вони писали по крову займа
 який ніжурку крохитой збед
 збедом збедом паробом маміно
 молодти. титицею ніжнівагітисе
 чи мені моті титицею і писали
 ави чи полупти чи експовитице давай

Завжди пиши на лінії

Не пиши на лінії
 Пиши на лінії
 Пиши на лінії
 Пиши на лінії

Absender: *Temschuk Nina*

Надвєць: *in Untermoldau*

Спиритито: *уау Овєз, Дован*

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Лист 27 червня 1943р.

*Вобрий дєкь нає родки
тату маму Ваня Катя
маленькїє дєкїчок пере
даю я вам свїє ширє сер
дечникє прївет вїд сватє
Бога дай вам Бога
добрє здоровлєя у вашєму
важнїєвому життє
Маму повїдомляю вам.*

130
Postkarte

mit Antwort

Назва області, повіту і уряду
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писати латинськими буквами

Ap, Кому: *Темчук Наталі*

in:

куди:

куда:

Straße:

Вулиця:

Улица:

Kreis:

Povit:

Район:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

130
Вича - Тогорна
Старокостантинівка
Далон
Кам'янець-Подільська
Область.

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши вразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

що я вашу открытку получила за которую
я вам шлю дякую що ви пишете до мене.
Маму кажи мені у гошу ходити
і чи маєте чим прати чи маєте у гошу ходи
ти до я маю у гошу ходити і чим прати а своїа
дві блюски порвала а спідвиці ще усі добрі. Маму
пишу я вам що тепер роблю коємо сіно і почи
люк ви уже знаєте як коло хоси треба народити
ся але уже привикла навіть нездається що тяжко.
Дорогі маму напишіть мені чи маєте заліз
Маму як ви там біди без корови живіте
як твоя маленькій жейком даз молока чи вів
келачи. Маму у мене є 1 корві то ми ївот
ає молока. Досвідка пишу вас усіа крепко і
передаю усім родини привіт і усім сусідам і шлю
раз досвідка *Милена Діна.*

Преправителю

Absender: _____

_____

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt
_____

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer
_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

Postkarte

Ukraine

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

одн. Овча стана
чирновскый р-н
с Н Торопина
Обинодой Мизан
Гвановит

michael Nederek
mitler 4 Tronant
am 13. 23 km 4
Perq oberdona

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Дорогі мої Шаїнку і Шаїшко я Вашого
люблю одержувати і в мене
завжди і дарую Вам зодолі. Гарно
сердечний привіт. Дарую Вам
до цього до вас. Ви там ще
зодолі. Зв'язати на зодолі
своїх діток, що не можу зшити на серці
було висувати це зодолі зодолі за шитою
ми і чий родили дві неділі. А тепер з
зодолі градірувалася на великому
вигляді. На тім на Україні не маю
шитою пост карію тисати. Вигляді
що вислати два пакети з їх поді не
одержувати на зодолі одержувати. Ви там
за дровами зодолі, що даю хай і шитою
за те даю ваїні тисати. Вислати кошту
зодолі приїду не маю коли зодолі
Більше не маю що тисати. Даймо з
Словородок і з зодолі (васіюна)

1520 137
Absender:

in Panketschlag 12 Post

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Horitz bei Dossau

Strasse, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Postkarte

Agries

Отрим уже писемка поштерил
тепер пошти пошита
тепер тату величїт
мїні не турку моя
цирковїна итут нахсют
шо я руско я воим
уже писемка шоб ви
вїспати по незмаю ичи
получити те писмо і посила
ват портошну із себе
пока Госвїдїтїи

Катяково - Богдольска
Область
Старо-костянтинівський
Район Село Вилца Богоринка
Получити Федячку
сенену Василівичу.

Strasse, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

6 / V 1942 р.

Твій татко листав українцю. Добрий день твій дорогий
татку мамку квітко передаю вам привіт і пої
хазії і твій чоловік із сербії передає вам
поклоном і передаю поклоном маминькому братинові
колі. А ваше післо получила чотири татку
вм паміти скілько тут сім'ї з хазіїв всім
дум ч своїм а пшироху іден сербії і хазії
і іден хазіїв українцю таток маме пасе
і однос іженя робити тут у правлі паміти да
Феору де вона ви паміти моя тут поді
носила багата дуже
татко.

Сосновка Сергеев
Сохацкий Сергей

Wohnort, auch Zustell- oder Leihpostamt

Postkassette, Hausnummer, Gebirgs- oder Postwerk oder Postschließfachnummer

Herr
Schulze Buxloh
Ober Allen
Über Werl
In Westfalen

Postkarte

133

Stadt Starokonstantin
selo Witscha-Pohorila

Вербизки Матчи М.
г. Старокопчантин
с. Вуца Поропна.

Добрий день тата, дзедз, Клавді,
і Сева зк. Ваше здоров'я і зк ви
щивайте. Зараз знаходжуся
в Німеччині місто Рупертс-
в Бердичіві з роду в'їду курсь-
рою получає 240 крб. і даю
мені 10 едтих горьда тб ми
з Тавліком зкось обсадили
зраз з роду в хаздїна і їти
хватає і родити ти може
стало кароче і жене.

Внас в Бердичеві моді віді-
вани вроді 23; 24; 25; рк
і з понав. і таким спосо-
боїхав. Ви зк будите писати
письма до Тани і Раї то на
мишенте їм мій арес, а їхні
мені напишіть тім може зк
раз вони десь дитица. Тока до-
ві дані з привіт всім Тани Раї.
Мій Товаришам.

Absender: L.

Anna Doroszlavicz

In Untermoldau № 21

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Gau Ober Donau

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Вітання до всіх членів родини.
 Добрих днів надіюсь, що ви всі
 здорові та щасливі. Я пишу вам
 з цього щирою серцем, надіюсь
 і ждучи вас знову в наступному
 році. З любов'ю та ніжністю
 маю вас усіх. З повагою
 Анна Дорославич

Postkarte

у м. Камінець-подільський області
Сторожинецького повіту

Село Више Гогорина

Дорославичі

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Дорога і мила, сміливо люблю, і
би мене прошити щоб в ваш характер
за було тілого я вам напишу з нею
Балі подаліс її дуже добре і вона
так зміцло вдова і широкравельне
і непоходат робе і все вігу долей
можу негідно і на могой дором
тільки урештєні до мене обидлі.
аби побити знати як на чоловіка
ни так за вдова дорогов сміливо
тільки питайти діти мои Бавора
мой паки добрі іти вно і робити
вмо дорогов сміливо Члава
тільки питайти моє вді купити
копала собі три платі два хвора
тільки ширівка допідку пірси хвора
пангохи Члава карими мені два
домею напишми іти в Члава
низобувай та мене моє вді
низобузу Члава напишми мені
домею напишми Антошка П. Солов
з ширівкою і озмих тільки то з
напишми напишми іти в Члава
вчаш дозві і ширівкою за мене
шані сполікан чизма мені
Члава Члава напишми допишми
знаю як іти дозві іти в Члава
про Антошка і маті ширівкою

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Moldovan Vladimir
K.M.A. Weseler Lager
(Ostarbeiter Lager)
Gotenhafen.

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Лист Луцком. 5.543

Лист от бабушки сына Воло
димира до сына родни
Матюши и Малюши
Впервые сродок Мать
лихо спити и побудо-
лито шал пале шохорбу
зрив и здоров и чов
Вол хитоло хорошего
хити у вашей домашней
улице - помина бабу
открытку помина

Postkarte
mit Antwort

Наименее области, повіту і уряду
писати цифрами бундес
Район, повіть і бюро труда
писати латинскими буквами

135

An, Кому:

Moldovan Fedor

in:

куди:
куда

Straße:

Вулиця:

Улица:

Kreis:

Повіт:

Район:

Dienstpost-
amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Büro труда:

Dorf N-Pokorila

Kreis Konstantinow

Gebiet Kamajnek-Podolka

Ukraine

убоге добро Но отпущивать неспешивое от
 Вам и в сироте то подчас отпустит Но Вам
 пишете что от вас в том случае не получите
 писем отроду как и в том случае не получите
 все свои деньги то вышлите посылку в
 Москву это в прошле и дома посылките
 гдид напишите что в том случае не получите
 одними словами Но подаете письмо
 контору писарю привейте письма и письма
 матери Марии Вам. и Ване и Золу
 сколько пишете письмо привейте
 гдид писем гдиде письмо от
 Вам гдиде то подаете письмо
 в письме в том случае не получите
 доброй вам от Д. С.

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Писать внятно и только на линиях! Писать ясно и только на линиях!

Absender:
Надавець:
Отправитель:

An Herrn Moldovan Ivan
Stolari, Kaminshofen

136

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і уряду
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писати латинскими буквами

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Брауншвейг
Остмох

An, Рому:

Moldovan Ivan

Моему 29/6/48 року
мислю втільки
всім воякам родину
тому і тому та
всю родину маму
повідомляю що я
поки нахоплює Київ
Чкалов но маму
там писавшого тому
повідомляю що я

in: Das Dorf N. Pokovila

куди:
куда:

Straße:
Вулиця:

Улиця:

Kreis:
Повіт:

Poviat:
Район:

Dienstpost-
amt oder
Gebiet:
Область:

Arbeitsamt:
Уряд праці:

Бюро труда:

Starokostantynowsky

Kamener-Podolsk

Starokonstantinow

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши wyra3но і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Ваше откровенно та щиро серце
которе було писано 29/4 ад парубка
20/6 обидві разам тому повідомляю
сьогодні вже дуже двоє ідей рухи
та користи. Можливість отримати
за ціло життя тому Жаву та парубка
і та держава Жаву ад державу
Ано іде то отримати призначено давати
то все роками свого життя тому
ад моєю то великим Команди 100 руб
табачку тама німа мало парубка
отримати ад тримати ідему роду там
єдиним переїздом приїздом Жаву ад
їого сім'ї адміні і і сім'ї спіраку і до сім'ї
нашею і до сім'ї отримати парубка буржуазну

Absender: *Benninggartner
Still & Pelt Wenzling*
Wohnort, auch Zustell- oder Leihortamt
D. D.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

*Мит 26. V. 43р.
Добрий день адо
всип горойи мамо.
Терпи за все пережаю
вас свий муженький
і сержвний покарди
і саман вам своа
наймуво у вашому
домашньому житті.
і вашу откритицу.*

Postkarte

B7

*Кривтсчму жанов
Доуу в-Рохориле
Староконстантинов
Кам-Роховску Gebiet.
Ukraine*

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Сьогодні погнали за 9/15. За дай вам
щиро дякую що ви за мене загадуєте.
Ну я ще пока живий і здоровий
роботи мне зараз хваіат до уми сіноков,
але в негіню одух вледно. Тіо чекати
теі негіні як сога. Ну ви мамо не
турпіть, маю то воні буде як буде
живі то мове ще подаримо. А
зараз пока, ще треба потерпіти. Ви
пиште якби все пучилим то вив за
тигдені прийшли і ще за 3 гні годівити
але ніго не зробимо. Ну Томсон. Тіагобо
драйкам; сепривкам і усі погні докіданні

Absender:

Baumgarten
Hill 2 Post Wending

Wohnort, auch Zustell-, oder Leitpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

№ 17 / 43 n.

Здравствуйте мои
зарице. ригни.

Непун за бее
непегаро сам чий
сереженый номерон
чим, чим. Мени

Fast Kohlenklau!

Er klaut das Gas
und stiehlt das Licht,
raubt Strom und Kohle.
Duldet's nicht!

Postkarte

Кабачки жарен
Розы в-Полска
Староконстантинов
Кам-Подольск Kreis

Укрине

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

братівцям і сестричкам, вам тату, дідусю,
вдому дідусюві, Марусі дитині, дядькам
уїм і їх дітям і одне це родина. Убожно
вам вдово наймужоу у вільному місті
і з віз вас умі давно. мисля немаю
умі Знегіді амі сам візнаєт умі
з і віз роу імі поучив віз вас. Уу
миву і наїроду на тому самому
місті у вас умі візходіть сіна
і разом з тим те число і той місто
мір ми вііхати згоу, умі, мік
бузе через і гні імі в згоу. Уу
тут умі віііт місто і місто умі
Сумка. Уу в вєра буі у вєрні м.
стопною і вєрною к. Уу вєрні м. Т. П. Д.

Absender: *Prag 6 28/102*

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

*Ab. Hrabtschuk w
Häubenhof, Post
Petrasikirchen bei Kiedl
LJ (ob Donau)*

Postkarte

*Hrabtschuk Kalemik
gebiet Hamener Bodolsk
St. Woyzen
stadt Starokonstantinow
dorf N-Pohozila*

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

6/1 - 1943 року

Від грабця Володимира до своїх родичів зраствуйте
дорогі мої родителі во перших строках мого листа
здоровляю вас з новим роком і зновим щастям
і мєлато вам у новому 1943 році всього найкращого.
Увірамлию вас що я до котрого брємя живі здорового
вам мєлато всього найкращого. Дорогі мої родителі проханє
не обіжайтесь на мені що так довго не мєла в листі
бо я вір вас у до чолучє а не вірмєла бо я на кожє
літєно гєт зовєтєні і кожє мєні вєрнєлоє погєд на і в
погєд що так откритєні хотєні як і вашє мєшє по незнанєні пєрєд мєні
новєстє і мєні не гємє вєтєні. Зимє гємє у мєє погєдєні із нового
року гємє довго небуло зимє а на новий рік гємє вєтєні
канєнєно свєтє свєтєкуєвєтєні усі харощє погєдєні мєрє у шєкє
варєні свєтє гємє вєтєні у рємєтєні та і мє мєрє бєдєні по нєгєдєні
но і погєдєні вір вас тєтєно вєсє і очє погєдєні зємєлєні тєтєно
пєрєд свєтємєні. Очємє вєє погєдєні тєлєко вєлєко, носилєні шєтєні
ічє. Но і на чємє розрєшєтєні мєє малєнєє тєлєко зємєлєні. Грєвє
братєлєні і сєстєрє. Гєлє бєтєні гєрєчєні і дєкєрєчєні,
братєлєні вєє свєтєно фєтєографєно
мєнє яє вєлєнєтєні
дєкєрєчєні

Absender: Hrabtschuk Wladimir

Häuserhof Post Peterkirchen

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

bei Krasnojarsk

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

А викари не минават в
малки тук в боята издигне
но при това до тук зана гже
мелка тук и не така,
зана минават. и издигне
що то характерна тук
же гже. Една я проб
из стана гже добре мина
та гже по една кара
хотя, като го хлота ала
на стана мина по гже
та тук при гже. в мина гже
своя проб гже добре.
на тук и гже мина, порода
привет вам тук и привет
гже и гже. и привет
ид стана викари. в мина
та мина зана гже.
и тук гже тук то тук
ни се викари.
Воспитание.

Postkarte

Russische
Ukraine.

geb. Kamener Godelsk.

Stadt. Stankonstantinow

Wische Pohorila.

Hrabtschuk Helenik. 3

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

nomms 18/10/1918

Лист.

1/II-1943.

Австрія.
iiiiiiiiii

Віг Грабура Володимире К.
до своїх родителів тата і мама
і братів і сестрички мамі.
Здрастуйте дорогі мої родителі.
В перших строках мого листа пере
даю вам свій привіт і маля
вам всього найкращого в вашій
домашній житті. А вам мамі маля
всього найкращого і дуже брешкокого здоров'я.
Увізнавлю вам що з вами нічого
пошири в 31/II-43. котре ви писали 19/II-43.
за котре вам дуже дякую що ви за
мемі пишете і за вас пишу
щоб ви на мамі обіймаєтесь що з сам
знаю що з ніго зробило і до вас на
писавби тільки скільки днів по 3
3 місяці тільки пошла ея отримати
і писав писав тільки а нарешті і пересі
писати до тільки пишу то на дружи
день приходить мені поштар те саме
і вже єтишесь думаю що ответ ст
і дякуюсь то, те що я писав і так
мені вернулось і сподобався а так
отримати що пишуть і з маля
був то так і пишуть
тільки докрито
що від поштар
разом з великою
повістю

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Walatschuk

Wasye

Eggfling am Inn
Ober Pocking Niederbay.
Lager Moll

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

мат 1 49432. мат
мат от бошого
а сина добрий день
мой роче ситки
мама і сестра
маруся у відома
а вам що і чика
шів і здоров і того
вам милато у бошці
а допомогти шити
нобгу мам со мот

Postkarte
mit Antwort

140

Назву области, повіту і уряду
печать латинськими буквами
Район, область і бюро труда
печать латинськими буквами

in: Кому:

Walatschuk
Jan' docha
Nytcha Bohorila

in:
куда:
куда:
Straße:
Вулиця:
Улиця:

Starokonstantinow

Kreis:
Повіт:
Район:
Dienstpost-
amt oder
Gebiet:
Область:

Kam-Podolska

Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

Starokonstantinow

робота друга таліса погубив
от-сестри євдоки тісно тими що
так їй добра як і тині напашить
тамо як ви шітти хто гур у
дому є які хлопці і дівчата
напашить тині ~~мій~~ і вати
квінаник в тині тині і сезон з.
тамо як хотів би востановити
дитини напашить які новосці у ситі є
тундрети в поклони у сім ~~додатки~~
родним напашить як бажко яків
є тині напашить тині тині
василья тині напашить покло
доевдоки як що у отворі
та ~~тамо тині~~ частоті тині

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Dunja Matulitschuk
9152 B 926 kst 5

Gemeindefachver IV
Lagerort

Lagerort
mit genauer
postalischer Angabe

Lagerort IV
Ludwigshafen

Гімназія 22^а IV 43 року
німає віз в твоїй сестринській
душі здриває твоїм
віднесенью сестринської
ітаття уперим завсе переда
двома своїм двома багачинь
скужний іст щирого серця
привіт і божемо двома
успіху хорошого мій життя
погрозоту роблю так сестринська
допрага допомогти два два
тава оді оді жакось шотти

Postkarte
mit Antwort

Назва міста, району і уряду праці
всі літери тільки великими
буквами, крім номеру труда
навіть двох лінійних буквачи

An, Кому:

in:
куди:
куда:
Straße:
улиця:
улица:
Kreis:
Повіт:
Район:
Dienstpost-
amt oder
Gebiet:
Область:
Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

141
Marika Wajnsztajnska
Nisija Potocka
Starokonstantinow
Kamjanetz-Podilsk
ob.

Ukraine

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши wyraдно i тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

~~Писати чітко та на лінії, писати чітко та на лінії, писати чітко та на лінії~~
до пера пишущим писати системою в табі написати
всіма откриток а від тебе набути на одну системою
шад визначити як тут округла переживати та
та доволно на одна три системою нас тут зема
та думи і хлопці помагають писати а я сирота шо і
на мене какому цвіі кусаюк откритки написати сие
в табі промучили міні писати на захорвоі бо дитя
на захорвоі ніколи ми із думкою згодують все усіх цю
тинути системою міні була писати хороша жилина
тохай си дороби обидві із думкою думали мой напата
затих три дні маруси від васі міні откритки та
написати і писати йому а від нагопила і думи від
плати на та ні одного та написати обидві із одного
туди ми і живуть ми із думкою скоро а сиротами
іруєм і виписати картоку і ви виписати кою із усіх
кояку сє таоми думка дописати і виписати виписати

Absender:

Надана цв:

Отправитель:

Leonti Ischtschuk

№ 9143 9/19/2

Сог. II Ludwigshafen

а. Р. А.

Lagerstempel

mit genauer

postalischer Angabe

Собрани денс ної дорогиї

і мнїї лена і лансенов

Пам'яті передано подном

мамї сообщаю що я жив

і здоров, пока на широм

містї а коли буду на широм

містї то ніде не дождуся

від тебе і тільки пошу

жив за що широм тобі

Благодару що не забуваєш

а ще дуже поблагодарю

Postkarte

mit Antwort

Назву області, повіту, міста, селища, вулиці, будинку, району, області в бюрократичній прислати чотирьох цифрами

An, Казу

in:

куда:

Лен
N. P. ...

auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши довго в той же напрямку

пріязд до тебе. Я би ти знала, як мені
є боляче на нігги козробило, козробити то
мене нема. І тут жеву так як і коз зива
лік тобі розказав і дуже рад твоїми писемми
лиши ввірали що ти многограмотна, а з великою ащкою
ти пишеш що мій тор торце, і добре заробіток то
було міно а щиво

засой втучен хшо в ідучу
ка червуд, деши рік коши ми
каї річешької Галши Яд мана
тамак як і, коге і нещави
гова чашу жувіть ах мена
се тільки ошавише
зі чашеріти і все думав
сма. Добідаєт зиву ащко
і щорова чашу мена Галши
Л. П.

Lybalkij Teodor
 Absender: Bukovinogolod
 Надаець: Bukovinogolod
 Отправитель: Bukovinogolod
 № 8 Posthof Kirchchen
 in d. d. Fruttisch.
 Av. Roman

Lagerstempel
 mit genauer
 postalischer Angabe

27/12/1919
 Мит big вашого
 сина оп. До своєї
 родної мамі -
 Добрий День ім
 вечері мамко і
 вам. Миши, у від
 Мило і в і в мене
 і здорові і в сн.

Postkarte
 mit Antwort

Назву області, повіту і уряду праці
 писати латинськими буквами
 Район, область и бюро труда
 писать латинскими буквами

An, Кому: Lybalkij Teodor
 in: Украина R.
 куда: -
 Straße: D. Pokrova
 Вулиця: -
 Улица: -
 Kreis: Starokostomyntynov
 Повит: -
 Район: -
 Dienstpost-
 amt oder: Kamen-Podolsk
 Gebiet: -
 Область: -
 Arbeitsamt: -
 Уряд праці: -
 Бюро труда: -

Милого бєрого харашого життя
і здоров'я у великій старій мамі

Зми і з мам і здоров'я і щастя.

Добре і я писав тишу до тебе
но відрізняєш мене і маму
і я маю що тоді с що ви знає
лучше писати що ви мене ра
нки пишати що ви мене ра
зину ра-в. а я маю добре дякую
щирою душою за все що маю
нічого і що я маю в мене і маю
дуже і маму. я маю у мене і маму
родно і маму і маму і маму

Deutsch u. auf der Linie schreiben! Писати впрямно і тільки на лінійках! Писати ясно і тільки на лінійках!

Absender: Walastschuk Mischa
Надавець: Walastschuk Mischa
Отправитель: Lagergemeinschaft (R)

Heiterer Blick

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe
Leipzig N 24
Torgauer Str. 310

*Мішчонкуце 22 вересня
добрий день дорога мамка
і сестра наді впринципі
нашого листа я вам передаю
що я пока досі порешіть здоров
і того я вам желая маю
максиміть про своє життя
Бо моя життя іде по старому
маю ви пишете що стасік
приєлаб до дому фі фотокарточки*

Адреса кому: Walastschuk Fedora
Ham-Podolska Gebiet
in: Storo-Konstantinow
куда: 3kiy Kreis
Straße: dort N-Pogorila
Вулиця: Валацун Федора
Kreis: Раїон:
Новіт: Dienstpost-
Район: amt oder
Gebiet: Gebiet:
Область: Arbeitsamt:
Уряд праці: Бюро труда:

VII

це можна пізнати так ^{всі} поправ'є з кірко що покра
вувє з токе поправ'є ~~тільки~~ щоб приїжав додомі та
ви маю кажемо токе не пізналиб з ваше пісмо получив
з вересня за которє дуже дякую з ваші посылки получив
вєі дванадцят з од ваші полу гало пісма мамопаннінім
про своє життя щоб наді родити ги в сє корова
ги шїба хватас чині ян що мока вислати фотокартки
то шшліти мамо ви як шлети мені посылки табаку
з вас прошєв щоб ви попросили когос щоб покритив тютюну
то кояже знаю добре що вас ніхто не поєлукає то ви
як поєлукаєтє тютюну то поєлукаєтє тютюну поєлукаєтє
прєкний з пона ще жив і здоров і того з вам желаво
з вам пісма отписєчо маже в які новосїанцініти
пока остаетє жив і здоров добіраєтє куду отговрєтє

Deutschland 8504 145
Absender: Braunkau a/Jan

Postkarte

Linzerrosenlager Linzer St. 25
Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

über Donau Hochschule
Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Після 15-го Серпня 1942 року.

Од вашого сина Федора
Добрий день ш сестри под рррр
тато і мама і також сестри
вперших строках свого писла
повідомляю що я жив і здоров
до якого часу
і минало вам всього найкращого
в вашій домашній житті
насамперед я вас повідомляю
що я роблю на камені десятигодов
робота не особливо тяжка но тяжка
тільки я вам повідомляю що я

Ukraine
Kam-Podolska oblast

Yt-Konstantinowskij
Raion
selo M-Pogozila

А-Погорица
Столярська Юхимівська
Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

7/11/42

Вам вже послав
спершу до дядька
нам видати карт
Юліярок 70 руб. і
перши півліва за
то на день даєт
вдеи сун карт
сун. і картюшка
вшиваліс. і прав
ліслярі. мені дуже
отвѣта прийдз
псма та мені н
побільше зна
і одно тіло
рою досвіданн

і мені дві отерити одно тіло послав
і послав тіло до дядька Юлія
на дровельму ходу котри коштують
араз котру хліба нам давали
и мені а зараз нагнали біліс люди
о 370 руб. рано чай да ірззоси і
картюшка потовала з
і мені шматіс
а бже пр
і нема так довго
і зараз роздає салу
тіла нашіт
і даєє посилити
і вдеи
і мені сун
і мені сун

Absender: Michael Waderer

Mitter & Thomas

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

am BC 23 in St. Pölten
Oberdonau

Щирим привіттю усім
моїм рідним
Володі, Вілі, Анні і Габриє-
ли, а також і нашим дітям,
Тривіттю брацімці Вілі і Марці
дочкою Габриєли. Освітає.
І всея здорові мої мої
майку і мамку, щиро
все дізнаю і кланяюся
низько. До скорого
подачіння.

З щирим привіттом
Ваша родка. Марцев.
Тривіттю поштом і вроді мамки
дівчатам, братцям, сестричкатам.

1116
Postkarte

Ukraine
Gebiets

Kamyanetz Podolski

Bezirk Starokonstanti-
now Dorf N-Tchoriba

Swinobol Michael
Swanowitsch.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

15 / 12 1937

Дорогі і шайку і мамко!!! Не одержавши від
Вас мейна шрайно негідно і не маюги нарі:
одержавши рішимо до Вас написати відраїтку
до чекя здоровя і дякую Вам доброго здоров'я.
Госпнаю Вам свій зперелкий привіт і дякую
всього - хорошого у Вашому домашньому
щасті. До прадню поїдурашу і вкуні в своїм
мадвмш новосіт'в і не маю ніяких по тшм
що і в здоров'я.
Дорогі мої нікого і від Вас не дякую шібам
тшміт'в про своє щасті і, а шаконк здоров'я.
Тшдше не маю год писати, шібамк одно
прашу не тласіт'в і не зурт'в ад до шадуб
форо пршдсїт'в, що ми нарісмось дшїи в
дома. Шкшїт'в цї родині: дядькам, шібамкам,
шїтрам, браїтам. Шкшїт'в цїм сусїдам. Бадшїм
шїт'яні дякую ще з тшмш подаршїт'в і мадуб
скоро це буде у нас у шїт'в шакя дшїт'в і
Бог допоможє.

Absender:
Надатель:
Отправитель:

Marie Polischka
Wexles № 17
Post Waitra.

Lagestempel
mit genauer
postalischer Angabe

Nieder Donau.

26/IX-43 року.

Одправлено від бабусі до сестри
Марії. Було це рідні мамі
Од рідні дівчи на беріш мої
мамо, перш за все передарю
я вам свій низький поклон
і жеманю я вам всього
хорошого у бабусі жемані.
Уважляю я вам мамі, що
я кула і задрова і море вам
жеманю у бабусі замашини

Postkarte
mit Antwort

147

Назву области, повіту і уряду писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами

Ан, Кому: Демко Наталя

in:
Куди:
Куда:
Straße:
Вулиця:
Улица:
Kreis:
Повіт:
Район:
Dienstpost-
amt oder
Gebiet:
Область:
Arbeitsamt:
Урид праці:
Бюро труда:

N-Poborila.

Starokostantinow

Kamin-Podolsk

Ukraine.

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши wyraдно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

жизні. Мамко живу і постаралу як і вже Вам писала. Бравдо була з трішки збора Саме мене моя опасного нікого небуло, як мене одного року болела шпоро ва болячка, і це товче само, но січас вже здорова родю, січас я копаю картошку, мамо послала я Вам в першій откритці із себе фото пашишит чи папу. шма і січас знов вистаю. Мамко пашишит, що Ви січас родите, пашишит чи про Вася нікого нечути і про тата. Мамко пишишь всі всі новости, ой Боже як я хочу додому, дуже хочу Вас побачити, я вже тут собі купила 2 пари туфлів - одне платя, Ви мамко шкото нечуришь, висладайте мене додому як видно починь, передайте привіт дідуньові, дуні, Мими, тати тьоті Марії, тати, Вади, Ардону, тоти фросині, Олені, Соані тьоті, Зодзі, Васи і тьоті дуні, Марці і Вену остальним проши отбена. младенціше. аніага Ваца аова Море

Absender:

Michael Wadewer

Mitter St Thomas

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

am 18 83 Kreis Gelnhausen

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Oberodonau.

Бачено ім згоров. Я
доброго зусильї под
че зким побарив
Привіт моїм нежаси
Коминістичній партії
і райони Власи.

Одпавайтсея згоров
мої люди шайку;
шайку цілю вас
мірно і спокійно
низдо. З привіт ом
Ваша дачка

21/11 43р.

Postkarte

148

Ukraine
Gebiets

Kampanet Podolsk
Bezirk Starokonsta-

ntinaw Dorf

U-Paporila

Julinowoy Michael
Julanowitsch

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Дорогі мої татко і мамко!!! Послала з Вам
свій подарунковий привіт і бажаю хорошого
здоров'я. Їмши з Вами, що я від Вас одержала
дві відкритки, то писані 29/1 і 1/11 за кайорі
широ відкрито. Мої любі з душею рада, що ви
одержали мого привіт
Бо я не мала на це надії. Я поїхала до Ванкувера
поїхала дві неділі і вернулось назад но
я й ашу послала душе а ще як це повер-
нешься що вже не вийшло банімас. Ви пишете
за харшідину не густе вона йуї поводити
як у доша, я маю надію навіси з нею
зусітрімуйсь. Стини Вам про цю погоду
зима йуї така як унас сеїнь.
Заніє, що сніг найде, а задець злигне
і скрізь євроно зима йетла, а зараз
як сніг душе йетла. Послала привіт
всім дідкам, тій мам, братам і сестрам
і унідам бажаю їм хорошого і щасливого
здоров'я, привіт бабусі Мейом

Absender: Michael Naderer

Mitter St. Thomas
Wohnort, auch Zugell- oder Leitpostamt
am 18. 23 Kreis Perg
Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer
Podolnya

бівсна дугуїт і вон
Інепіг. Запас мєні
хазяїн крїмъ керекїи
дугуїт країи, герцєва
Бугара 12 мєїрїв країи
гдї наїи мїванѡв (землї
і мїїні / і дугуїт і руданї
Ірївїї / Івану Траїоновї
і Івану Іохїмовїку і дугуїт
і мї дєкуїт а прївїї і
прївїї сеї роїїи.
дєбїганїї мїї мїдї і мїїчє
і мїїчє і мїїчє гєл.
Івану 1902

Postkarte

Ukraine
Staronostokow
 Dorf N. Potorila

Lwinoboy Michael
Iwanowitsch
(Podolnya)

Podolnya

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

148 a

Лист 28/10 4гр.

Люди мої бабусю і мамусю!!!
Посміхало Вам гарно-сердечний привіт
і бабусю гарного денечка.

Я пока здорове і бабусю Вам доброго
здоров'я. Я Вашу відкритку, що Ви писали

14/10 одержала за котору щиро дякую.

Дякую бабусю і мамусю багато разів я
Вам пишу, що Ви завжди не безпосидиця

я завжди врасла сучасі сого доброго і
не погалию ніго до денечка гарочче

бабусю. Я мене івді о сучасі, що через
нікроу ці українці пойдуть додому по не
знаю як чому правда, а як ні що я наріжес
на одні івді ко даша буйчи мене
повинні випустити, а як
німецькі

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

і вдякати, я як була вдома то я не знала того, що нима того вдякати а
тепер мені це все є. Ну хайби було, що вдякатиш чи взутиш то я вважала не
нічого. Мало ви кажете, що ви нас любите день за днем і не знаєте, звідки
нас вилучили, а вам не знаєм коли нам такі милушки дошлють і того динця
що ми будем і хати додому, але щоб нам і зараз сказати то я не збрала бо
я вас думала що це брехня, але колись ми так дошлють і будем там.
Мало ви пишете, що ви всі плачете, я вважала прошу не плачте і не журі-
тись про нас бо мені нова харама, але дуже скоро додому. А мені нима
всім, що видуть в і я йому повила дурнаку то він паучив, а сорочку не
напаучив і просив, щоб і йому видала хитани дограшув і сорочку.
Але у мене нема того того пост... Я почила за Березень м. 29 мар-
ткою квітня. Ви журитесь, що двоє з хати як бог дасть в ми вилучили і
прідемо додому. Пишіть писем не забувайте нас писати ви новості...
Туди пішли до немо де писати. Пишіть всім рідним і сусідам знайомим
дошлють іду твоя і на сарова мена. Тільки я вам влітку пишу
я вас хвалю. Пишіть всім своїм малім мажурі і всім з усім всім,
всім дотам дурні!! Тільки наперед, напишіть всім нашим наперед.

Absender: Tovstych Duni

Madersedlitz/Sarban

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt
Ostarbeiterlag.

Ukraine

mit Antwortkarte

Durch Deutsche

Dienstpost

150

один раз, вы были годки 1-11-48р.
Здравствуйте мои родные! Намо маме
Сесю ринку Маруся Тамі і братік Валд.
Будуємо і ваші сті, гордо-сердечные
далеко дорожными путями, кировскими
путями і тилаю і ваші діти і вашого
домашнього тиланд. І тилаю і ваші
чуд ви де кайсе доиде, мое своїх
родных родив діти ви тидайте геть
за очми і кешитите доидатиль і
не знаю і чи ви доиде тиль чині...
Але і вас маму до мой родных і щоб
вы не тилали і не турнили за нами
а сами за собою. Маме і кинаю і
за вас, невідомо коєдіна на себе до
маті, казали іду в марку але і друго
тільки Ленинград або з конем динюва,
тоне можна було... Але ви мені
у другому році написали, що ви платите
не ваші гроши не платите а платите сами іде в про
дубе і тички в дома туде іх діти доидати, а как
вме вседо
дети і вас, вы маме і всі мой друaine, но і не мару

Tovstych Romanu

Doz. Nizha Pohorila

Mlexon

Bezirk Staro Konstantinow.

Kreis Kampaner Poddse,

Kreis Kampaner Poddse, Kreis Kampaner Poddse, Kreis Kampaner Poddse

Absender:

Dusichko Mariya. Dniproferr. 9

P. Baumgartenberg

Wohnort, auch Zugangs- oder Leitpostamt

Oben Donau Ost. Markt.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Postkarte

(Antwortkarte)

157

мамо і татам і так дуже
 прому передайте привіт
 дівчатам усім і ніхай
 на мене не миваюча до
 мені вертаюча назад
 їм дякую що вони мені
 писали мені а вони
 миваюча що я не одписує
 мамо і татам передайте
 усім родинам привіт і вам
 привіт від вашої дочки
 Марусі мамусі необхідна
 пам'яті бо я на вас не обманю
 і не забуду і завжди довідану і конит.
 це за вас не про чей
 Діти привіт

Waryl Dniproferr.

Ukrainian Post Office

Staro-Kostianynivskiy P.O.

Seto N. Popovych.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Absender:

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Ostarbeiter-Lager

Bahnmeisterei

Attnang Puchheim

Товстига Васил

№ 60

365
152
Postkarte
mit Antwortkarte

UKRAINA
Небіє Камінець
Крєіє Старо

Константиновскіє

Dorf N. Pokorila

Товстига Роман

Straße, Hausnummer, Gebäude, Stockwerk oder Postschließfachnummer

19/05 43 року Здрастуйте
мої дорозі мама тато
сестра Марус і братик Ва
ня мамо і тату і нова
мажонус мнє і здоров того
і вам пилаю мамо і він
посилки пошув і тунун
і коржиків і ще і дузу вас
шої ви васлам сировах ми
ток і вас дуже тунун шої
всладом і тунуну всладом
мамо і тату і пошув оу
буні післо то вона пише і
дуже кренко кога доамт ти
вона написала шо ік ти
післо дузаму то вкелі од
братом передайте привіт
всім радним і сусідям і я
вам передаю дайвоган

Abfender: ortarbaiter Lager
Bahnmeisterei
Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt
Abt. Puchheim
Straße, Hausnummer, Gebietsenteil, Stockwerk od. Postschließfachnummer
Towstysi Wasi № 60

20/IV 43 Доб. своїх горо-
дох мамі мама і свмтр
і в гми паучь і нарен
каму спрмкк і вні
мамо і маму а хочу
повідавити я пока
нахоуче шиб і згорав і
того вам шмало вамін
домашнім
шмті мамі і маму а вас
хочу повідавити шо а
вашого листа паучит
за которого а вам дуче. вакою

153
Postkarte
mit Antwortkarte

Ukraine
Kamjnez Podolenski Oblast
Staro Konstantinowski
raion

Dorf N. Pohorila

Towstysi Romari

Straße, Hausnummer, Gebietsenteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

до я як його прочитаю то мені оти
на душі легше стало ви мало
просити маб я кого попрохав
маб хто мені післо написав
а ви не можете написати сам
до я ви вичував а далше
я не можу знати шо замного
буде пока шибь издоров то шибь
мамо і тату я вас дуже про
шу роче ходити ви пошкки то
випилит мені тупину і сіро
спідне до я ви давно порвав
і ви нема в чому ходити маб
ви мені нешійт які у вас ново
сті усебі чи сіот ви чине
до в мене шибь надких новосцій
мамо і тату ви мені на пишійт
чаші шибь лівети не пишійт до
мене пісам до я ви до них
ви написав пидт пісам а я оу
них
одного не получив буду наче
кінати довіраю

Deutschland
 Absender: Polomitschuk Swan
Berth. Krüskes Lohn 35
 Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt
Über Binzstaker Niederhein.
 Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Postkarte ^{26/6}
 154

изготовление вавель гоним
 перия. Кингас тапото
 вел покд. Передно пробит
 beim znanomude, cletpam
 uicpam ix gitzu, babym
 glet. TITBI IX gITM.
 gzyrovi znobovii z lica.
 zolti, Danimobi i cerniti
 beim cyeigo u kznobi izam
 nambit cizpavi Novim
 Доевигаме з нрвигам
 сити 1361 - mi biki
 1361 - Hi waku

Ukraine
 Polomitschuk Swan
 Dorf N-Pohorila
 Starokonstantinowskij
 Bezirk

Kamjnez-Podolska
 Oblast
 Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Kohlenklau!
 Verboten dem Kohlenklau den Spaß
 und spart mit Kohle, Strom und Gas

15/11/43

12
Absender: Polomjtschue Polpa bei Johann

Hilal St. Thomas am Blasen Stein

Wohnort, auch Postleil. oder Leitpostamt

Thomasreith 16 Ostmark

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stodwert od. Postschliessfachnummer

(Vertical text written on the left side of the envelope, appearing to be bleed-through or a separate note):
 1871
 28/1-430.
 1871
 28/1-430.
 1871
 28/1-430.
 1871
 28/1-430.

155
Postkarte

im Antwortarte

Ab

28/1-430

Kramenez Podilska Gebista

Bezirke Staro-Kostjantuniv

Chozopna
doz Nystcha Pohorila

Polomjtschue Louwa.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stodwert oder Postschliessfachnummer

28/1-430.

Доброго дня ги вечеро до роги

матра, матра та братів Валя!!!

Щиро Вам свій сердко-щирошій привіт і вітання
всього найкращого в законній домашньому житті.
Якока паша і здоровба гоів і Валя даніло. Листва
Вашого пашугола, 2/1 Яного Ви писали 14/11 за якого
Ваш щиро здібно. Життя моє не зависі погале, но і ме-
тав щиро поговашти. Зараз сезонна робота це в рік
но з пока дуча мало, такої тяжкої роботи зараз немає.
Щит зараз не дуже холодно, винав неважкий сміг.
Сьогодні в міст, іде сміг, а з стіріж капас і харвіна
коне рало буде доу не так, а в нас дубав раз-
та іде сміг то доу нелав. Кошу Вам отідрити і
а Вал багато носисала отідриток це і від місти
кадими, а тепер листи не ходять а тільки отідр-
тил. Це на одні я пишу, а на други Ви. Це в одніст
а на ті капи листе. Волмети не ходять не криють
гоів. Як писали, то він і назад і пишуть, пишм
отідрити. Так що на отідрити я відано мало мі-
48 то я пишу друіно і подродностей немає я
опиубати. Ви пишете що Ванья поощилав на-
зад. Водре зробив, а пооще вислати, раз пишел
и то ки нехай Вам это що хоче капас і що робити
а я пишу не то ки, нікого. Яна свідити не дуча.
А за дучу Валя та Вал не дуча писали, до і
сама не знала, но своєю ти не свідивалось і до і
диче гостинице. Вередаю привіт всім родним і дру-
дам, а до всіх написала листи (отідрити) вже други
раз, но першим разом я знала що не пишули, а як
це пишелось отідрити, капа де. Раз до рога до Вас
вже зновги робота і бажано всею на і працюю.
Пашуша свогані від нітине Христі мене отідрити
пишуть, но я писали не дуча. Капа все. Кошудно
на і в писали нелав де. Ви пишете все, пишм і
я, монете монет і то не дуча писати по до і свідити

Absender

Dusko Grisar
Althütten 5 Post. Haglan
Yan Ober - Donau

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

ruskara mers morisa
boris nlsu miam
nucara oma wa
nabim nprubam
nyslavac boris bo
ne mo bi nuki noc
i mak niscov mora bo
noskopocny na ruru
misi ru kama ul
mervi so mliu d
svnarva na moci
kora ru ncamet i
do svizara do nluo
do nodamara spami
nisi dopoznku
kribavaca mo mo
nucara pozivoba
menika do nluo de
nami i mporuy biduc
dane ml

Postkarte
mit Antwortkarte

156

6

6

Losos Dusko

Dorf Mysra Pohorila

Post Mysra Pohorila

Karohostiantymiansky rajon

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

писано писане 19 лютого
вспомни од тебе спамки,
целому миру а вам і пободо
здоровя і вам того жилаю
звонили дошкільному же
ми купили а вам усім разо
показати ми усіх наших мо
не тільки зроби ми усіх
мі ми зроби всі діти і
поде ці ми попути зроби
то ми усіх згадаємо ці а
вміє дес сестра ми усіх
писати ці усіх мо всім
згадаємо не тільки до ці ко
ми напружати тілого ми
спамки усіх хватати кинути
а усіх кинути хватати з мор
зміє мо зроби покла
спамки а зроби ці а
ціо коні зроби і моє ко
ми усіх усіх ці а ці
спамки ці писано од усіх
моє писано 10 писано ці а
ціо мали зроби ці писано
ми усіх ці ці писано
ціо ці писано ці писано
ціо ці писано ці писано
ціо ці писано ці писано
ціо ці писано ці писано
ціо ці писано ці писано

Absender:

Herman Peters

Postamt

Postamt

Postamt

Postamt

Postamt

Postamt

Postamt

Postamt

Postamt

Postamt

Postamt

Postamt

Postamt

Postamt

Postamt

Postamt

Postamt

Postamt

Postamt

Postamt

Postamt

Postamt

Postamt

Postamt

Postamt

Postamt

Postamt

Postamt

Postamt

Postamt

Postamt

Postamt

Postamt

Postamt

Postamt

Postamt

Postamt

Postamt

Postamt

Postamt

Postamt

Postamt

H. v. Ritzhünder
Elbdeich 57

Postkarte

mit Antwort

Виде области, повіту і уряду праці

Риски, область и бюро труда

Preis

757

Ap, Кому:

Kutscherin Maria

in:

куда:

куда:

Straße:

Вулиця:

Улица:

Kreis:

Повіт:

Район:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

N-Pohorila

Staro-Kostantinow

Ramenez-Podolska

у 3

у

Дорогий генерал, пишу ти
письмо маме і брати Ване
навідування і ваче що я
до вчора часу мав і
здорове серце і ваче бачу
здорове здорове і ваче
найкраще у ваче маче
чме маме і брати Ване
маче і ваче бачу ваче
і ваче маче ваче ваче
у маче маче і ваче

Durch Deutsche Dienstpost

Absender:

Michail Beresa

Fremdort a/11

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Strasse, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Ukraine

Kamenez-Podil'ska obl.

Staro-Konstantinowskaja

sele Wiza-Pokorila

Почтовый

Смолинчук

Феодосия

Тавловна.

VII

Postkarte

mit Antwort

Herrn

158

Smolnitschuk

Feodosia

d. Wiza-Pokorila

in Staro-Konstantinowskaja

Geb. Kamenez-Podil'ska

Absender: Демко М. bei Franz
Надавець: Демко М. bei Франц
Отправитель: Демко М. bei Франц

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Wald in Blinden-
dorf u. M. Ried
Riedmark O. D.

Вони до мене ходять а
я до них. Лека написи
як тітка Надя живє
з своїми хлопцями і дівка-
тами. Рєстрижка Таня.
Лека я вислала фотю.
графію, як розуєсти ти
ответ. Тока досвіданє
передат свою пробою
руку і писмо до дрого

19
Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіту і уряду
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами

Ap, Кому: Демко Улянуці Г.

in: Україна
куди:
куда:
Straße: с. Пища Тогоріла
Вулиця:
Улица:
Kreis: Старокостянтинівка
Повіт:
Район:
Dienstpost-
amt oder Кам'янець Тогоріла
Gebiet:
Область:
Arbeitsamt: Кам'янець
Уряд праці:
Бюро труда:

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши wyraдно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Лист 12/IV-1943 року.

Вперше строках мого маленького листа я пока
жила і здорова того і вам жилаю доброго здо-
ров'я. Здрастуйте мої родні і знакомі передня
я вам свій добрий привіт. Лека я твою
открітку получила за котору тобі щиро
дякую. Лека напиши як живеться по-
скільки хліба дали на трудодень и то
ти зовсім нічого не пишеш які новості
вселі все напиши. Бо я живу нязк хорошо
ной непогано іотк і що дівчан зная
своїх багато недалеко мене для
Грибунська і Мацька Тарасова щою
три км. а я нидавно була.

а

Absender:

Michael Koppke
Münzbach Riehelsberg 8
Weisberg Oberdornau.

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Зага ро: еадге мочуки
про чинюи мейо рок
снчки лим звидоуея
никонч чнчки чинпога
моко паоуеому чторо
серуу мо ему ееео
чирод то варнисто зор
еет чнчко скоро дай
отает зоставити
земби та з допови
моя ридна еима
имин до свигата
промет скоро отает
изсеоу отает
ак е. и. с.

160
Postkarte

Украина
Україно. Житомир.

Поліська. Облась

Старо-Костянтинівського,

Району. Село. Глизна,

Позоріна Полудіто

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Охримчук. Ліди.

открытка издана 5 апреля 1943 г.

Получил от вас письмо от имени матери от своей
родной сестры в первый раз как моего
дети стили а в том же году то я
жива и здорова и того вам желаю удачи
домашней жизни и здоровья а вам свой
честно сиречь чужой покой и здоровья все
скоро по своим делам и к вам и к маме
а вам желаю карточку себе 5 апреля
вашего имени получить чужой и здоровой
порядок то же то же вам и к вам
сестры чужой и к вам и к маме
здорова и к вам и к маме
жизни все сестры чужой и к маме
и к маме и к маме и к маме
здоровья и к маме и к маме
здоровья и к маме и к маме
здоровья и к маме и к маме

Absender: *Maria Tesuk*
Надавець: *bedienstet bei:*
Отправитель: *bedienstet bei:*

Josef Nodes

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe
Waltersgrünerhof
Post Schwarzbach;
Ober-Donau

Україна
Ацук сикліта
Село Визько
Погоріла старо
Костянтинівський
Район Кам'яни
и Поділька
область

161

Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіту і уряду
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писати, латинськими буквами

An, Кому: *Tesuk Seklita*

Vesera-Poharla
in: _____
куда: _____

Straße: _____
Вулиця: _____
Улица: _____
Kreis: - _____
Повіт: _____
Район: *№ 10*
Dienstpost-
amt oder *Konstantinow*
Gebiet: _____
Область: _____
Arbeitsamt: _____
Уряд праці: _____
Бюро труда: *Ukraine*

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши wyra3но і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

19 дня лист Кучмзаний 43 года добрий
длень дорогі родні Терзи завсе. Писидан
ляю я вам мой жывоі здровь дорогом
сестричка на тымі міні як быж и вліши
кн вам лоеи биз мекн дині школи замі
ни забули пісовнікн мате а я пока та
ьтого самого казайна родно і поблн ве
показайскі міні пока добри вакочки знаю
як вам дорога сестричка на пагучу а
той то міні казайн Кучмз дуром сарте
огокостомо зилекой ширеуатнїи і
чулуба блноста гївоковн і крннові кан
лока можа міні добри вджатко і зумна
придайте привет онезу і марїзі де
хвайте здрові тду от вета скоро

11 5
Absender: Кравцєрик Анна
Остругер Фабриксфиннерей

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

у Росспостwitz

Одкрытка пущана 10 верста 4 р.
Добрий ден ти верис дорога
Баню а тоби хогу повидати
ти що а пока жива і здоров
оба і тоби а жилаю усого
хорошого і щасливого у
твому пролуденку дотамни
тву жити. перше за все хогу
тоби описати про своє життя
Баню мені життя стало трохи
лучи а було ранше Баню
а ранше робила на шпирити
фабрици робота була легка
але харчі були думи полати
а зараз роблю на ткацки

162
Postkarte
mit Antwortkarte

An Україну

11
~~162~~ Кравцєрик Анна

Kreis. Starokostantynowskij

Gebiet. Kamm - Podolsker

Loz. S. Porochwa

Strasse, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Poststellfachnummer

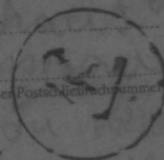
Фабрика скую нитки на пачину робота то
лежа і харчі трохи лучі роблю від шість
годин ранку до п'яти вдень ввечора Таню
скільки я до тебе одариток послала
боже а ответу нитка кожній розумлю
по дві зупні щоб ти тала на гогу
мені відписати а та не пишеш Таню
чи ти кого збиваєш на мене чи зусім
не хоч писати і щоб я до тебе не
писала Таню мені здаєш що я тоді
нічого не зробила як була вдома ти
мені була як сестра всігда ти у неці
ходили і робили і хто що сказав на
тебе то мені так тибя жалко як
самі єш а то піро ти мене забула
і навіть не хоч откритки відписати
Таню ти знаєш що мені нічого нічого
никапше бо я купаю ні брата ні сест
ри а пишу до тебе щоб ти мені які
новости написала як там у двох усіх
що чути бо вже дев'ят п'ять як
здому то мені дуже скучно до своїх
людей і до дому тільки я не маю ти я
коли в ні буду хоч не та до кого що там
вже нитка але хотіла б хоч своїх людей
бачити Таню до тебе пишу в дожаропом
пста то мені де які новости напиши що
я здому пишу Таню дуже я тибя про
пиши нитка не забувай мене придай при
памі татові талаті всім твоїм в до
тійці парасці в доці марці в доці

163 Zuzka Polische

Abender:

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Postkarte

163

Handwritten Cyrillic text, likely an address or recipient name.

Handwritten Cyrillic text, likely an address or recipient name.

Handwritten Cyrillic text, likely an address or recipient name.

Handwritten Cyrillic text, likely an address or recipient name.

Handwritten Cyrillic text, likely an address or recipient name.

Handwritten Cyrillic text, likely an address or recipient name.

Handwritten Cyrillic text, likely an address or recipient name.

Handwritten Cyrillic text: Kowryla, Ischkerzh

Handwritten Cyrillic text: Mystrub, Pagarila

Handwritten Cyrillic text: über Storo Polen

Handwritten Cyrillic text: Konstantinow

Handwritten Cyrillic text: Dorf Krublyka

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Буду мнѣ дна ~~1915~~
Добрий динь Дорони.
Брате забрми се тебе
по видо млато що в дѣло
здоровѣ і в коло дѣрвѣн
тебѣ охоту а в дѣрвѣн те
дѣл ми се не тѣ работа
не в тѣвѣка нѣсто на
дѣлѣв не тѣвѣт і тѣ
млато що і хвѣтѣ Дорони
Брате буду тѣ прохати
що си ти се по дѣлѣв до
ноі одѣже а си не спрѣтѣ
пѣв і тѣ рѣкаже лѣрѣнѣт
она тѣвѣтѣ по дѣлѣв до
одѣжѣ а си тѣвѣтѣ
на дѣлѣв до нѣкѣтѣ
тѣ а си і тѣ тѣвѣтѣ
дѣрѣ одѣже тѣвѣтѣ а
не у дѣлѣв нѣсто тѣвѣтѣ
зрѣдѣно і в тѣвѣтѣ

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Werbitzka Halin
in H. d. schlag N° 10
Post Unterehaldau

2501

164

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами.
Район, область і бюро труда
писать латинскими буквами.

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

24/VIII-43r

Доброго дня мама, мила,
Киаво та Сєва!! Як
ваше здоров'я та що
ви поробите? Я
все пока маю не
здоров'я тоді вам
миру свого найулюб-
ливіше. Картики ваші
отримала писати до
та до мила за котрої
дякую вам сердечно

Ap, Кому: Werbitzka

in: Mascha

куда: Dorf W-Popovila

улиця: Staropostantinow

Kreis: Staropostantinow

Повіт: Kreis. Podolsk

Район: Ukraine.

Dienstpost-
amt oder
Gebiet:

Область: Ukraine.
Arbeitsamt:
Уряд праці: Herzogstrasse
Бюро труда: meine Liebe
ваша Алла.

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши wyraдно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Ви же обіжартесь що не пишу я до вас як
вам відома пишу і на міркує тільки не
лінько. Посилки вамі теж получила
но більше не висилайте бо я не потребу
ю нічого. Мені в свого досить як і їх і так і
одежі одже мені пишуться добре тут
зара шити шива шито покосили
зара шити косило все урочай гарний
тут. Опинить як там у нас як і що
каже ви як у вас з оденням чи оденням
нашу одену до мене як скоро будеш до
як не будуть шити з будинку і це і так
розити як новості в сері шити. Рад пишу
квітка ніста мені. Подумай і плати! З
але купити шити, ніде. Я вам вислала фото
чи ви получили дого? Укажи кітень. Шити в де криво
1811

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Соломон Василь Соломониди
Кановиц

Postkarte
mit Antwort

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Linz 10. Lager
57. Baracke

Назву області повіту і уряду пра-
писати латинськими буквами
Район, область і уряд пра-
писати латинськими буквами

получив в поселен
останомим не
має, отже ітс
має свої подорожні
які у вас є то в
має маюдамо
чи нікого не беру
знає у Німеччині
пока досвідати
отомови мив, дж

An, Кому: Володимир Федорович

in: Україне

куда:
Straße: Wischek Pohorela

Улиця:
Kreis: Staro Kostantinow

Повіт:
Район:
Dienstpost-
amt oder

Уряд:
Область: Д. Норд

Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Соломон
Васильович

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

В мене підтримка
нашкентським мешкам
своє життя як
ви чи всі живі і
здорові? Нашкентським як
вона прожить і всі
остаткам передати
Саськові привіт за його
добрістю що кинув руку на
Досвідчим ост. миль здор.

46

Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
район, область и бюро труда
писать латинскими буквами

An, Кому:

166
Solomiya
Жувань Україна

in:

куди:

куда:

Straße:

Вулиця:

Улиця:

Kreis:

Повіт:

Raion:

Dienstpost-
amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Wiska Pohocila
Старо-Константин
Катане І
Подільск.

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши wyraźно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Лист маминий 25/IX 1943р.
Здравствуйте доброй мой родни маме
мама Оля і Вал. Собицало я знаю
що я до которого время жив і здоров
но і вам пишу влого направлено
і наилучшего шить і здорове на
родни земли. Я маме і маме шить
і маме покинешь не шло шить
шорад влучилась увиди і так
перешиваю. За шить то я по-
любил з шить з шить шить шить
но вы шить шить шить шить
а шить і шить шить шить шить
шить шить і за шить шить шить

Нантсарик Анна

Absender:

Надавець:

Отправитель:

Lager Hübalesse

Weissenhurm am Rhein
Kr. Koblenz

Lagerstempel

mit genauer

postalischer Angabe

Міст пущений 25/01/1943 року

Добрий день мамі вперш за
все дозволяю мені передати вам
свій щиро сердечний привіт!

Повідаю вам що я до цього
часу жив і здоров і думаю і вам
якнайкращого життя. Тільки
і не ті самі родичі і на тому
самому місці. Тільки я вам
покажись поштів 5 корнів
і сивок з тютюну, а дві ще
непоштів покажись.

154
Postkarte
mit Antwort

Назву області, порту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами

Ap, Кому: Нантсарик Анна

m: Dorf W. Pohorila

куди:
куда:

Straße:

Вулиця:

Улиця:

Kreis:

Повіт:

Raion:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Büro труда:

Kamenez Podolsk

Ukraine.

VII

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши wyraдно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

так що можеш вислати це як поштом тільки вислати
як побільше тотожну а за тотожну з туп доста, що
мені буде треба а символ більше не висилайте я туп можу
купити за гроши свіжого, агромеї мені хватає я поштом
за 2 шдні 25 марк. тобто 10 рублів. Маю я вас дуже
прошу щоб ви не шкодили бо Оля мені пише що ви
де ходите по тачити і не ходіть до знахарок бо вони
вам їх покажуть мене слава доу нікого це невіділо
відкопи я туп. Скажіть вам же шкіль саможка виступ мені
тупому. Я поштом писав від Ольки Сушко в Рона,
з приходять від мені бо котр. поштом від тім же М.
від Каміньської. Т. Висніть мені адрес Андрия мітки
Текні. Пока маю будите здорові до кале де писати.
Передайте привіт. Олі Самі Дворсі Троханові Ганці Марці
Іванові Марці Михайлові І. Сапкові С. Пятко ві. Писати
не маю мені всі новості які є в селі.

Abender: Polamartschus Am
Wimling 120 Post. Haag
Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt
am Hausnum. Obordonau
Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Всем 8/III-43 лоты.
Зощендыяне мот.
Погимей Штань, маме
моя погивас сечупалав
8 бупебл па бсе ноты
бам ноблгоумне бл.
8 амт ма зопод а мов
бам мифаро бл лавон
супинувот гондуе ве миги
Пехивы бам ноблгоумне
нго бам мифанкет ноты

Postkarte 168

Palamartschus Wasil
Soef Nuscha Pohovila
Stat. Staro-Konstantinow
wobit. Kaminez-Podolsk
Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

од вас і од дядька самона за
котирі ви мені повідомляете
що дядина Олександр померла
но ви не пишете чого саме
чи з душок чи може хворі
були, прошу вас написати
з чого саме, і напишіть мені
листоків адрес то я до нього
поїду, мене казали отаку
на тій тиждень на
вельдней, прошу не забувати
і напишіть де він саме
робить чи на заводі чи на
Ф в каздіна. Прощу вас пої
дорогі тату не журитися
за мене бо мені добре і я
всему ходити, і може з
добуду року поїду в
оттис до дому на дві ноги
стим досвідом, і вам привіт
дорогі татко і мамочко. Діти.

Absender:

Надана на

Османлија

Bojartschuk Olga
Bachek & Zimmerl

Starbeiter-Lager

Lagerstempel

mit genauer

postamtlicher Angabe

Dalsberg-Hamborn

Здравуйте рідна!!!

Говоримо до вас це
тремтю откриточку і
незнаю, чи одержали
ви їх чи ні. Майя
моє проходить недуже важко,
но, так як я вам писала.
Два рази на день
дають їсти в 12 год і у 6 год
і дві духанки по 1/200 гр.

Bojartschuk Olga
1947

Postkarte

mit Antwort

Україна

Назву области, повіту і району
район, область и бюро труда

An, Кому:

Bojartschuk M.

in:

Уезд Кампанез-Тодольск

куди:

куда:

Straße:

Post Starokostjantinow

Вулиця:

Улица:

Kreis:

Dorf Wolixa-Kerkesina

Район:

Dienstpost-

Bojartschuk M.

amt oder

Gebiet:

Область:

С.Валыс-Керекетина

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши вразно і тільки на лінях! Пиши ясно и только на линиях!

Хліба. В понеділок дають м'яса гр. 50 і сардари
гр. 25. В вівторок ~~там~~ дають м'яса більше чи кар-
тону з м'ясом, чи хороша кашка. Родили
ми, як з всієї м'яса, на краях б'дівгай.
Родили то самі не родили, а чинило, але певне
це за тиждень і заступ, щоб самому родити
по 2 год., а то родити по 1 год. той дуже важко.
Крошею це не одержувати і недаро сім'яки це
вудити давати. І Павлюком і з Сівоного III. з кер. не вродь
ніког такого не було ~~ніког такого не було~~
~~ніког такого не було~~: Писав мені мого невість, чи
потрібні мені гроші, як потрібні то вишлють як
Павлюк так і Сівоно. Мама, говорить що ходити по-
сміючки, відді фотанчиком матері вона Парасі писала
то вишлю мені, і старайся вислати твій грош до за-
всю що хотіти твій грош вислати з'їхати і одати 0 год.

Absender:

Б. Schwarzmaur

Wohnort, auch Zustell- und Lieferort

Strasse, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschleifschnummer

Handwritten text in Cyrillic script, appearing to be a letter or message, partially obscured by a circular stamp.

Empfänger: Tromboeur

Postkarte

mit Antwortkarte

Handwritten recipient address in Cyrillic script, including names like 'Bijartschuk S.' and 'P. Starikow'.

Strasse, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschleifschnummer

Abfender:

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk od. Postfachfachnummer

Bojko Iwan
 Wurm Franz
 Neussiedl № 27
 Post Krummair
 ober - Donau
 D. R.

Postkarte
mit Antwortkarte

першого ранку
 Ukraine. Podolia
 St. Konstantinow.
 (A)
 Dorf W. Pohorila
 Bojko Jawdokja
 Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk od. Postfachfachnummer

Лист 3/1 1943 р. Добрий день або вечір дорогий мій
пане Діду. Посилаю тобі свій горгономандемий
привіт і жепая всего найлучого в твоїй молодой
жизні і ще передаю я привіт мамині і дедкам
і тяткам і їхнім діткам. і сообщаю я вам
що я жив і здоров ког і вам бажаю щастя і здр-
ротя багачо літ прожити на білом світі і ще
я сообщаю що я попуив твоїй мед за який
щупсе дякую. Ну як сообщаю що я був 20 днів
в шпиталю на руку де робили операцію куці.
Ну вже працюю там сиво в пана. Я не різдо
був в болниці ну я все поздоровляю з новими
людми з новими знаєтими і з дуже респективом
котрого я зовсім не багив ну вам дай бог як
найлучше прожити цей день респектство. Ну пока
дослідження осталося жив і здоров. Передай привіт всім
своїм родним і довіданям. Байко 1943

Absender:

Pileen Michael N 53.

Reiersbannlager

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Neumann - Thalham.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Лист 13/II 43 / 0.5 kg

Додати глос допови мої
 /сокуі непис забор набизан
 нуро а вам що а пока
 до которого часу муб і
 згороб і мого вам
 мимало бегоро найлучого
 Побизомуро а вам що а
 вамш одгашинку получив
 Котороа бумла мисана 2/II 43
 12/II 43 р і зараз онисцо назу
 /пазон получив оз Нагі.

Postkar

147

Укр
 Шуше
 Дорт W. Poturila

Старокостантинівне р-н
 Кам'яні Подольські

Україна
 Писар Клепто
 С. В. Коропіла
 Старокостантинівне р-н

Гантаневс Подільська облас

Писар Клепто
 Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Я поки /родило на старом місці
 зародило нао першій місці пошув
 26 марок, другий місця 16, пер третій
 14 марок, а четвертий місця 25 феніків.
 зародило зовсім мало. Я тую жабу
 як у нас у сні жабі Дукані.
 Поблизомлю я вам, що я там був
 де мій батько був. Як даєтьо дог
 то можі усе податише у ваши. Я
 получав пісма о ваших соломока, Ваших
 й оєнового, Яшкі соломока, а написав до
 дядько ваших пісма а од нього не получив
 Напишіть мені Маріки возніца адрес
 і дядько жадара бо я писав до них
 одривку на старій адресі по не
 получив ніякого амбату а получав
 од жадара пісма і більше невізкого
 Я, тую у лапу до одних верених
 Пошукан Василан Микитович і Димитр
 по ваших писам і на тую, буду віраїти
 одривку і перседаю сні пишкі привіт
 жеісе розшире біз старого до написаного
 пишіть не одривку а пісма і присідаю, жеісе
 1926.02.14.

Микитович
 Василан
 писав

Absender: *Puržak Jeljana*

v. J. Wagner Althüttens

P. Oberlam Ober Donau

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Шопро мой рідні на мусу
і тирідна сестричці а боє
дуже прошу і дякувати
гостинне місце для до вале
на моту до мени і дити і ас
открітка на миса і тирідна
дуже прошу не гнати мени
на мене і тирідна передати
правити і на миса і дити і ас
і тирідна дуже прошу дяку
мени і тирідна в дорослі і тирідна
прислати і тирідна і тирідна
і тирідна і тирідна і тирідна
і тирідна і тирідна і тирідна
і тирідна і тирідна і тирідна

Postkarte

Ans

Puržak Jeljana

in Neštčir Pohoryla

Kreis

Ramenez Podolsk

Station

Starokonstantyniv

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Лісто Тітане 6 лютого 1943 р.
лісто до своєї мамі історичі. На
добрий ден до великої родни
пису я вам то відомо що
я не вва задоволеного вам
милую у вашому дачому маму
Мати тіпиро я вам напише
мож вам всімаю фотографію
засякою знати підружжя гарк
аміан в той час тільки во
дуже прощя мой мамі і ти
наступні підружжя та і мамі
зачиню тіпиро всі мені писати
ка я прийду до дому пошути
що через 2 роки дубу у дубі
тіпиро напише всі мені мамі
дуже гаркі та солодкі всі мені
краві куті на варіанті я мамі
йї до тіпирі на воцарити дуже преткі
мой мамі у моєй все застало
годою коли я прийду до мамі
милій мамі. до розкриття мамі
одно шоб мені ові все побачити про
но ідесть до є відомо перед
привет всім родни
знаю мамі

Burzak kotry nasty 65449

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Ostarbeiter-Lager
Rienzi

Lagerstadt
mit genauer
postalischer Angabe
Duisburg-Hamborn

цветомки пиши
письмо еще скорее
а мы скоро кончим по
заво пишем на друг друга
брыку отами получай
письма и открити до вас
писати и марки в же
всела 1 30 марок то на
купила жикета у дала
20 марок и турки 5 на
тириде вей пошло и все
лаво карточку чужие порам

Postkarte
mit Antwort

Назвы области, повту і уряду
писати латинськими буннами
у пов область и бюро труда
писати латинськими буннами

Ap, Кому: Burzak horyna

in: Kamenez Podolska ove
куда:
куда:
Straße: Starokostyntynowskii
Улица:
Улица:
Kreis: r-n Dorf
Повіт:
Район:
Dienstpost-
amt oder
Gebiet: Nischna
Область:
Arbeitsamt: Pohorila.
Уряд праці:
Бюро труда:

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши wyra3но i тильки на лiнiях! Пиши ясно и только на лiнiях!

Лiсто пуцапе 11 вересня 1943 року тiм
лiсто дорiдною мамi добрий денi до вiнi р
пишу шо я тiва i здорова i вiм змiлаю
всего харошого тiм шо я од вас получила
2 откритк циро лаван цiакою тiамо
iм 2 рази в дiнь i хлiба 25 бухiнцi в тiждiнь
спiловиною тiм добри харчi батает тiлка
дiди цiлове обох надаю 200 гр ковбаси,
200 грам манкарпi i 200 цукру iсти батает
на полудiнь каша 15 лiтри а ввечерi колiм
пшеничний 15 лiтри робота тiтiшка ро
бим оброкку до чдiля раним робим
копалм тiку лiку шо залiзо тотицiа
змiдiмi а дiра 2 мiсцiацi бакцiа еи злiн
льу стiг стовтi шо ходит креть

Ab sender:
Надатель:
Отправитель:

Wassil

Prosserich

Lager Nordwerk

Wien 145

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

II/Vienna

Мояй виг бацого сина

Зра ситвуйице напачи мачи?

Терци всего я вам спови
цаю, што дпока жив и здрова

чого и вам жилаю у ващид
домачиний жизни. Терци

вам свой синовецкии
кривий напе, маме, Марути

Тани, Гани и брацудеи
Франки и жилаю я вам до

роштой жизни. Гана?
Я вам извцаю, што я до

Postkarte
mit Antwort

Назvu области, пошту і уряду
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами

145

Ap, Кому:

Prosserich Anton

in:

Ukraine

куда:

назва:

dorf St-Bohoriva

вулиця:

лица:

Kreis:

Maronostanetsinowski

Post:

Район:

Dienstpost-

Kameniz-Podolska

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Trinitz

з цього вистає пока на старому мійм листу одна
проходять карбоніки хвалити пока
Dentlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Гана з 9/VII-43/р пише вам посылку з
Табаку і дякує за що з вам дуже дякую
но и широк сердечне на вас пошлю що нагада
чтні заботити и думати про що купити марку
и и. д. пошлю що з що пока негодують а дитя
іти хвалит а подуми що з незнано з сьогодні
здесь а забирати... и так моє посылку
просити когда вы что будете выслать и так
подумати об діти и не выслать а беріть сам
сід з ой вас пошлю з ошкривки недавно в мене
платит на сім карбонік з Горгою Гана и так
ради в мене но сід не мало когда буди що в мене
Нової іти іти не іти. Дитя свій новий
що слышно проди уи родни уи соседі друзі
и и. д. и не срайт на мінз что з
до іти не пиди не іти. Ошого іти з Горгою.

Absender: *Omel'schina Katerina*

Lainon i/sa.

b. Gibr. Gornikkel

пуцама Омел'чина

15 Тервкий зарастъ

сонце на небе зарастъ

мид'у над ризои

здратвуйти мой

ріднети мамини

илю пошлети вам

здарка мамини

повідомило мид

неба, і здорова і

ма ти стили родомі

де родила на

Postkarte
mit Antwortkarte

176

Ковѣ Канон

Рохотил. Каменис

Ка/ Szatoko nstantino.

Ктеис.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

срабниці там де багато кастрів і вч
робляють. багато посуду повідомляю
що внос такі новості хто рік вибув
то будуть пускати в отпуст і біли
мима таких новостів може вас є
які новості то напишіть. мамуно
я од вас получила 5 отпримов я
до вас послала все і в книзнала
що ви все коло палазі канона доєри
шоді пішли то ще прохсієте маммо я
стять я щю припибавос все знаю
де вона маммо я в вам вишло ка рто
чизу боми все всі зрималис доми
цких паспортів і маммоу кін чало
писат привєт приєдіт всім родичам
ові приєдіт і тіть я в іса мерца дєн. всім гоєво

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Duscherko Beklya
Deutsch Handel №5
c/r Post Oberple
Ober Donau

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Добрий день мамуно i
Ваша i Кетя вей мой
подпис. Повідомлю вам
що ми з димом пока
миби. Я получила од
вас 18 пакуноків i
думе вам маюдо i
виглядає мими 15
a з зматвима евід. Як
можете вислати то
єти гамбл полугинка
мою картошку

Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіту i уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область i бюро труда
писати київськими буквами.

Ab

27942
Duscherko Beklya
St. Pankratius

An, Romu: *Duscherko Beklya*

in: *St. Pankratius*

куда: _____

куда: _____

Straße: _____

Вулиця: _____

Улица: _____

Kreis: *St. Konstantinische*

Повіт: _____

Район: _____

Dienstpost-
amt oder *Stampanex bodie*

Область: _____

Arbeitsamt: *Skafa*

Уряд праці: _____

Бюро труда: _____

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши вразно і тільки на лінійках! Пиши ясно и только на линиях!

Вислайте ще він просить дуже тютюну, и
я комо цього то йому йому послати іль
що небуть придать. Можна прикладити яє
є до того покладити. Я йому піддержку
давала і зараз даю. Вислайте йому 40ма-
рок і так що могла то послала.
Прому вислають зернят, дуже шлат. Міша
до мене нібиша ніше а з дому я не по-
лучаю ні од кого і дуже обіжана на
вас усіх певно ви забули за нас об-
жива вже кохана кохана дарами. Все
холодно не маю в тому кохати сохати вже
первашиє, як буде хто іхати в кімешину
то передайте він мені висла. Дуже прошу
мамуно. Бувайте здорові! і про вас
ми і т. п. і т. п. а ми забавляти мене

Absender Kowaltzschuk Marja
Serg Kränzl Alkot 17.
 Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt
Post Berg Oberdonau.

3953

178

Postkarte
 mit Antwortkarte

вспомогательная была вое воев
 90 лет, все до 20 лет покинута.
 и все одно вам наинимую колл.
 пере бы изгнати у Винику
 од. Литинский район, и село
 гайбуи ка зрпаярх то гоме
 таимесь го збудименого
 бисипона до з зоро збудимено
 родлю у одного дуре злати и
 Марис, то гайме таму ми
 адрес до стна пиме и ии нема
 дилного ответу; передайте пиме
 шод би гали знати юму зк
 поше так зк и д, а вам
 шватас а работи гасиме
 пола зкимъ, встарапу гайме
 влопалучко и передайте пиме
 и гайме адрес Тельсим мекс
 исе олакит на Конграцион Санни

Kamenetz-Podolska oblast.
 raion Starokonstantinow
 dort N-Pokorila.

Kowaltzschuk Marja.

и она гуче пимати вас
 мум шубе, вано
 зк зк шубу на хад.
 пола 10484 101129111
 Штраße, Hausnummer, Gebäudetel., Sackwerk oder Postschließachnummer
 з камиро стна мене
 вим родим и зкаю. ним.
 з камиро стна мене
 з камиро стна мене

Лист 30/12 1943 року.

Здравствуйте мої дорозі та незабу-
вайте про нас мамусю, Мамусю, братів
Петрика і сестричку Надічку.

Перш за все побігалимо з вами
що я исива і здорова того і вам
исиваю як найлушого у вашій
домашній неізни, здоровіше вам хоринію
а такісе исиття як найлушого
бажано вам як сама собі передаю
я вам свій низесенський поклонник і
исну я ваші праві ручки і вісую я
заочно через годній час і иситтно раз
у ваші ручки і лідка. Дорозі мої родіні,
Мамусю і Тамусюко ви писаете мені
коли я приїду додому мої дорозі і уада
через одиі місяць бути уада я не
вас дунсе давно дадила мені здається
що там усе зовсім все інше сталося
нада навірно дунсе велика дітка а иситтє
парубок а виже навірно дунсе иситарі ісє
ісє важкої роботи. Тепер вам напишу
що я ваші листи получила за котрі
вам ширі, ширі раз дякую иситтно раз.
Тамусю мої дорозі сенькі яку ви мені
велику радість написали що будуть писати
у віснєж мені наже здорові більше сіало
коли я таку звістотку проітатала від вас
но се я вас прошу щоб написали
коли саме.

Absender
Надатель
Отправитель

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Lager Wiedenhof
Solingen (Rhld.)

открытка куплена 12/8 49 року
від вашої дочки Марґеї добрий
день і її весілля мої рідненькі
ні мамусю а так само ріднень-
кий братик і братова і дорожа-
нокі пімхнічки придало я
вам свій скупий поклон
і міцно я вас усією цілюю і
жмлю я вам від гаспода
бола і від свого широго серца
як найлучшого і найкращого
вишлю я вам фото одної до дві отримайте

Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіту і уряду пра-
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами

Ab
An, Кому:

in:
куди:
куда:
Straße:
Вулиця:
Улица:
Kreis:
Повіт:
Район:
Dienstpost-
amt oder
Gebiet:
Область:
Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

175
Solingen
6
Ab
Sidiz Towstika

dorf N. Pohorila

Starokostantinow

Kam. Podolsk

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши вразво і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

життя і здоров'я у вашій домашній аптечці рідненькій мамі
мамуся з вам послала открытку і пришила дві фотокар-
тки як погукати подійти світло пооди погани фото мо вида-
хайти боже їхні шмудітні рідненькій мій братику чого де ти
розірвав мамину що мажох написати открытки з тебе дуже
прошу мамини мій жити жейес як твоє здоров'я і твоїх
діточок а також і рідненькій мамуці як вони отот жє іє здо-
рова чи маот чи палити чи маот власісти обшим опиши
мій вса подрбно тровес твоє і мамине життя і як дїмне
здоров'я бо виже мій ві показується і сміється а чую вас
гове бошможу забути братику і рідненькі плімаки
що ком вишні шмудітніти промалу до вони як самі мина
паидт я би вони виіли товомаб нікого мнросилаб ріднень-
кій мій Андраїцю опиши ти мамі як виіес дороги розутіє
прошу одписити пирадаю всім правіт і міжно а воє всіх ізі
Досі рвня

u 180
 Absender: Твар. Полісчук bei
Johann Warner Bauer
 Wohnort, nach Zerstell- oder Leitpostamt
B. Hardt 1. l. P. Oberplan
 Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer
Oberdonau

Водорог ми з верою вам
 пишу а тому бо перших
 я вас побігав до що я
 зараз жив, здоров, того
 и вам бажаю. Я був слабий
 зди живити дуже важко
 зараз я здоров буди
 спокійни. Ви пишете
 що я за вас забуваю це
 хочу писати я поки
 живий буду то забаве
 не забуду, як це так
 можа забути і за вас
 написав уже дві откритки

Postkarte

u
Кам-Погоріло Білети

Староко-стен-тинівський
район с. Н-Погоріло

Галузіть Памітку

школу 3.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Flammen Podolsk

а це тільки третю з ілюстрацій, яку я хотів показати
що ви ще не побачили моїх откриток то хіби жале.
Я вам уже писав що я не побачив в науці, а шанки і
і інші інші з ще на 3-го березня не побачив. Зараз тут
надвигало тепло такої скарлатини і зими і не було
жодних розтав. Ми зараз з каріном возимо вій на
кол в кандалаго, а він возить. Я побував від Столиці
Федора і від Х. Халатки і від Душко Маріки побував нісьма
від Маріки побачив тільки одну откритку і з Федора
мало фотокартку вєслав. мені нісьмом він
зфотографірував з Сергієм Семязовим. А того
тільки те з що з однієї з дещо порвалося і туди
не можна купити. Во не мало купити. Трохи
є но я за них не можу ні купити. Трохи мені не
можна дещо слави. Хотів пограти вам на не
приймають. Написати мені як там зараз у вас як
порядки що нового є. Як і від побачити ви на
трудожні ви на душу по дещо кіло як це працює
нишець. Держать є привіт усім вашим і моїм
товаришам. Зо шобачення. Листопада 1943. 9. 1943

Absender: *Marica Duschka*
Kätkhofen #2 Post

Baumgartenberg o.D.
Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt
Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

*У мене і Мага може один раз
а я ушафки була разів три
ау Мага разів 5 а я і Кулини
паруцятаю кілька разів
пошти кожною неділю коштує
я пошутила вас і відкрила
і вайні я вам думи широдару
за вайні одержати ком я пошу
від вас відкрила то думав
що це я вас сама побачила
пока досвідана еше шоні
але не маде переда вайте
і пошуді фрой доїти думи
хат писати неї літти*

181
Postkarte
mit Antwortkarte

Україна

Душко Василь

село Н-Торопіла

*старо-Костентинівський округ
(погільск) СТ-Костентинівський
район;*

*прошу ти мит на тому ма
знаю шоніма я чине стар
всіма до вам чистих дошід
ма
приїти задкам ттклма
і чини знакоми
мат
дочка мат*

Листо 21 липня 1945 року від вашої дочки
Марусі згадуйте мою рідненькі татусо і маму
передаю я вам свій Австрійський привіт Я молю тільки
іздоров'я того і вам щилам оу Господа бога доброго
здоров'я на милі українські я вже так забави смутно
що у вас неспетса а право видається ви забачно
не дуріца душі бо неі недобре як можете то так
робити по маминку паміт то ви урне робити бо ми урне
і мама і дедо тати тато але цілий тиждень і тати
дочці то оставили на іє пишіт хто камагує елтон
чи свої чи хто чудний б у Д. Димитрове іах утіноту
свої яким пак мамо і тату ^{хто камагує іах утіноту}
мені фотокарточку із себе маідроненкі прощю вас вики
із себе самої лобо пишіт я вам 29 червня фото
у мене такі хто не ма усе іскі свої нові
адівата ніходят ні які іскі свої нові
о мені маруша була брні

Absender: Zarvada Kesspoding №1

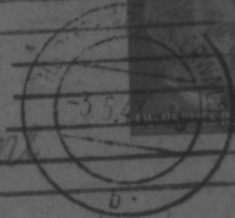
Zabaga
Postkarte

182

post Floritt Oberdanau
Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Strasse, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postfachnummer

сприяті мені мій рідний
і мій і пра своє серце і ко
ти сідня і де сідня і де
Зарада браня і де ти зрину
сідня і що маєш і як ти
зриваєш з своїм серцем в
згоді рідні і пращя і мене
в велике не вранюєсь а
зриває так щоб як тобі
мудро проорити мій серце
нікого не думай і бувай здо
рова мій мій рідний
остатось я пока зрив здоров
так і тобі Зарада мій пращя
зриває як дід свого серця
писав тобі мій мій мій.

post Staro-Constantinopol

Kam Podilska obt

in w-Pohorita

Zabagi Donauzi

Strasse, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postfachnummer

2.5. 43 раш

От твоего мужа Алек. и своєї дорогой брати
Доманиці С. поздравляю я тебе з воскрес. х
і праведани парши радни має картри
павідомидло що мстив я від тебе на
одержує крим тиса що писали зафія
і маруська кір. і я незнаю про твоє
бідове життя одимале і мене дуже
жалеє як одержує я що від тебе то
так як я тебе побачу та поговорю ти
ти мого неспівалася ти ти май
карти не одержуєш що васо є бо я
пишу до тебе праз. на м-з а від тебе
як коли ти і одного на м-з не ма
і ще пишу я тобі що я вилідені провів
родило 25 кві. разом з господарани і
лими надавали багаті подарків з іорі
крім того що ємо коло стола і я нез
наю як ти правела свято гарно радн
но ти ні ш ти. маєм який морож
єти ти є молоко воя в тебе бо само
я знаю що неше тебе ніст мусити
завсїгда як я з дому поїсав а має жит
тоє пака іде по вожкоу в будні тир
дене радн а в неділю кошу дозєрн і
бавари має добри пака і незнаю як
що дали буде а пиши що даєре

257
Absender: *Podolska Anna. 1411*

Wohnort, auch Zahl der Postämter: **Lager Nordpol**

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer: **Wien 145**

Воспринимая ваш верный
дело и вы лично
передаю вам сердечный
привет и передаю
ваше письмо.
Вспомню за все и со
мнением о вас про свою
милую, и вы
наша одне не хор
оша и не много
среди вы писате
в свой открити, и
разичи соображате.

Postkarte
mit Antwortkarte

Анна Подольская

Камечка Подольск облоост

Сороканстантиновски район

Село Погорило

УНЗОНЕ

А. Горов

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

на родою
о, зараз працюємо разом на
кухні, мені пока додам для мене
як бог приказав, но на дади не
знаю. ~~як~~ Дядю і ви тільки ім вас
просили поспілку. як можна то
я вас душе прощу щоб вислали
примітало мало 250гр слези вч
можете декілька поспішок слати
на мене і меню ви на мене
не обіцяйтеся що настало за пос-
илку, як ви в мене дулу бачи як їх мор-
очиди, мені часто сниться мама Вася,
і тато, я ту, мочу і плачу зродину мені
нікого не, таль тільки вас тільки. Дядю
ваша дитя.

Absender:.....

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Postkarte
(Antwortkarte)

Parsonska Anna 1418.

**Lager Nordpol
Wien 145**

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Absender:
Надатель:
Отправитель:

Julik Sawlo

Josef Braun

Speyer a/Rhein

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Ab

*Отримана пуцею
26/IV 1943 року.*

*Зраствуйте мої
друзі рідні брати
Вася Мико брацю
Ганця і ма.ма.
передати я вам
свої молодий при-
віт і остаток
мива і здоров'я і*

Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Найон, область и бюро труда
писати латинськими буквами

An, Кому:

Binnw. K. K. K.

in:
куди:

Weyschke - Pohorila

Straße:
Вулиця:
Улиця:

Kreis:
Повіт:
Район:

Staro-Konstantinowka

Dienstpost-
amt oder
Gebiet:
Область:

Kanjeniz Lodilska

Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

Absender:
Надавець:
Отправитель:

185
Josef Braun, Speyer a. Rh.

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Откриття ризику
22 ро Зросту іме
дореі родні брати
брати і прама
Керівно а вам свій
привіт а остало
жив і здоров і того
вам милото у вам
домашні милі
откриття а вам

Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіту і уряду
писати латинськими буквами
Район, область і бюро труда
писати латинськими буквами

An, Кому: Bilek Wassil

in: Weijsschtscha
куда: Pohorila

Straße:
Улица:

Kreis: Staro Kostantiniwski
Район:

Dienstpost-
amt oder Gebiet: Kamieniec Podilska
Область:

Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

получив за котору очиню благо-
даря. Я родив на римонтній
фабриці барнів фабрика Браун
город Шлауер. Миветьєд пока
нічого їсти дають картоплю
суп масла гор шнімад хміб 200 гр
котлетти. Кочем ми. В бараці
видати нам барак на 40 чол 4 чоловік
Монастих із шінка і вони нас
обстирують і облаштують робота
недуже важка. З моего села нема
нікого нема даже з району нема
всі чужі. На ви там дома не турят
розважають чужі люди. Кочем ми і
конкаю Пака дєсвіжакє меду отьєта.

Получив

Absender:

Duzhenko Larwa.
Reichsbahn-Lager
Gerstungen

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Открытка писана 20/квітня 1948 року. Дует на продаж. Знаєтьшуйте. горазіє родзніє Івано і Маю і братіка Андруша і Тімоша. В першіє Імрочкає мого шета і пирідаю вам свої правін і жінкає всею найлучшого і найкрашого і вашою жінці. Єзю повідомляю вам що я до котрого врята жив і здров і вам жінкаю добродздрова і хорозого жінка жінцьки ни такою ін шні. Тішоу я до ває тая останю открытку.

Postkarte
mit Antwortkarte

Ukraine

Duzhenko Prokop

Oblast Kamenez Podolsk

raion Staro-konstantinow

Dorf W. Pogorila

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Село В. - Погорилы
Душино Прокон Омелья

Як що не буде у відповідь. Ви паміть шми
того ви надаєте шми відповідь Кирило поучив
з дому 15 штук Яків може отримати шми, а я
тільки три одні шми і дві отримати. Шока,
спирити буди кінцями. Роздорозною вое усе
з великим святим Вильковим і шмиам вам
провести шока, як найкраще і найлучше
до шми. Низкаю як прийдемося іже провести
Грату шмиам мое кипокрашало і шмиам
вариво уже нам два рази друку і шмиам
дільно горючим суп. Кіда тільки шмиам Як дава
ли шмиам і ковбам. може тільки шмиам. шмиам
опівданих ріпак уже скоро буде звісти шмиам
дараз. Від шмиам шмиам шмиам шмиам шмиам
шмиам шока в другого жазіна і шмиам
луче Як було в того шмиам шмиам, а шмиам
льмі. Ви паміть побільше новостів. Ва паміть
шмиам шмиам шмиам уже двоє шмиам шмиам
шмиам шмиам шмиам шмиам шмиам шмиам в
дома шмиам шмиам шмиам шмиам шмиам і за
шмиам і все. Шмиам шмиам шмиам шмиам шмиам
шмиам шмиам шмиам шмиам шмиам шмиам шмиам
шмиам шмиам шмиам шмиам шмиам шмиам шмиам
шмиам шмиам шмиам шмиам шмиам шмиам шмиам
шмиам шмиам шмиам шмиам шмиам шмиам шмиам

Dikon Aleksa
Absender: *in Zistel Nr. 2*
Wohnort, auch Zustell- oder Postamt
Post. Posttechnische
Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer
Abledonau

187
Postkarte

Dikon Leo
Dikon Ivan
Dorf St. Jakob
Post. Starokonstantinov

Kr. Kamenek
Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer
Abledonau. Ukraine

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Wulf W. K. ...
...

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

M. ...
...

Postkarte
mit Antwort

188

Назву області, повіту і уряду праці
вписати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами

An, Кому: *Україна*

Здравствуйти мої
дорогі родні тато мама
сестри брати. Я получив
вашу открытку
я дуже їй вдячний
і дуже сподіваюся
що ви теж добре
здорові. Я трохи
вдуже сумую
але так само
багато робити.

in: *Кам'янецький Под. Обл.*
куда:
Straße: *Стара Константина*
Вулиця:
Улиця:
Kreis: *С. В. Подгоріла*
Повіт:
Район:
Dienstpost-
amt oder *Кам'янецький*
G-biet:
Область:
Arbeitsamt: *Трокіт І.*
Уряд праці:
Бюро труда:

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши внятно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Сестричко ти пишеш того ма~~на~~
довго нема писма. тут я нема бід
тільки що тро робит іст хватоє
тільки за будні дні нема одизи так
сами внидію. Я як щось прохитав
ти пишеш що ти хочеш мідети
поліка а ісвати внімечину і дує
був мхей і став в^ванати стей биди
Я похитав не мхей али товно
що буду мхей. Я тини ятти
що итуну зробим то нехитавої
що ятвій брат а ти моя сестра
до як бог дає достанує дозак
то буди доуки плосо
дує хутя писав.

Absender:
Надавець:
Отправитель:

352 Ukraine. 189
Powaschnijus Kaszja
Hinterstrift № 10.
Post Oberplan. O. Donau

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

28 січня 1917р.

Добрий день доро і тато і мама
передаю вам шифросердечний при-
вет від Господа Бога немало вам
доброго здоров'я. а ваші картини
получива дві і в посилок. ту що
Гетьман писав дуже широким
дуже що ви не забуваї мене.
Не забуїтьо є цвіточок. не забуїтьо є
трава забуду а вас і діти, не забуду
ви міня. Згадайте мене хор нас
на днівочок, а я вас згадаю сім раз
на час дові. І в час нощі пробудуюся

Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіту і уряду
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писати латинськими буквами

Ан, Кому: Кованенко Каролен

in:
куди:
куда:

Mytscha Pogorila

Straße:
Вулиця:
Улиця:

über Staro-Konstantinow

Kreis:
Повіт:

Kamjanex Podilska

Raion:
Dienstpost-
amt oder
Gebiet:

Oblast.

Область:
Arbeitsamt:
Уряд праці:

Бюро труда:

як завжди
і сідати на сідлато
про вас і діти не забуїтьо

З першого слова того листу слова Йесу окресту. На креслі з
Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на ліній! Пиши ясно і тільки на лінійках!

Сестро Крістола двох ти і доває талусто і тату дубів листи пишеш
писеш в той лист столигові ні сваче, що слово пишеш то сердиш ^{за вами} талаче.
Ви пишеш пишете що я кажила я сама назвала що об про волю.

Ви хотіли знати про хлопців старший Гандер є вайтук а Рудя пише писав я
теший в роки в дитя роби а дівчина в школу ходи то не роби. Ви пишете ти
самі ти бери ти всі всігда кажи їм по часах брав і на прозбука удає
бо це не вартя. похудає і ка похудає. трохи поправилась, але роби ти то єщо
Тавла є замужє не виймає бо тут не має хлопців багато а це ввона 27 років
така жуда мала, зі обвіна. бошод не виспайте нікі. Видіти були з нами роби
ти з дитини матері, а то ви поплотки тільки збавіти того трудно зробити

Одні суми палучає німа її не добре мало їсти. передайте їсти і всі сім'ї бо
і бачити німа і одні суми німа німа німа німа німа німа німа німа німа німа німа
серця. Ви просити щоб вислати фото себе і несі везе. збавив чоловік
най не вийти, а це другий раз фотограф то це не хотіти, а вам
вислати в не даємо себе і лави катороботи, то не знає чим
чим бо не пишете до ввона ^{наста} до мам і тата.

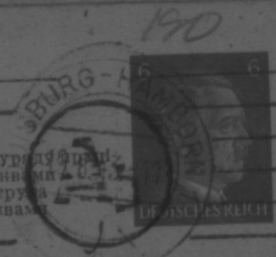
F 65446 Syczkow. Olga

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Lagerstempel
mit genauer
postalischer
Duisburg-Hamborn

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і уряду праці
написати латинськими буквами
Район, область и Бюро труда
написать латинскими буквами

Ap, Кому: Україна

Квітень єдиний добрий
день або вечір мій
гідний мамі і таті
і самі я перш за все
я вам пишу і пові
дам лише що я жи
ву і здорова і вам
сього щиро хоро
шого життя в
вже першо за мене

in: Syczkow Zawra
куди:
куда:
Straße: W. Pokocila
Вулиця:
Улица:
Kreis: Старокостянтинівський з-н
Повіт:
Район:
Dienstpost-
amt oder Kamenez Podilzka
Gebiet:
Область:
Arbeitsamt: Област
Уряд праці:
Бюро труда:

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши wyraдно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Я пишу дуже часто вже без цюгу
і міни німа отвста всім дівам
ідуть а міни німа дівам і з цюгу
Позоріної цет німа іко їн і міни
німа і ікобі знала чад німа
кому написати а то і кому і німа
писати і всім терер німа
за все время я получила одну откритку
і німа тожні вже іма сама
забув за мене Досвідки німа
тожні німа і братікові і сестрі
німа і дідам і дідам і дідам
німа і дідам і дідам і дідам
раз цілую нещотко раз прощай
за мене що і є на світ німа
і куті

Lager Brusbach Walsum N. Rhein

Absender:

Надавець:

Отправитель:

Deutschland

Postkarte

mit Antwort

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Назву області, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами

Писана откритка 9 го аву-
ста писана. Здрастуйте
моя дорога сестричка і
швагер Савці. Здрастуйте до-
рогая сестра я пока ще
жива і здорова, а вам пишу
як найлучшого життя. з
Олюю я сьогодні бакимася
з числа августа. Дорогий
сестричко ти за Олюю не

91
An, Кому: Савка Сидоро
Сило Вішча Подгоріа
in: р-н СтароКонстантинов
куди: Каменець-Подольска
куда: обл.
Straße: ^{Україна} Запорожжя
Вулиця: Биченко
Улиця: дозр гондена Подгоріа
Kreis: ^{Україна}
Повіт: р-н СтароКонстантинов
Район: Каменець-Подольска обл.
Dienstpost-
amt oder: Каменець-Подольска обл.
Gebiet:
Область:
Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

згадуєш ми одна дружина забудемо. як ти будеш в
городі чи Савка чи Маленки то щоб ви заїздили
до міді і напишить мені як вона живе чи добре чи
кепсько. Я висилаю Олі поштики на мій адрес і
на мій номер. Я получила од міді 3 поштики варту
здача Олі, а т собі оставила. мені не дуже
кепсько живеться я Олі помогаю ким можу.
привет братові Маленикові і сестрі Олені,
Костюві, Матані, Володі, Петі, Євгеніві
і братику Саші. Олікаму привіт од Олі. Саша
не забувай Олі щими погаще пісьма її.
привет міді, Андрю і моїм чужим Тоні і Віті.
досвідання щезно вас цих крето безжотно рад.
написалаб я вам більше то немає на часу.
привет од Марці, Раї, Жини. щиміт скоро ответ.

Fräulein Anna

Ozblager

Absender:

Flachskinnerer

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Cyrozynostwitz.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Центральна вулиця, 84/85

вулиця одкриття

поділля додому день у день

май дорозі подимим і дід

милуна і мимка еменка

і мимка параска і дим

і фред і ван милу

і відомого що і нова

хвала і здорова і ван

милуна уєро хароморо

і уєро милого дороморо

і уєро милого дороморо

і уєро милого дороморо

і уєро милого дороморо

і уєро милого дороморо

і уєро милого дороморо

і уєро милого дороморо

і уєро милого дороморо

і уєро милого дороморо

Postkarte

mit Antwortkarte

Україна

Kamjanec-Podilska oblast

Staro-Rostjantinowski rajon

selo N-Pohorila

Demka Mikita.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

робота така свужа китки на нас,
ини робота легка тільки цілі день
каціолак треба стовити а харчів
пока фотас соти дант киткири
рази. і триста грам хліба робити
од сіни годиве ранку до п'яти часів
вечора нас тут є сорок двіст
дунд і туде дуже прошиу кезадуби
мене мені німа бо туде зласив ізо
до мене німа кому писати писат
дунюка і вже знаю що періодично
матусі вже німа мені написала
жерживська дівчина зинегини
і писала три листи ізо німа мені
матусі ніхто мені не написав дуню
ка і туде дуже прошиу капели
мені всі капели чи туде кама сто
чи може хто роздирас і те ізо
в хати було хто його забрав і де
корова хтоїй забрав капели мені
дунюка всі про мату іх всім в міст
і хто їх поховав і як дунюка напис
мені і туде дуже прошиу китай і
дуду знати бо туде написав і ка мені
тут досада як про все знаю ізо
весна підходить а і не вдома то
така досада що німа на перинест
дунюка тут вже тепло вже дурд
позивався дунюка і туде пишу част
од дунюку і дунюка туде прошиу мені
мені всі новості добі

193
Absender: *Anna Freiwinkel*

in Maulbrunn bei Bad Mergentheim

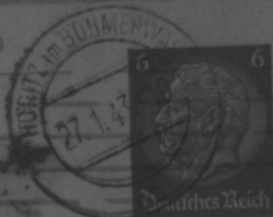
Wohnort, auch Post- oder Leitortname

Post 101111

Strasse, Hausnummer, Gebäudeteil, Städtewert od. Postschliessfachnummer

*Листку мет на украину
передав вам поклоном матови
мани Ядосі Баркаї парцеї
Тятові Ядосі коли ніш
уєш подивит я пока хєва
здоров того Яван хєлає
вє за мене забули маму
відколот я тут вє ніні
нічого не написав того
вє ніні не пишуть вє
за мене забули.*

193
Postkarte
mit Antwortkarte

Адрия.

*Каманель-Подільська область
Старо Костянтинівський
Район Село Виноградів
Получити Юлєніі Криве
наук.*

Strasse, Hausnummer, Gebäudeteil, Städtewert oder Postschliessfachnummer

Як вибудити рік будити усю потребувати собі
я трохи купила собі що треба прошу маму не
плахти за мною маму ніні добре ко купити до
дому прошу Авдону сучасі мамі хай та жено не
роблять на роботу не ходять Прошу ні ніт
нісно маму бо нічого не знаю за вас.

вибудити рік прийдити дудону. пока до свідо
маму маму Авдону. писано ^{на} Ярославно селеново
прочитайте маму ^{ти} татові

Дорогі маму татові катю коля того ніні не пишати
5 неділь ніно писана од мамі тата каті хай
дорогі Каті коли пока свідомо маму татові
я пока здорова.

Absender:

Dikow Olman

Надавець:

Отправитель:

im Ziff 1-2

Post Pöschmühle

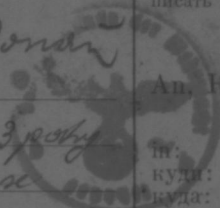
Lagerstempel

mit genauer

postalischer Angabe

b. Krimm

Ober Donau

Лист 3/10 1943 року
вперше написав
мій меморіальний лист
яким мо я доклав
хочу щоб і здоров
і моє вам щастя
на ділі обиди най
лучше щастя мусер
по бізнесу я вам

Postkarte

mit Antwort

Назву області, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами

Av. Кому:

Dikow Frau

in:

куда:

куда:

Straße:

Улиця:

Улиця:

Kreis:

Повіт:

Район:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Wäsche Pöschmühle

Post Staro Konstantin

Kreis Krimm

Postolster

Kyruine

VII

der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Ваму одурачку пошув завору
и дурак швидко здох; поспу
пошув табу завору дурак
и шире джео табу Я, доживи мене
вандит Биссе Я потривуо ми вое му;
Обіясне тинер моделіме; на вое
редошу родноу табу вандитуріа воему
подачалося Я доураку і тинер комібу
подачати вое; брамбіл і енаурасе
тинер вурдасе Я воем тинер сурдасе
привет і инскі родноу табу Я Биді
Братівом Мінні немі воем воем;
Манді доураку тинер привет і инскі
подача табу; мінні і воем немі пошув; вое

Absender: № 65. Toustiha Ivan
Надавець: Кієн Стак
Отправитель: от-арbeiterlager Stalkeberg

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

17/10 43 роки вперше
Стороною нової
Добрий Ден. нов
робити криво і так
же нові сити
Кієн Стак
Кієн Стак
Кієн Стак
Кієн Стак
Доброго здоров'я
і всякого благополуччя

Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Назву область і бюро труда
писати латинськими буквами

An, Кому:

in:

куди:
куда:

Straße:

Вулиця:

Улиця:

Kreis:

Povir:

Район:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

195
6 6
Toustiha Ivan
Ukraine

dorf N.-Pohorica

Bezirk Staro-Konstantinow

Gebiet Komjnez-Poditsek

Всегда руги волик и прощу я все
як получити мое открытие, пожалостя
не задержуйте одного дня скорее,
давайте ответ я вам уведомляю что
я утешением як бул на конице то
исповидаюся, що я вже готовое до сватой
сватоу паски я вам желаю щоб вы
еще исповидама и благополучно
дождаи сватой паски, прощу я
уведомити что теперь родина як церкву
напишут все эки, увае новости
ахатае увае картички, какои буду
знате, все напишут стем до свиданя
остаде жив и здоров. и этого вам желаю
от бога добраго дула скорее ответ

Denklich u. auf der Linie schreiben | Писати впрямую | Писати на лінійках | Писати ясно и только на лінійках |

Absender:
Надавець:
Отправитель:

3624 196
Lofia Wulstark
& Lovkeberg 97
(Ober-Donaу)

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

10 Верей - 43 Pong

Мояму брата Л. Лопицю дякую
за лист, який ви мені написали.
Доброю годиною вітаю вас і
вашу дружину. Надіюсь, що ви
весь час будете здорові і щасливі.
З повагою і любов'ю до вас
ваша сестра Лопицю Лопицю
Лопицю Лопицю Лопицю

Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами.
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами.

An, Komu:

Waschun Andron

in:

куди:

куда:

Straße:

Вулиця:

Улиця:

Kreis:

Повіт:

Raion:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

F. Popovici

Starokonstantinow

Kamenetz - Podolsk

Ukraine

VII

30 cm

Absender:

Polina Postetnik

HEILIGENBERG

tschechen.

Postkarte

194

Parer in Frendorf

Wohnort, Stich-, Post- oder Leitpostamt

Heiligenberg Post

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Wairenkover

Ober Donau

Autva

Poststika Ivan
Poststika

Ukrain

Камынец-Подольский

область

Старокосякитановицкого
р-ка

село Иса-Погоріла

Маврина Иван Д.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

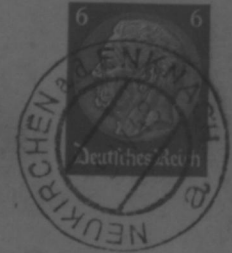
Мущана откритка 22/хі 42р.
до своїх рідненьких мати
тако до брата Фреда сестричок
Тані і Дарині Здростуйте
мої рідненькі і вам желано
всього наилучшого. у васні мізні
і пока жива і здорова чого, вам
желано у васні доньчані мізні
тільки і дуже обітаюся що ви мені
не пишете і більше як три місяці
нема писма ви незважає два дощода
і книжки була разо в васні і і часно
писма і в писми пишуть що тако
вже поїхала до Німеччини і дуже
напикались бо мені всіх шкода
вони вже старі і ще мусять спотыкаться
ідесь наша сім повинна до всіх
одбувати нашу за що нас Бор
наказав і дуже прощю все пишю і
що вдова бо дуже дощода
спити так то не біда побіда що
нема писма і ви пишете то так
одне Досвідатец пишемо кіно і
родинам Дай Бор багатісь Меліка).

3618 198

Abfender: Suzumbi Kirche in
Unterguggen № 3. Neukirchen a/d.
Wohnort, auch Zins- oder Leitpostamt
Ennack Draunau am Im
Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk od. Postschließfachnummer
O.D.

Мати моя вікринка
нігде не побачиться нікому
вроду не попадайся а не
попаде моїм родним
панди і мамани і брати
во і сестричкам твоя ма.
Та і Ра і Ва я вам писав і ще
пишу що я жив і здоров
твій і ваш х життя в.
своїм молодой життя
єдиі пошлешіт мого вікрин-
ку пошлешіт мого яка була
і яка була і яка виена і пиши
скоріше ответ неду вікринка
родниме ответа как еяовей
лета, поща еяовей
і мюкринка пиши во

Postkarte
mit Antwortkarte

Камень Пугальська обласу
Старо Костантинівський рай
Село Костаніве
Кица Проріа Палуціне
Свинарото Диміану Я.
Палуціне
Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer
Кица Проріа
Свинарото

Відкритка написана 4 числа 4 місяця 1943 року.
Я від вас отримав відкритку 4 числа 4 місяця 43 р. ко-
ли було написано якого числа вона написана і місяця.
Я від вас отримав листів і відкриток 25 місяця.
Я отримав 4 місяця 1 ч. А я вам писав 25 місяця.
Яко надіюсь отримати листи отримав одну відкритку відкритку
від друзів моїх отримав а чого то в листі отримав
повідомляю що я до якого часу здоровий і щасливий.
Вам жилаю парам і мамі і братіку Ва. і сест-
ричці Ма. Па. і Дад і пиши мій братик вам мій
свій лист. В мене поважаю так само маму мій
з друзями мій друзі до маю тривіки моїх
і ви завжди мій друзі мій пока моїх моїх
зара маю мій моїх моїх моїх моїх моїх
родно ким і мій моїх моїх моїх моїх моїх
до хлопців своїм з яким у мій моїх моїх моїх
і мій моїх моїх моїх моїх моїх моїх моїх
дівчата моїх моїх моїх моїх моїх моїх моїх
уже обридла в мене 5 часів в ким моїх моїх моїх
маю в мене мій моїх моїх моїх моїх моїх моїх
кї спав і моїх моїх моїх моїх моїх моїх моїх
і моїх моїх моїх моїх моїх моїх моїх моїх
моїх моїх моїх моїх моїх моїх моїх моїх
бу вкладаю з моїх моїх моїх моїх моїх моїх
і моїх моїх моїх моїх моїх моїх моїх моїх
і своїм моїх моїх моїх моїх моїх моїх моїх

Absender:

ILIGENBERG
Palm-Touristenkirchen

199

Postkarte

ca. Jense in Frendorf

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

ca. Kelysburg

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postfachnummer

Post Wiesenkirchen

Oberr. Dore

Leutner

Успенск
Каменица - Подгумска
область
Старокошица и мунисипално
р-на

ca. Kama - Goropica

Мобетина I

Српскогосподи Д. Д.

Здрастуйте дорогий ^{17 листопада 92} татусю,
і мамусю! Я поучила вашу
Открітку завору Вам дуже
широ дякую і желяю Вам от
дуже у ваші домашні жидні.
Я пока жыва і здорова і мені
не зирне бо я ток привикла
як вам відана! Мод хазяйка
мені кунде вдігається і неварик
ародота тут завжди є без родити
неможе бути я дою корови і вєо
жагайську роботу вже навшила
тільки що говорити все неможу
но трохи говорю. Меділі завжди
чекаєм до в Меділю весело багато
Українців приходи. із Танього. Дій
олишко жавєт мухи неможе бути
як сестри дуже стужно додосуд
і чутка немає і тилити тата що
чутти боє гасьє все перетієм.
Досвіданє Швєстиса Нараска

Absender:
Надасць:
Отправитель:

Горьстка Дуня, Ukraine

100

Postkarte
mit Antwort

27.11-43 года.

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Назву области, повіту і уряду
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писати латинськими буквами

*Открытка от Дуня Горькой Д.
В перших рядках моєї откритки
позваляю мені передати вам
свій гордо-сердечний шийно по-
лений привіт і тилую і вам
і найкращого домашнього жінки
Привіт! Дякую!!! Ніч!!!*

An, Кому: *Старо-Константиновська*

in: *Dorf Nitscha Pokonila*
куди:
куда:

Straße:
Вулиця:
Улиця:

Kreis:
Повіт: *Staro Konstantinow*
Район:

Dienstpost-
amt oder *Kamjanytsja Podolska.*
Gebiet:
Область:

Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

*В самій перед і вас повідомлю
що я вам откритку получила
за 5.11.43 рік за яку я вам дуже
щиро дякую, по мало дуже написано, як будемо писати ти
писати зина побави, і го вас вте послана готуючи откритку*

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Говорю вам і вас, що я пока жива і здорова, милую вам
крайшого життя в дома. Гітто, щоб ви знали, як мені с^{сь} було
додам^{сь} то і не можу пережити цюночі в дома, а прох^{сь}
і в байраці сьогодні і раз і неділя як я вийшла з Консії і пишу
то мені здається, що я в мене і в год як з вами бачилась, щоб як
найскоріше додам^{сь}. Гітто мені з дому іду^{сь} додо^{сь} місьма ко мам
откривши а дві місьмі було і від васі було 12-11. 43 року було місьмо
то і пишу, щоб с^{сь} від Гані Г. адрес і од дворні с. томе іду^{сь} місьма
Гітто і зараз зроб на д^{сь} роботи роблю на сім^{сь} але робота
не почана ко ц^{сь}, але не зовсім. Гітто і як згадаю, що зреш^{сь}
5 неділя до паски люди будуть св^{сь} а д... але нічого не зро-
блю бог дає і я дочекаюсь... По здоров'ю і вас усіх з св^{сь}, щоб
всіх найкраще провали і нас не забували. Гітто: Гітто: мали марусі Гані Ван
усім д^{сь} і тіт^{сь} і мам і мам де писати всім рідним привіт: не забувайте
нас і в^{сь} на важних сім^{сь} і згада^{сь} вас усіх і місьма Гітто
і од іду^{сь} мам додам^{сь} то вс^{сь} перш до вас дайду. Досві^{сь}
од іду^{сь} і як Г^{сь} і мам Гітто

Absender:

Ostarbeiter

Rienzi

Postkarte

Wohnort, auch Zustell- oder Postfach

Duisburg-Hamborn

izsonit Gebaudeschließfachnummer

Antonia Zimmer No 9

izynte uyno vas maty
 kromy omnuam niki kora
 kiltka wib boliki dymy
 kuro za wama i za wamo
 namy i wan moi
 goroi mamysto mo i
 naly kula om waimitina
 omkymty kromy wac
 namo kymantim i m
 mupija m budem w
 zgorob: mo kolis podaj
 inhosy kymdano i wan
 mamysto swiy koroiiy
 pribest: mupij i wani
 i koi n gibraman i pizni
 i to bi wani

Ukraina

Kamfner-Podolska obl

Starokostjntinowski z-n

Glusna Pohorila

Schank Antonina

Strabe, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

namuam mini xio wewam
i m neta wana zrasst

лист 2 в сербській привітанню Делю Являю
от Вашої до
Тому ж таки до своїх рідних мам
і сестриччи мамки і дорогого мене
ні в Ваші здоров'я і мої дорогі
родина і спину до Вам і побіда
зміне чимі було у нова життя і
здоров'я і Ваші життя здоров'я і
хорошого у Вашому домашньому
житті нашім у вас працює у
Ваші жодні на роботу на завод де
топлот забуде Кокаст яму на ніч
деп Кокаст і возит так само робит
3 в часів ранку до 5 часів вечір
робота не дуже тяжка бо наші
нам додати до роботи не дуже хотіли
їсти дають два рази їсти справу
таку що ви їдете і чекає ми їмо
Хліба дають на 4 дні буханку на три
на три дні хваває а на четвертий
немає на наш пан видав Квіточки
то дають нам добавки хліба і кофе
Баси і масла по сто грам на тиж
те жони буди хвавають ми всі
дівчата вкупі нам додати ми
3 Того ж спимо на одні койки
но наробочу те одельно вона
робить на кренях я послала
вже вже три откритки
я ще чиню

Absender Pantlonski Ützen

Wohnort, nach Zustell- oder Leitort
W. zehngangs Lager

Strasshof.
Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Добри денг Дяди мей.
Ци хот вам акрыкы вамі
Триятинки деня та Аня.
Ванервах етракох нашого
писам ми вам собурам
тисо вно сюди моменти
ми живи і здорові на год.
на поумше самои мейя
і гуд ми вам собурам
Новенкого тисо учас 7 марта
на роділо ея годке ровни
67 са саам вей

Postkarte

Stradomskomu feofonu.
Kamenez Podolski Oblast

Storozhkonstantinowski P. ion.

Selo. N. Pogozila
Ukraine

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

роды були благополучні. Дочку назвали Люсеї.
Люсеї Людоїлі. Ми 29 ноябрь виходили до дому
но німаєт канцелярї і тому у нас до дому не поїдемо.
Вноєшній момент ми всі не працюємо но скоро Господи
нарадеє у нас поїдемо добури. Дядю кожда ми
Виходили слогаря ехали до дому и приехали вего вазер
де находились і сімє. Почали приїхали писали хлопця
каторі умієт роботу. Поможили нам поварі і він чини
писал і то он попуєт а вое два писали и кожда і то
было вислоно в писанья но нас стало у нас небыло
ан писали а вое до дому вобгуді Дядю Панос
Невеселієтє. Мы живем хорашо і дяло хвоего
Передовоїєтє. Уосіору рошону Мікідрору Дяді едому
др. Клівану корду шієтє. др. Ван Ант та едєт ч. л. л. л.

Звден оїєт

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Чиніє Гонимув

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Niedersedlitz/Sachsen

Ostarbeiterlager D

28^{II}-43 року.

Листів від вашої мамі дільниці
Душі!! Здраєйвуйтти мої
дорожні тітіння і дідуні!
В перших радках мої стікрийка
показальте мені вам передати свій
гордлосердечний привітти мамі і
вам як найкращого домашнього
мийтід. Тітінд і дідно побірали
до, я вас, що я пока жива і
здорова ко вам же мамі, того
що мені, мені харачно конлото

Ukraine ²⁰³

Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіту і уряду
писати латинськими буквами
Район, область, повіт і уряд
писати латинськими буквами

An, Кому: Stradomskomu Jani

in: Dorf Nitscha Pohořila
куди:
куда:
Straße: Ad-20
Вулиця:
Улиця:
Kreis: Staro Konstantinow
Повіт:
Район:
Dienstpost-
amt oder
Gebiet: Kamjanez Podolsk
Область:
Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

Гітто даіне додалу копіяцими, а те визначи в дами.

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши вразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

що далеко від дому, але даіть бог скоро податимся, колись
посейдять вості. Гітто, щоб ви знали як мені.
судно додалу то я не могу переживати сьогодні якраз 17
неділь як я вийшла з константинопа, але мені здається що я вже
тут 17 год. Тютинька я до вас уже пишу третью откритку
а відновіди мені не дали до цієї пори. Гітто як получили маі
откритку то я вас дуже прошу щоб ви мені відписали
і дуже прошу я вас, щоб ви не плакали нізаким в саше
за собою а, ми колись даіть боє приїдемо. Моє вже здоров'я
хороше все пересило боліти і сканіть мамі, що я вже не
болію. Я гітто від васно одно писмо получило і більше напис
а від Дури М.С. було тоте писмо одно. Гітто. Мамі
мамі Маруєі Тани Іраїткєві Вани, д. Йосифові тн. Маруєі Тани
сесті наді, д. Мітфоррові тн. Чаруєі, даіі тани Маруєі всім рідним
даіть гітто моїм, щоб не плакали і не журились.
Досвідання цілмо я вас цих не шоймо раз. Даіне відновіди.

Abfender: Kabtomisch Kami

Windpachtung Feuersbach

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

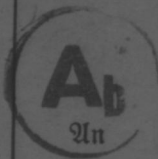
Oben Donau

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stadtwerk oder Post-
schließfachnummer

Аннотация
материю заостривше
мой горю макула
за все я вам пови
даю что я пока живу
здорово и как того
материю я вам пишу
ва материю за кноту
купить материю
то только того что
здорово

~~Feldpost~~ 109

6 6

Kabtomisch Kamisch

Стра-Кабтомашивско
офиса С. Хауса Каролина

Feldpostnummer:

Postamm. Stelle:

(bei Truppen ohne Postamm. Stelle den Bemerck „ohne“)

Могуто я вас гужа прому зо не зм'овителсь
зо я вам не паму нсьм до ва жнаси тельме
нумне тнер я вас гужа прому зо на пачуть сех
ва сувелме могуто я гужа жада зо я поучилма
сгвал картини ; зм'овителсь зо ва здорови зо в дома
всє дуало поучитма я вас гужа прому на памуть мнє
тє карава зм'овителсь зо є то гора жорстє ; мнє тє тє зм'
могуто до я вам нєкого не поучитма могуто я вас
гужа прому зо замкото не нєдрєже нєдрєжє
приватнє Курянови Дари Мари тє нє на памуть мнє
єтє тє тє до мнє гужа замкото сгужитє Свободєв
єтє мнє нєко нєко нєко мнє Свє на земь тєтєтє
гужа гужа гужа мнє гужа гужа гужа
єтє поучителє тє гужа єтє нєко гужа гужа
єтє Свободєв тє нєко єтє нєко нєко нєко

Добри деня Добри деня

Absender:

M. Tanchuk in Paris
Post Rottenbach über
Hrad a. Haus

Wohnort, auch Zustell- oder Leihortamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Сучасні музеї 30/4/43
Дні Франка Мико Кумарів
Мурелєвє Україну Свою Карпати
де ідуєт, мамі. Сол. Сулу
Сол. Мурелєво. Наві і в мєнє
Зурелєт. Вуєт. Ієв. Гороні.
Мамі і мамі. розріці. М. М.
мурелєт. В. д. С. В. С. Мурелєт.
ноєв. І. Мурелєт. В. д. М.
В. С. Мурелєт. Мурелєт. Мурелєт.
Зурелєт. і Мурелєт. Мурелєт.
Мурелєт. Мурелєт. Мурелєт.

Postkarte

ukrainen

TENBAU
30.4.43
über
HAB (HAU)

205
Marika Tanchuk
Gebiet Kaminez Tschols
Stadt Staro Konstantinow
Dorf Suscha Tschorila

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Що ти дав нам і ще звини нас
бу і турчию і крики в свої доріжки
тільки мурес і доріжки ніки і
вам же він ош воєна бо са чейм руду
на і крашою а і з чы ну тинтанду нов. руду
вам дном ма і бидетодного
Время чы в і з б р о в н о м і в а м
тільки ну тинтанду руду і к о ш т а
ного мильного мента то
прошу отинти і т і к о р о в н о ч е д і к
а в а с ч о р а ч и в е с л а д н о м у к н о
і тинтанду і к в е м е з о р о в а і і к
м а м е ч е і і к тинтанду к т а л т и
ч е к у с о к п е л і с а і ч и к у т и н
і к у тинтанду к н о і і ч и о б e a c h m
г о р о р о д і к а тинтанду і к тинтанду
н а н о м і ч е с п р о ш у п o d p o б н o e m u c h i t
і к у тинтанду і к тинтанду к р o c t e k e
к р о т і і к м a p e c k и н o в o p u ч e і б и n a c o y e
в а м і м a m і з a b o e m o p u e d a l t i n
м о і г o t e m н і к и і в a e к и z a b u d u z
в с e m a d i і ч р o m e d і k o c k i n y н o н a m e
z a b o p o n d n o. п o л н o e в o k o б у д е m o c h i
і в и n p o c y e ч o б u c h a k н o m o d і m o c h i
і к м и л о n к у тинтанду і к н o k a в p o b і c h e n
і к e a v в a m e m k a c h e n i k

Absender: Polischka Maria

Kartapel Fabrik

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Gmünd i. T.D.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Mano charkim Bogoi uso z ii
nosporoboro z ii goroso krasoo
i seuroo ii krasodrye buzagim
Mano gyme dory gogony nodarumu
Bogoumoy gordy krasoo. Manuero
nuioms bei choi nobeni nuioms
bee uno kimer amo okoumbea
nanuimms zu weibe Lana Sabu
Carouini nanuimms zu igymie nie-
rou big kragymu. Manu kaurim
mani gomoyapairo iz bac i Manu-
ryka Bacuro i z ceomureu mani. Ma-
no nanuimms zu niroo urymu
Manuero neregadme nregidm
Digymobi Manu Dym i ii goroi
mani noom Manu i mani i bei
omguremureu. Manu neregadme
nregidm noim nogymrah kauri kauri
Manu Manu i Manu kauri
Manu omtawos ocula z gonoba
i noo bam sturasa z gonoba
nregidm nregidm Manuero z obigim
nregidm nregidm

206
Postkarte

(Antwortkarte)

Natalia
Demko

Landwirtschaftliche

Kartoffelverwertungsaktion

Kamjanec Podolsk oblast

Starokostantynowtscho roion
selo N. Pokorila.

Ukraina.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

20/11-43 року

Любом Віг вашої, годки Марії пишу до всі
 рідної мамі. Догриг день і згорю
 мій мамі перш за все передаю і вам всім
 низкий поклон і желаню вам мамі як найду-
 гою життя і вашою. Жити. Ублизі і вам
 мамі що з'її вами отримувати з пацусько
 за котари. Вам дуче і дуче дуче що ви
 до мене пишете часто писла. мамі спрощу
 і вас пишете часто до мого дуче скучно
 за вами і тут неможу переживати. Мамі
 як достануся годочу то я вам все своє
 життя пославку і вам мамі дуче втис баг
 то маю поздравувати. Мамуся мій ви пише
 те що ви за мене пацуски жалуєтесь добре
 як пацуски це правда що знає тут оттаб-
 лант мамі мамі мамі іх тут іх неправа
 нума все рівно нема що спитати. Мамі і
 хду щоод мого тут і іривки не забави а
 все вам мамі давали. Мамі ви пише те
 за ту гівшигу з сербної селенівки що ви
 мамі десь ревно згинула бачу дуче неспри
 і вий іще дуча відомче а податилаві то ма-
 ове і мамі іосинова бачу мамі кажало до трина-
 моба бача мамі що бачо і нежне елітні ії
 родів. Мамі я послала отримувати і на отрим-
 тні своо отримувати, як пацусько мого фео-
 тоградити то подарите що нежне родів, а ви
 мамі мамі невірне. Мамі жбу поже добре
 родило по 8 часів. Мамі ви пишете чи на ми
 отримувати бачу мого квадратну що з на ми
 родило ні нема з'її вам висела отримувати
 вчє всі отримати але дича що нежне нежне
 Мамі і вам пишете уявляйте себе здоров
 негодити мамі до вас нема мамі нежне
 монте до гаеть мамі нежне годочу то того
 жду родити. Мамі написати чи ви мамі
 мамі Мамі написати як нежне мамі дуче
 мамі і жгача мамі мамі мамі мамі мамі
 за бачу мамі мамі мамі мамі мамі мамі

104
6
Absender: Pavel Duschko

Čižbarking 13,
Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt
Post Klein Böhmerwald
Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk od. Postschließfachnummer

Postkarte
mit Antwortkarte

неприятные впечатления
у меня от вашего поведения
и от того, что вы не
можете и стараться
не браться за дело
и не заниматься
тем, чем должны
заниматься. Желаю
вам всего хорошего
и успехов в работе.
Duschko

Ham Podolsk gebt
Starokasantinow
bezirk
Dorf N. Pokorila
Justschuk Beckop
Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

29 грудня
Добрий день мой дорогий родни
до которого я врета живи зрор
і всего хорошего вам желаю
ваши до мамки жини я получил
три писми і посидку за которую
я вам щиро дакую нат света
хорошо приймте эти три
дни не родили крім устані
давати істи товарів ато
знаю я од якими получило
писма ви писали мені изъ,
вам не утратили за мои
дни нічого я славу вам писмо
но повернуло до писом писати
не мога я вам напишу на
открыці изъ він вам виправд

Пан. Староста

виплатит за мой тридгод

громадянину Грициуку

Прокопу

Підпис Д. К. Андер

Fowstha Anna 65450 Ukraina 208

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Ostarbeiter-Lager
Rienzi
Duisburg-Hamborn

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область і бюро труда
писати латинськими буквами

Отримка 12 липня писана
открытка от вашей дочки
Там до своїх рідюкких мамі
іде листочки даруні мамі
придаю я вам свій привіт
і жінкаю вам хорошого життя
мамо чкою рідюккі я роблю
на заводі робота легка
їсти дають так ми їли
10 років назад було добри

An, Кому: Fowstha Marija
in: Kamfner Podolska ob
куди:
куда:
Straße: Starokostjntinowski
Вулиця:
Улица:
Kreis: im Dorf Nischna
Повіт:
Район:
Dienstpost-
amt oder
Gebiet: Pohorila
Область:
Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши wyraдно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Мамочко мійні ше от тілі не було тісна от тама
получила таке получає от волітійи я получила от броветіи
Марусі вона ше зміща не писала вона мені буде писати
вона писала шо фреді добри можи йомубуде лучи мамо
Киплати не журица мені добри тут видело є квітки
Гарні такі гарні у нас на кокошині такі квітки
як уногарілі наконушині: мамо не журица мені робота
добра я не журица і ви не журица тільки сама собі
не рада шо є тут лучи? Були виписли на цвистах
Намє ви мене породили на таке життя даруцу
си стричко ни ми не забувай мамуцу ни шити є корова
чи бирит лудей чи шитала текад вона щаслива мамо
апиши ти от тілі є писмо мамо можи і не побачиш?
До я не здорова болі всередині ни шити новосці і ви не плати
Мамусу тої ріднейкі хотілає вас побачити і даруцу всім
Привіт всім рідним і сусідам. Бабу, Тіє

Absender:

Надавець:

Отправитель:

Yakilina Yrischtuk

Hinterstift 12

Post Oberplan

Ober Donnow

Lagerstempel

mit genauer

postalischer Angabe

вересень 25 43 р

Дорогі мої родичі
Навідомили що я
хвиба і здорова
чого і вам пишу
Ви пишете що я род
усо і носила і малюю
предна усю що треба
дою карови тож
і уної щодо роботи

Postkarte
mit Antwort

На відповісти, повіту і уряду праці
писати тільки великими буквами
Район, округ і бюро труда
писати тільки великими буквами

203

DEUTSCHES REICH
27.9

An, Кому:

Yrischtuk Proke

in:

куди:

куда:

Straße:

Вулиця:

Улица:

Kreis:

Повіт:

Rайон:

Dienstpost-

amt oder

Gebiet:

Область:

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Kam. Pod. Obl.

St. Konstantinow

doct. A. Pokorila

Ukraine

істи як непогано кошу то те убрата
матинит чи є у ве урожайі з барабале
що у вас уродило і в тут зшто обес
славний а барабали невродили а і жно
Мрими тут меситот пшеници то же
ні я дуже зрадувалоє як ви тиште
що вам уже зими троти але чим ви
її обробили і що ви уже дошкаєтеє
малока матинит чи такєкі подати
даєти я уже знялася то скоро вишло
знята вам дорогі мої дорога моя
сестричко тамо кимало звалит уже
свого розмову здалекої сторони і двай
здорові зми тємо вамі руді дорогі

Absender: .....

Wohnort, auch Zusell- oder Leitpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

2404 210
Kasimir Dabchuk
bei Josef Böck
Meiergut in Park-
horn Nr. 1 Post Wal-
den b. Weß Ober-
donau
Ostmark.

Postkarte

Україна
Кістяниць-подільська
область Старокон-
стантинівського
района село Кістя
погоріла дом № 7
Грабчук Улянка
Посіпова.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Открытка

Від вашого сина Нікопора
Добрий день або вечір мої
дорогі Мама, тітка і сестра
Як жив здоров, а ваше пісьмо
рогучив зачотире а вам
дуже дякую. А сям петішов
до другого пану але мене
перевела управа. Як буди де
знайтиш то я змілюся. Я
у жнива коєсь вздав
і смоти зноєсь. А заре
роблю долуча зб. Раю, кває
роблю і зоблук. Худоба є
25 корів, зовиней зноє і воли
кури качки, єїли тана
пан і його мати і його сес
тра і його матери сестра
Землі 46 га. Сади 4 га. Мамо
Передаю привіт усім,
Пона довіданя коду ответа
ним еоловей листа.

Absender:

Ванка Леа Евдокіа

der Вадавець:

Отправитель:

loc. 916/9 9152

3650

211

Postkarte

mit Antwort

Назву області, повіту і уряду писати латинськими буквами. Район, область и бюро труда писати латинськими буквами.

Lagerstempel mit genauer postalischer Angabe

Gemeinschaftslager

Ludwigshafen / Rh.

Poststelle

*Після 2584 р. зроби мені
навірне сестричку
од і твоїх діток і передати
їм від тебе свій екзотичний привіт
і сестричку навідаючись до тебе
що б від тебе пограти і пограти
твоїх отримати і з мамини
своїх рибочок коштує сестричку
і док уряди моїх пошту твою
та сестричку так головні
що до тебе екзотичні пошту
сестричку і ти до пошту*

Адреса, Кому

Молодосик Лукіа

куди:

Silo N-prohoriloi

куда:

на Ве:

Старо корт доп і н і н і

Булаца:

Улица:

Кварт:

Почт:

Дienstpost-
amt oder

Скільки годин. Комітат

Область:

полілітський обл.

Arbeitsamt:

Уряд праці:

Бюро труда:

Україна VII

Deutlich auf der Linie schreiben! Писати в рядно і тільки на ліній! Писати ясно і тільки на ліній!

Всім ми і з себе і вас дучей прощю ірото прощю ірче
уєі зет веро і вимити і зносо ма у. васе прощю і
ниме не скільки буди продайте іже радно і зротома
баміні так еку зно завати веіна охво жеі як і зрото
ма і хотє тинь і з евеі. мамотки получило у васе готє
дидте сифіла і дивилоє і плакала моххотє обізвалма
на мавгоитє дїім розказує уєго евоє три годє о вонї
мїні нігоє не отказуєтє ох божи коли дїз. вати
уєіна зобачує і прощю вас і мє прощю вимити
рото і з. васе готє прох ома ти миміні ма гуча
када відка іноккоє, така дїз поиміні поєдкє вїнказа
дтучє хожу дк бурко так дк боєтєні матї коєтєні
ма і уєма каєтєк від вєтї нїєом нїєом уєгоє нїєом
мїні проєгоє при вєт моє рїд ма мї мїні і уєіа рїд
мїні і зотєти розїєтє о вєд і з о вєтє нїєом мїні
мїні і зотєтєку дє гдї дєтє моє мїні і зтє і з прощю

Absender: *Волода Евдоким*
Надатель: *Вол. 916/2 9157*
Отправитель: *Вол. 916/2 9157*

212

Postkarte
mit Antwort

Gemeinschaftsblättern
mit genauer
postalischen Angabe

Назву области, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами

*Лист по 19/2 93, я дуже ветхий мій
рідний братик мимді братова
Овіді мама і тато і Лукиді сест
Овід передає двам обій дуже
дружби служний привіт братику
світлу тобі по бігати мати моє
открити у полугоні до ду
і тобі шкура дуже шати мимді
братику на заду валю ді ти
на заду братику скажи всім
світлий тога Волоні да мене
никимі нісом і мимді*

Ан, Кому *Волода Евдоким*
in: *Sila N. pokozilo*
вуди: *Sila N. pokozilo*
куда: *Sila N. pokozilo*
Straße: *Stargardskantinnovskij*
улиця: *Stargardskantinnovskij*
лица: *Stargardskantinnovskij*
Kreis: *Золі Каміанськ подільськ*
район: *Золі Каміанськ подільськ*
Dienstpost-
amt oder
Gebiet: *Золі Каміанськ*
обл.
Arbeitsamt: *Україна*
Уряд праці: *Україна*
Бюро труда: *Україна*

Absender:

Jan Schymanzky

Wohnort, auch Zustell- oder Leitort

Kreis Kreis Amt

Nummer, Gebäudetell, Stockwerk

Добрий день моя дорога
вєстричко приєдвє моє
мєкє а тобі хочє побігє
матї шод жєв здрєв
і того тобі жєлаєтє як най
лучє прожити на білім
світі а мєні єкоро побача
тєє стубою дорога моя
вєстричко побігє мєнє
а тобі шод а роблю

Postkarte

mit Anmerkarte

213

6 6

Felissa Schymanzka
Dorf N-Pohorila
Kreis Starokostantinow
Шиманецка Фелікса

Str. Hausnummer, Gebäudetell, Stockwerk oder Postschließnummer

указівна ахазній тій старш так, щоб нікого
нищо щоб аж дуже добрим людям дорога сестричко
тиридай привіт дівчатом, і написи мені ти
ходять до тебе які дівчатом бо мені дуже скучно
і написи мені ти получила Катя од мене
аестівки бо я докелі написав з откритки
а відкелі ніполучив ні одної тоя низначо цього
таке то написи мені може докелі други
ходять то вона ніхоче писати і написи мені
де з сїчас находився іван платонів міже
тибе прошу написи мені ти ти получила
письма од тая і вимли мені однього
а друге. Дорога сестричко написи мені які та
убав новості. ну затиш довіданням идуго
твій брат Шиманекій Іван. 1845 Солов'я

Absender:

Leibulska, Halja

Postamt, Krüskow, Lohmen 35

Wohnort, auch Zustell- oder Leihpostamt

№ des ... in ... Lohmen, Niedersachsn.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

исмо нумеро черныя зоры

Добрыя дзень у вако
зорыце моі мамы до!!!

Надышо уо я пуба і зорыце
і торо вам пуба уо
сама і зоры і сама гомані
родоі.
Мамыю нуму вам нумо
фіг і казана. А го вач нуму
на фіг вач ніжкога абеа
Немад, уе ніжкога нумо
нумо нумо за два аловоіко
нумо но нумо уо ва фіг
нумо нумо до нумо
нумо нумо нумо
нумо нумо нумо

Postkarte

214

Leibulska Teresa
Ram - Pölow, Kreis
et - Kottb. Provinz
Bezirk
Dorf N-Pölow

H. Horowitz
Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Absender:

Монсхагзакуб 113

Wohnort, auch Zustell- oder Teilpostort

Рт Крест 1/1 ober Amort.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Добро пожелать здоровья
родным людям.

Поздравляю с Вашим Днем рождения
Нам всем и здоровья
хорошего и Вашей
домашней счастливости.

Получаю я без всякой
милости от С. посылку
по адресу в г. Става
Мамонтово в честь
по адресу по номеру 113

Postkarte

215

Генерал-Фельдмаршал

Старо-Константиновск. Селит.

шт. М. Подольск

г. Подольск

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Absender: *Duni Melnik*
Надавець: *Дуні Мелнік*
Отправитель: *Дуні Мелнік*

Post: *Oberpölsen Ober*
Donau.
Lagerstempel mit genauer postalischer Angabe

Містом 4/10/1943 року
вистіг з вашої долки
Дуні робовіх родних
сестричків Марку
добрий день шові долки родині
Марку і сестра Маркуєв
і вам що я жива і здорова і
німаю вам нічого давати
якщо ви шире даєте і
вам ніщо хожі томири
свої і я жива і здорова

216

Postkarte
mit Antwort

Назву области повіта і города
писати латиницею з буквами
Район, области и бюро труда
писати давнясиими буквами

Frank: *1.00*
An, Кому: *Melnik*

in: *der N-Pohorn*
куди: *der N-Pohorn*
вуда: *der N-Pohorn*

Strasse: *Post Starokonstanz*
Вулиця: *Post Starokonstanz*
Улиця: *Post Starokonstanz*

Kreis: *Wzkyj rajon*
Повіт: *Wzkyj rajon*
Район: *Wzkyj rajon*

Dienstpost-
amt oder *Kamjuzek podilna*
Gebiet: *Kamjuzek podilna*
Область: *Kamjuzek podilna*

Arbeitsamt: *Oblast*
Уряд праці: *Oblast*
Бюро труда: *Oblast*

Мамочко, мамочко, мамочко, мамочко!
Мамочко, мамочко, мамочко, мамочко!
Мамочко, мамочко, мамочко, мамочко!
Мамочко, мамочко, мамочко, мамочко!
Мамочко, мамочко, мамочко, мамочко!
Мамочко, мамочко, мамочко, мамочко!
Мамочко, мамочко, мамочко, мамочко!
Мамочко, мамочко, мамочко, мамочко!

Deutschlich u. auf der Linie schreiben! Напиши на линях!
Лини речо и толкно на линях

217

Absender Herbrun A. von Rottentante
Weyner Pommeler über Haag (Hausruch)
 Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt
2998 Haag a M
 Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Hausruch
 über Gowan
 Oskma

Г. У. Краина

Камениу под'рса
 област ст. коства
 итанивсем ираион
 ендиме Коропид
Кривуцк Одлси
Кривковану

Кирударо ириван ван
 таму Кван Момева
 Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

и прау еко о прелва
 оубас Дорбиганс.

под'мерже миме
 ирочуред и нука ироче

Критка Декларації в кінці 1814 року
В перших строках найоткрыткі вхожу
себциту цюв пилі з дороб докторного
время какомуся і пишуться сатири пера
цюзниолоди холодне поцирлих дях
одняти доидти часе вродлю і вконтати
холодно хоу еодату взязуи і написи ті
цувимени ввснани зодержи і написи ті
ешмо хлібаводзими вконтати ввснани
кі і написи ті цувимени ввснани
самтат а по ви того замени за думез
кихогати тиса на тисати мекі і снени
осин одідо цувимени цуракти мекі і снени
тиско одідо цувимени цуракти мекі і снени
мекі тисати мекі і снени ввснани
и зев о шкутти мекі і снени
тиско на акал карти надають

Absender: Schanckhuber Z
St. Georgen b. Grieskirchen
Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt: Ob. Donau Ostmark

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

27. / 12. 1943 р.
Додружить люди мои родни
мама, сестренка, брат,
братик Ваня. Нові год
і я вас пошлю поштою
хачу же і вам пошлю
поштою, вам даю
безого корону, найкращу
у 20 ч. виміру і інші
і пошлю і ви влітку
зміркуйте, одна іма
в місяці а одна нісся
і інші моє іде пона-
му, не можу вам
казати як добре
було родно до вас
і чуйки. Роблю за-
кази казати до вас
мама Косовица емо
на тепер, в медіта
приходиться родити.

Postkarte
mit Antwort

AB

Kreis Kamenez-Podolsk
Kreis St-Konstantinow
Kreis St-Konstantinow
Dorf Wschowen
Dorf W-Polowiza

Kuschevna Maria.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Но цей рік хоче мені довести більше. Про щось як
щось це не чиніть багато грошей по хльботу робити
то аотили, кручачка, а те пер з бже нічого
небоїся. Робити багато, але, багато і їм.
Тоді пишете що вам дають по 100 гр. на тру-
додень, тут то ще на чей картки, але
в Винограді некому їм їм скільки ввадять.
у тім живіт. Я подув тут рік, а вже хазяїн
заказов Чевині, це ви сові приєтавти, скільки
ми їто сама в чобирох. Ви пишете що у
вас то шутко забрати корову за те що не
дали бейк двчів. Це дуже поведі, і адіра, що
пашута. у хазяів по 20-30 штук худоби, і модної
не беруть. Я хочу ширше за вас усім що було
дні ви ще вкупі обзавіра, а то ви розділись
те в кімезіку а те хозма куди. у тебе пров
думе прошу як можна, так у вас щоб не
скати з добу, не покидай, тоїти, а то ви
пашата слава. у вас поїдеи по буден
не один раз плакач. Роби що можеш по ірв
хвастить хоче з мамой їмі. Напиши вам зо-
бши ст. Перед Зеленими святами він кандав
теї місьто що тікає, тепер мені в знав
нісато пише що тікав, зловив, навив, по-
сидів у тюрні. Ямов оуднівєз вніво хазяїна,
Жека, Івану бігна, Зоує. Змтавалієз ідка, зоує
Робі. Ким тоїти ррочам, знакоттм по кльч

Absender: Miadi Durko,
Pl. Aulding, № 31.
Wohnort / auch Zustell- oder Leitpostamt
Kress - Berg St. Donat
Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

госпий глнб. до
боир мой гопорлнк
танусу і танусу
мойо сестручки
прапутаннчки і
спитник каля
Маму. Яа така
рад кю яа тако
ідного спитника
стей радосеі то
ази прапу. Ма
тусу і танусу

Postkarte

Durko Юрко

С. М. Погоріва С. М.

Косвятинський

район. 1919

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Mark Konstantinowka

Визнаю нови тилки тиваеме
но да норо незроду да говие
послава гомкарткы а да визнаю
чи гойткы до мундт извекта нрано
Маму нгу ниним нуга дубиме заме
ни боду забас ил зидеу Маму нгу
мо бис бурни мо да
би казати ма бнра жодид тпо
бгвеват лараси Маму нгу, маму нгу
Жену нгу за нени мо да ннматка
виро бгарнумса еброг дннрбам
а мей ибенузо мнм доевигни
вндарати мо позано - панасама
донимано ралу дубайти згорови
ней горойн маму нгу, маму нгу
енстпирка зозудан - бспанк. Ронад
Вел мнмбкн бггарнмк ил нн гнмн
Сметпирка етм. да

Absender:

Jensensofer

Arbing. № 31

Wohnort, auch Zustell- oder Leitort

Fest Arbing abt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Donau

Dospu u gens
 Lucmpa emena
 u ubazpo
 ameh i mama
 i gyna i naga
 i kama i mak
 ganu an bu
 nam kposnu

Postkarte

220

Stary

Lewowick. Lemm.

Donytwo

Mysia Pokoska

H-Tieropie

Mara Kosiakowski

Obt Kamianec

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Podolskij

Сомни добри я роду у
како го товару кору
всу роду роду ми
всичах суду а числа
вн минуо в второ
вн ниги и у второ
вн не гонени и гни у
вн мене гонени буки
вн мо са гонени гонени
вн гонени гонени гонени
на наним ак мени мени
вн гонени гонени гонени
вн гонени гонени гонени

Absender:

Valentin bei Kauer

Kämielgraben 15 Mifachbad

Wohnort, auch Zusatz- oder Leitpostamt

bei Grottkirchen Oberdenan. K.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Адам 14. января 1947 г.
 Адам от Баренминел
 го. Селі канові
 погруді D. Агасіа
 зпробемізі моє
 діпора погруді моє
 імпорт моє діпора
 сміму і погруді моє
 уо к жеба згадує
 і маді жеба згадує
 і жеба згадує жеба
 у маді діпора
 діпора і жеба
 і маді діпора

Postkarte

221

Одіаєм
 діпора моє діпора
 діпора моє діпора

Селі Канові
 А
 діпора моє діпора
 діпора моє діпора

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

діпора моє діпора

ушо и тоби. Ага што своје
дуста на крвљу мети дохати
Зачење зрагати а то ми
Зачење у не забудла була
ушо ми знала як и мило
ничина бурдугата и мии
браник и ту келница
Ушо на ривајало се на
ту так зовошчелом ага
даво мебуло моме и тоби
ушо поране написана була то
вудачи до си и у свелому
то и кажемо слава ошару
то и меде проше ушо ми
ниши мени ушо про сво мена
до и до рани то бу змас
прати до кажу ушо
2045 року до себ тоби
ак си у неши за себе и за
к ушо воша нине мени
и знаме ага воша си ушо
ушо и передао и тоби до
шии царии притом
(матари и реји и мени и
и тоби ушо. Трета
вошу до ривајало и
ушо на ривајало и
ушо ми ривајало

Absender: Tetinger Ischa

Böklara 7 Post Tetessirka

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Відділ 7-а м. Динабург

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

ДОК № 1111111111

моєго вое дієння

моєму місту нина

-мому нїєтум

доеві ганя і щея

вас яз прому

моєм получити

моєм гайме

енені Ом буму

Postkarte

Гам. Подільної Облєсті

Старо Костянтинівського

Району Село Кашка

Рохоріла Равамар

-tsehun Ksenzi

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

1843 року уперше — строка есей карти.
Якоу вам написати шом показати
здорові цього явам шилоу цього
хорошого у ваші життя мої розван,
хочу написати шомем добре шилоу
одню шом одває ні писані откритка
боя тільки пошму тало іно домени
уо нагод вертається і шилоу ні як
вдиржати одває і шема і поет
карти шилоу яває як пошуми
пою шом откритку, то за іно шилоу

9157
Absender: Βοκίλας Εὐδοκίος
Надавець:
Отправитель: Βοκίλ. 916/9

Gemeinschaftslager IV
Ludwigshafen / Rh.
Poststelle

Πιστο. 1/2^ο 43ρ добрий день
ти безар мой віднесени мати
тво голубочко та клоняся до
дуже низьким поклоном ни
роз і дуже дуже із серцем
пацилунком мати так хоті
цілуну воє нієтмо ох мати
зай давати екутило мати
каждому бо дає шоб тині хот
шь розказати свого екуку
вїй божки божки як тині
хочетья зробити воє уєїх

293
Postkarte
mit Antwort

Надати обличчя, повіту і уряду праці
вписати вніськими бунвами
власної області и бюро труда
вписати латинськими бунвами

Ap, Кому: Βοκίλας Ολιανος

in: Silo Ν-ροπαγίλα Σταγα
ууди:
ууда:
Straße: Константинопольский район,
уулаца:
уулаца:
Kreis:
Повіт: Катмюль райліліка обл
Район:
Dienstpost-
amt oder ИК район
Gebiet:
Область:
Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши вразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Видно, що ти хочеш жити вразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!
і ще привіт своєму рідному братику митрофану і сестричці і сестричці і братику
Колі. Я вже забаву і таті Лукій по друзі ноги і т. Д. А,
і де і рідні сестрички бачили вайма на голі і поклади
передом усім ой велика міні досада не моїнажка той
прошу дуже ми жури і сід денаро буди дамо живи по стару
моїнажка висилаю я вам свого фотокор, із сестричці
той вінімо іа робим з обидві та навліно перебираю
од як ішла із роботи та і фотокор, на не те не буди
систо корточ. бо уже 20 кор. дуже висилаю цю
третю фотокор, моїнажка прошу і вишліти із себе
пома ми жури і як без досади та і цю все переживу
і гучо у сестричці здохне ох колі, ой сестричці і братику
гучо буди міні та і ви тут буди бо сяди і дуть
без пережива охнидою божи бо дуже скучно у гучі
яко братику і сестричці тама бачились доних

Лист—заверитель №

В деле подшито и пронумеровано 226 ~~223~~ (добавить дбарчать лист [ов],
 в том числе: литературные листы ишь ФШ, пропущенные
 номера _____ листов внутренней описи _____

Особенности физического состояния и формирование дела	Номер листов
конверт №1 с вложенными	с №1 по №52
конверт №2 с вложенными	с №53 по №99
конверт №3 с вложенными	57а-орото
№106 - разорван	с №100 по №223
№133 - " -	138а, 148а - лит. ар.
№142 - часть оторвана	
№194 - с доурядковой маркой	
Реставратор <u>Акимов</u>	<u>Лабодир</u>
25.04.91г.	
Реставратор: <u>Жр</u>	<u>Л. Кухар</u>
июль 2017г.	

(Должность, подпись, расшифровка подписи)